

Lunner kommune

Handlingsprogram/ økonomiplan 2009 - 2012 og årsbudsjett 2009

”Vi skal skape best mulig tjenester innenfor de rammer vi har til rådighet”

Formannskapetets foreløpige innstilling 13.11.08

INNHALDSFORTEGNELSE

1	RÅDMANNENS INNLEDNING	5
2	RAMMEBETINGELSER	6
2.1	Status ved årsskiftet.....	6
2.2	Endringer i lover og forskrifter	7
2.3	Regjeringens forslag til statsbudsjett	8
2.4	Befolkningsutvikling.....	9
2.5	Pris- og lønnsvekst	9
2.6	Skatt, rammetilskudd og andre overføringer.....	9
2.7	Krav til reservert tilleggsbevilgning.....	11
3	ØKONOMIPLAN OG ÅRSBUDSJETT	12
3.1	Kommunestyrets føringer for arbeidet med årsbudsjett og økonomiplan	12
3.2	Generelt om økonomiplan.....	13
3.3	Tabell med økonomiplan.....	14
3.4	Generelt om årsbudsjett.....	17
3.5	Samletabell med årsbudsjett.....	20
3.6	Obligatoriske skjemaer drift.....	22
4	SAMFUNN	22
4.1	Sentrale føringer	22
4.2	Lokale føringer.....	24
4.2.1	Kommuneplanen 2005-2016	24
4.2.2	Mål	24
4.2.3	Strategier	25
4.3	Målsettinger og tiltak for 4-års-perioden.....	27
4.4	Funksjoner	27
5	ORGANISASJON	30
5.1	Sentrale føringer	30
5.1.1	Likestilling.....	30
5.1.2	Etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid	31
5.2	Lokale føringer.....	34
5.2.1	Kommuneplan 2005-2016	34
5.2.2	Lokale arbeidsgiverpolitiske dokumenter.....	35
5.3	Målsettinger og tiltak for 4-års-perioden.....	35

5.4	Funksjoner	35
6	KULTUR	37
6.1	Sentrale føringer	37
6.2	Lokale føringer.....	37
6.2.1	Kommuneplan 2005-2016	37
6.3	Målsettinger og tiltak for 4-års-perioden.....	38
6.4	Funksjoner	39
7	OPPVEKST	42
7.1	Sentrale føringer	42
7.1.1	Barnehage.....	42
7.1.2	Skole.....	44
7.2	Lokale føringer.....	45
7.2.1	Kommuneplan 2005-2016	45
7.3	Målsettinger og tiltak for 4-års-perioden.....	46
7.4	Funksjoner	46
8	OMSORG	49
8.1	Strategiske valg med begrunnelse	49
8.2	Tiltaksplan.....	51
8.3	Målsettinger for tjenestene	52
8.4	Funksjoner	55
9	TEKNISK	61
9.1	Sentrale føringer	61
9.2	Lokale føringer.....	61
9.2.1	Kommuneplan 2005-2016	61
9.3	Målsettinger for tjenestene	62
9.4	Funksjoner	66
10	SKATT, TILSKUDD OG FINANSIERING	73
10.1	Regnskap per funksjon.....	73
11	INVESTERING	76
11.1	Generelt om investeringer.....	76
11.2	Investeringsbehov i 4-årsperioden.....	77

11.3	Investeringsbudsjett for året med finansiering per prosjekt	80
11.4	Kommentarer til budsjett	82
11.5	Totalbudsjett per prosjekt	86
11.6	Obligatoriske skjemaer investering.....	89
12	LÅNEOPPTAK	90
12.1	Vektet gjennomsnittlig avdragstid for budsjetterte låneopptak i 2009.....	90
12.2	Låneopptak i 2009.....	90
13	GEBYR OG EGENBETALINGSSATSER	91
13.1	Generelt vedr. gebyrer og egenbetalinger.....	91
13.2	Kommunaltekniske gebyr	91
13.3	Gebyrer for saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg.....	92
13.4	Betalingssatser barnehage.....	93
13.5	Betalingssatser skolefritidsordning	93
13.6	Betalingssatser hjemmetjenester	95
13.7	Gebyrregulativ sorterende under arealforvaltning	95
13.8	Husleie.....	95
13.9	Leie av Lunnerhallen og andre kommunale lokaler	96
13.10	Egenbetaling institusjonsopphold.....	98
13.11	Bevillingsavgift og skjenkeavgift	98
13.12	Gebyr og satser for erstatning ved biblioteket	99
13.13	Elevavgifter ved Kulturskolen.....	99
14	KOMMUNESTYRETS VEDTAK	100
15	VEDLEGG	101
15.1	Økonomiske oversikter.....	101
15.2	Gebyrregulativ arealforvaltning.....	102

1 RÅDMANNENS INNLEDNING

Ved oppstarten av budsjettarbeidet for 2008, i formannskapet høsten 2007, ble det av daværende ordfører pekt på et behov for økonomisk omstilling i kommunen. Det ble drøftet et langsiktig arbeid med en første milepæl, budsjett 2009. Dette skulle realiseres innenfor en modell med samarbeid mellom tre parter, Politikere, Administrasjon og Tillitsvalgte, såkalt trepartssamarbeid. Gjennom en prosess i de politiske organer kom man frem til en modell for et slikt arbeid og kommunestyret vedtok i sak 17/08, den 31.01.08, følgende mandat for den politiske partens arbeid i trepartssamarbeidet:

Utvalget skal foreta en gjennomgang av Lunner kommune sin økonomi ut fra målsettingen om en effektiv ressursbruk, kostnadmessig og fordelingsmessig. Det må være en målsetting at Lunner hvert år kan avsette ressurser til å bygge opp et fond, slik at endringer i tjenestetilbudet kan bli minst mulig som følge av endringer på inntekts- eller kostnadssiden.

Med bakgrunnen i dette mandatet etablerte man et forpliktende tre part samarbeid, Balanse 2010, som startet sitt arbeid med å finne balanse mellom kostnader og inntekter for budsjettåret 2009 og for hele økonomiplanperioden.

Årsaken til Lunner kommunes utfordringer for 2009 er enkelt sagt at kostnadene vokser mer enn inntektene, spesielt kostnader knyttet til lønn, finans (renter og avdrag) og nye tjenester til enkeltbrukere innen tilrettelagt pleie og omsorg.

Dette har vært et krevende og omfattende arbeid gjennom bla partssammensatte arbeidsgrupper. Målet har vært å redusere kostnadene med tilnærmet kr 13 mill. Konsekvensene er redusert aktivitet og kvalitet innen de fleste tjenesteområder. I tillegg til budsjettbalanse skal trepartssamarbeidet ha fokus på kvalitetsmessig utvikling av tjenestene innenfor de gitt rammer. Deltakelsen i kvalitetskommuneprogrammet er et viktig virkemiddel i så henseende.

Gjennom flere år har kommunestyret ved behandlingen av økonomiplanen vedtatt en rekke kutt. Gjennom årets prosess har man sett etter tiltak som skal skape varige effekter, slik at sannsynligheten øker for at avstanden mellom kostnader og inntekter skal være redusert ved inngangen til budsjettprosessen for 2010. En rapport fra Agenda viste at kommunens mulighetskutt lå innen spesialundervisning, dekningsgrad institusjonsplasser og ressursbruk på Kultur og tilrettelagte arbeidsplasser sammenlignet med andre kommuners ressursbruk. Agendarapporten ble lagt til grunn for den reduksjonen Balanse 2010 anbefalte at kommunestyret vedtok.

Samvittighetsklemma som den enkelte medarbeider står ovenfor, den manglende sammenheng mellom ressurser til å dekke erkjente behov, blir økende i 2009. For Lunner kommune som arbeidsgiver, så vel som medarbeider, er dette krevende. Denne slitenheten er en av rådmannens største utfordringer i tiden fremover.

Lunner kommunes omstillingsbehov er og har vært en utfordring, og prosessen kan oppleves frustrerende for de ansatte og våre brukere. Forventningspresset som skapes fra sentrale myndigheter bidrar ikke til å dempe frustrasjonen. Selv om det blir produsert gode og omfattende tjenester av dyktige og engasjerte medarbeidere, kan dette bli en økende utfordring i forhold til å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver i den økende konkurransen om arbeidskraft.

Lunner kommunes medarbeidere har i 2008 vist en vilje og evne til å se sine innbyggere. Dette gjør rådmannen stolt og trygg på organisasjonens kapasitet til å ta fatt på våre erkjente utfordringer. Sammen skal vi finne den best mulige vei videre.

2 RAMMEBETINGELSER

2.1 Status ved årsskiftet

Ved innledningen av 2007 var det behovet for omstilling som preget kommunen. Pga. en kostnadsvekst som var større enn inntektsveksten, hadde kommunen i budsjett 2007 en utfordring på kr 17 millioner i forhold til året før. Til tross for at dette ble løst, så man også ved slutten av året at det fortsatt ville være en utfordring å nå økonomisk balanse i fremtiden. Det ble derfor vedtatt at man skulle starte et større omstillingsarbeide i 2008 med den hensikt å oppnå balanse mellom utgifter og inntekter. I dette arbeidet må kommunen bl.a. tilpasse seg det endrede regelverket i forhold til at mva knyttet til investeringer gradvis over en 5-års-periode ikke lenger kan benyttes i driftsregnskapet.

Økonomiplanen ble bl.a. balansert med en økning i eiendomsskatt som det ikke er politisk enighet om. Det er også lagt inn reduksjoner i driftsnivået som ikke er enkle å gjennomføre.

Som en følge av den økonomiske situasjonen og den forventede utviklingen de nærmeste årene gjorde kommunestyret følgende vedtak i sak 134/07 (budsjettvedtaket):

12. Kommunestyret støtter rådmannens anbefalinger til igangsetting av en omstillingsprosess jf. dokumentet "Omstillings modeller".
13. Omstillingsprogrammet gjennomføres i 2008 og 2009 med siktemål å redusere ressursbruken med netto 17 millioner i 2010 (2008-kroner).

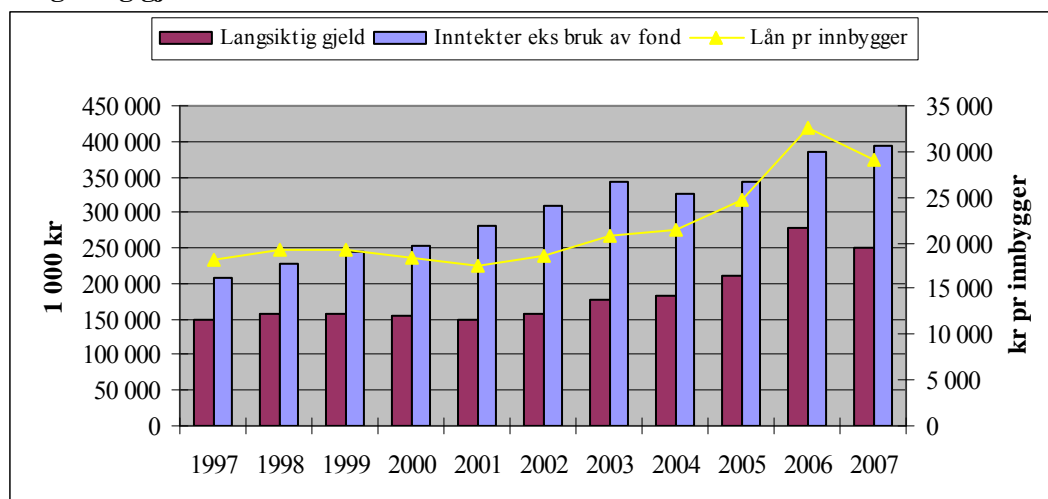
Kommunestyret valgte i sak 17/08 den 31.01.2008 politiske medlemmer til en styringsgruppe, Balanse 2010. Styringsgruppa fikk følgende mandat:

Utvalget skal foreta en gjennomgang av Lunner kommune sin økonomi ut fra målsettingen om en effektiv ressursbruk, kostnadmessig og fordelingsmessig. Det må være en målsetting av Lunner hvert år kan avsette ressurser til å bygge opp et fond, slik at endringer i tjenestetilbudet kan bli minst mulig som følge av endringer på inntekts- eller kostnadssiden.

Frist for ferdigstilling: november 2008.

Lunner kommune har de siste årene hatt et høyt investeringsnivå med en tilsvarende økning i gjeldsnivået. Vi står fortsatt overfor store utfordringer knyttet til behov for nye investeringer, samtidig som vi ser at driftsnivået ikke tillater en ytterligere vekst i gjeldsnivået med tilhørende rente- og avdragsutgifter. Følgende grafer fra siste årsmelding illustrerer situasjonen:

Langsiktig gjeld

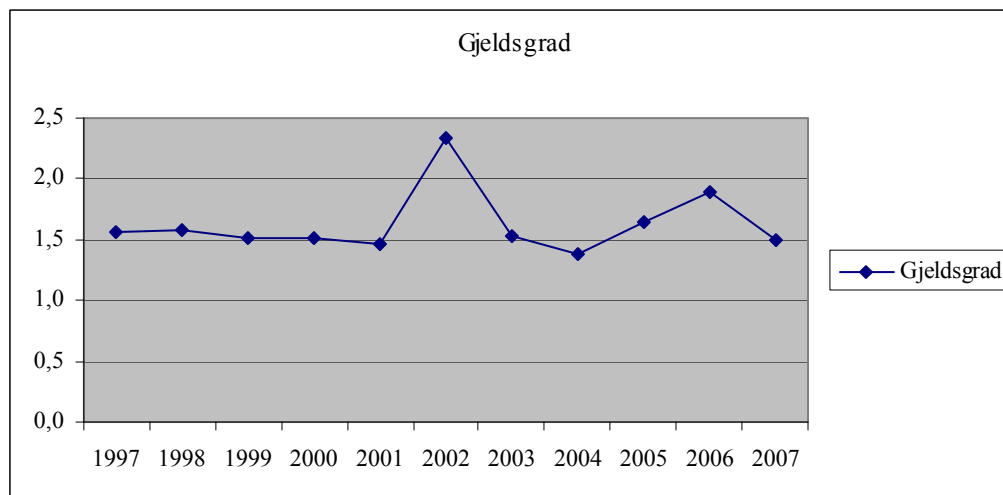

Pensjonsforpliktelser kr 357' er ikke med som langsiktig gjeld i diagrammet.

Vi har i det siste året hatt en reduksjon av langsiktig gjeld. Dette er ikke reelt pga at låneopptak for 2007 er foretatt i januar 2008. Justert for dette låneopptaket økte langsiktig gjeld i 2007 med kr 6,2 mill, mens pensjonsforpliktelsene økte med kr 31,2 mill. Langsiktig gjeld inklusive pensjonsforpliktelser utgjør per 31.12.07 kr 606,4 mill, justert for sent låneopptak kr 641,2. Langsiktig gjeld per innbygger ble redusert med kr 3 612, justert en økning på kr 438.

Soliditet

Gjeldsgrad = gjeld/egenkapital. Jo lavere gjeldsgraden er, jo mer solid er kommunen. Som vi ser av grafen under har kommunen det siste året redusert gjeldsgraden fra 1,9 til 1,5. Dersom vi justerer for det sene låneopptaket er gjeldsgraden 1,7. Det er fortsatt et nivå som er høyt for kommunen.

Nøkkeltall fra KOSTRA

(ureviderte tall)	2005	2006	2007	Gran	Jevn-aker	Grp. 7	Landet u/Oslo
Netto driftsresultat i % av brto. driftsinntektene	0,4	4,9	0,9	-0,1	-0,5	1,4	1,9
Rente- og avdragsutgifter netto, i % av brto. driftsinntektene	3,7	4,3	4,6	3,1	4,7	3,5	3,3
Langsiktig gjeld i % av brto driftsinntektene	155,0	162,5	161,7	142,9	195,6	166,3	169
- herav pensjonsforpliktelse i % av brutto driftsinntekter	90,6	87,6	95,1	97,8	110,2	88,7	92,3
Arbeidskapital i % av brto driftsinntektene	23,0	18,6	12,4	17,4	22,6	24,8	26,3
Netto driftsresultat i kroner pr. innbygger	141	2 170	391	-32	-226	579	973
Frie inntekter i kroner pr. innbygger	23 853	26 063	26 334	30 162	28 289	26 490	29 396
Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger	-	24 980	23 774	16 834	31 344	24 882	28 738

2.2 Endringer i lover og forskrifter

Nye regler for inntektsføring av mva knyttet til investeringer gjøres gjeldende fra 2010. Det skal være en gradvis overgang hvor muligheten for å benytte mva knyttet til investeringer i driftsregnskapet bortfaller med 20% årlig over en 5-års periode.

Tilskudd til ressurskrevende brukere skal fra 2008 inntektsføres i henhold til forventet mottatt beløp for året etter. Året etter skal det så foretas en justering basert på hva som faktisk mottas. Tidligere ble dette tilskuddet inntektsført i det året det ble mottatt.

Likviditetsreserven opphører som egenkapitalkonto i kommunens balanseregnskap fra 01.01.10. I stedet skal det opprettes to nye egenkapitalkonti for endring av regnskapsprinsipp, en som påvirker egenkapital drift og en for investering. Positiv likviditetsreserve investering avsettes til ubundet investeringsfond. Overføringene kan gjennomføres i 2008 eller 2009. Lunner kommune gjennomfører disse endringene i 2008.

2.3 Regjeringens forslag til statsbudsjett

Regjeringens forslag innebærer en nominell vekst i frie inntekter for kommunene på 6,3 % i 2009. Inntektsskattøret for personlige skattytere foreslås økt fra 12,05 % (i 2008) til 12,80 % (i 2009). Anslaget for skatt på formue og inntekt for kommunene i 2009 er 109 480 mill. kroner, som innebærer en nominell vekst på 7,9 % fra det reviderte anslaget for i år. Veksten er tilpasset at skatteinntektene skal utgjøre 45 % av kommunenes samlede inntekter, og må også sees i forhold til at selskapsskatten utgår som kommunal skatt fra 2009

Regjeringen tar sikte på å innføre en lovfestet rett til barnehageplass fra 2009. Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagene foreslås videreført på samme nominelle nivå som i år, det vil si at maksimalprisen i 2009 for en heltidsplass vil utgjøre 2 330 kroner per måned.

Det innføres en ny rentekompensasjonsordning for istandsetting av skole- og svømmeanlegg. Det tas sikte på en investeringsramme på 15 mrd. kroner som skal vare i 8 år. Ordningen skal forvaltes av Husbanken. For 2009 foreslås ei ramme på 2 mrd. kroner.

Det foreslås også etablert en ny rentekompensasjonsordning for kirkebygg fra 2009.

Øremerket driftstilskudd til psykisk helse foreslås innlemmet i rammetilskuddet fra 2009. Dette gir ikke noen omfordeling av betydning fordi midlene i dag er fordelt etter hovednøkkelen i inntektssystemet.

Vertskommunetilskuddet tilknyttet 33 tidligere vertskommuner for psykisk utviklingshemmede ble delvis innlemmet i inntektssystemet fra 2005. Denne innlemmingen foreslås reversert fra 2009. Reverseringen gjøres uten omfordelingsvirkninger for vertskommunene.

Det foreslås 100 mill. kroner i ekstra skjønnsmidler til inntektssvake kommuner i Sør-Norge. Fylkesrammen til kommunene i Oppland er fastsatt til 11 mill. kroner. Fylkesmannen vil få i oppdrag å fordele disse midlene til kommunene i fylket. Det forutsettes at fordelingen skal være klar i november i år.

Inntektssystemet foreslås i hovedsak endret fra 2009 i tråd med forslaget i Kommuneproposisjonen. Når det gjelder småkommunetilskuddet er det imidlertid lagt inn en endring. I det tidligere regionaltilskuddet fikk kommuner mellom 3000 og 3200 innbyggere redusert tilskudd. Dette er nå endret ved at kommuner med innbyggertall i dette intervallet nå foreslås å få det samme beløpet som kommuner under 3000 innbyggere. Tellestidspunktet for småkommunetilskuddet og det nye distriktstilskudd Sør-Norge er fastsatt til 1.1.08 for tilskuddet i 2009.

2.4 Befolkningsutvikling

	I alt	0 – 5	6 – 15	16 – 19	20 – 39	40 – 66	67 – 79	80 – 89	90->
01.01.2001	8 429	646	1 191	485	2 310	2 833	704	228	32
01.01.2002	8 455	630	1 212	464	2 284	2 897	696	247	25
01.01.2003	8 461	631	1 208	447	2 260	2 935	695	260	25
01.01.2004	8 463	598	1 209	448	2 236	2 999	674	268	31
01.01.2005	8 505	602	1 207		5 732		650	278	36
01.01.2006	8 518	598	1 210		5 740		659	273	38
01.01.2007	8 522	610	1 183	489	2 135	3 127	666	276	36
01.01.2008	8598	610	1164	492	2117	3225	664	283	43

Pr. 01.07.2008 har Lunner kommune en folkemengde på 8580 innbyggere. Dette er en reduksjon i forhold til årsskiftet, men antas å skyldes tilfeldige variasjoner, da vi over tid forventer en vekst i folketallet.

2.5 Pris- og lønnsvekst

Forslaget til statsbudsjett bygger på et anslag på pris- og lønnsvekst (deflatoren) neste år som utgjør 4,5 %. Denne deflatoren er sammensatt av en lønnsvekst på 5 % som vektet med 0,635 og prisvekst på 3,6 % som vektet med 0,365.

Forslag til budsjett fra Balanse 2010 bygger på en prisvekst i samsvar med det som er lagt til grunn i statsbudsjettet. Det forventes imidlertid en høyere lønnsvekst enn det som er lagt til grunn i statsbudsjettet, og forslaget til budsjett bygger på den forventede lønnsvekst på 5,5 % tillagt et ikke kompensert etterslep i 2008 på 1,5%, total 7 %. Lønnsveksten med fradrag av overhendet på 2,4 % og etterslepet på 1,5 % er budsjettet sentralt og blir fordelt i henhold til reell lønnsvekst på de ulike områdene når dette er kjent. Unntak er på selvkostområder og interkommunale samarbeider. Der blir lønn inkludert lønnsvekst fordelt i utgangspunktet.

2.6 Skatt, rammetilskudd og andre overføringer

Skatt og rammetilskudd er budsjettet med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett.

Følgende tabell gir et bilde av ulike satser med ulike bunnfradrag på eiendomsskatt. Gjeldende eiendomsskatt utgjør 0,35% og bunnfradrag kr 300⁷.

	0,20	0,25	0,30	0,35	0,40	0,45	0,50	0,55	0,60	0,65	0,70
0	8 592	10 740	12 888	15 036	17 184	19 332	21 480	23 628	25 776	27 924	30 072
100	7 617	9 521	11 425	13 330	15 234	17 138	19 043	20 947	22 851	24 756	26 660
200	6 648	8 311	9 973	11 635	13 297	14 960	16 622	18 284	19 946	21 609	23 271
300	5 706	7 133	8 559	9 986	11 413	12 839	14 266	15 693	17 119	18 546	19 972
400	4 828	6 035	7 242	8 450	9 657	10 864	12 071	13 278	14 485	15 692	16 900
500	4 037	5 047	6 056	7 066	8 075	9 085	10 094	11 104	12 113	13 123	14 132
600	3 337	4 171	5 005	5 840	6 674	7 508	8 343	9 177	10 011	10 845	11 680

Alle beløp i hele tusen.

Det er imidlertid ved dagens satser fritak på ca kr 1,2 mill, slik at eiendomsskatten utgjør en inntekt på kr 8,8 mill. Fritakene fordeler seg slik på de forskjellige fritakskategorier:

§ 5	Statlige og kommunale eiendommer	257
§ 7	Ubebygde eiendommer, frivillige lag og foreninger	467
§ 7c	Fritak ny bolig	266
§ 28	Lav inntekt	226
Sum fritak		1 218

1000 kr	Regn 2007	Bud 2008	Rev bud 2008	Bud 2009
Skatt på formue og inntekt	152 096	161 887	157 644	169 194
Eiendomsskatt	8 592	8 616	8 616	8 772
Innbyggertilskudd		65 184	64 801	81 415
Utgiftsutjevning		-9 108	-8 070	-8 157
Overgangsordninger		779	779	564
Utenfor overgangsordningen		1 890	1 878	1 404
Selskapskatt		2 670	2 670	
Ordinært skjønn		900	900	900
herav ressurskrevende				
herav avløp (overføres kapitalregnskapet)				
Netto inntektsutjevning		15 123	19 391	15 378
Anslag gevisnt/tap på bruk av nye folketall				
Sum rammetilskudd	74 327	77 438	82 349	91 505
Sum skatt og rammetilskudd	235 014	247 941	248 609	269 471
Amortiseringstilskudd (div. funksj.)	1 994	3 990	2 108	2 108
Flyktningetilskudd (funksjon 850)	6 417	5 500	5 650	7 673
Psykatri (funk 241, tidl. funk 840)	4 953	5 300	5 868	
Barnehage (funksjon 201)	12 228		15 088	15 105
Husbanken	400	427	427	450
Øvrige	460	79		82
Sum statstilskudd	26 452	15 296	29 141	25 418
Ressurskrevende brukere (funksjon 254)	0	2 600	2 600	2 000
Mva kompensasjon drift	7 906	6 295	6 495	6 452
Mva kompensasjon investeringer	3 499	10 800	4 364	3 000
Mva komp investeringer ovf inv regnskap		-3 300		
Mva komp investeringer avsatt fond				0
Netto mva komp invest i driftsregnskap	3 499	7 500	4 364	3 000

Finansposter	Regn 2007	Bud 2008	Rev bud 2008	Bud 2009
Driftsregnskap				
Renteinntekter	3 252	2 660	3 135	4 296
Renteinntekter HE	552	552	552	552
Utbytte HE	765	750	750	800
Renteutgifter	11 416	14 368	14 668	15 705
Renter selvkostfond	530		500	500
Leasingkostnad (renter/avdrag)		1 200		
Betalte avdrag på lån	10 737	11 800	10 100	11 700
Netto finansutgifter	18 114	23 406	20 831	22 257
Kostnader lån (kapitalregnskap)				
Renteinntekter	Føres i driftsregnskap			
Mottatte avdrag	1 109	0	0	0
Renteutgifter	Føres i driftsregnskap			
Avdrag	1 730	1 000	1 000	1 000
Netto	622	1 000	1 000	1 000

2.7 Krav til reservert tilleggsbevilgning

Erfaringsmessig er det i en kommune en rekke tjenestebehov som utløses gjennom året. Mange ytelser som kommunen skal gi er dessuten rettighetsbaserte. Det er derfor vanskelig å legge et forsvarlig budsjett uten at en avsetter noe som reserver.

Årsbudsjett 2009 har i forslaget fra Balanse 2010 ingen slik reservert tilleggsbevilgning. Det er imidlertid vedtatt i foreløpige føringer at det ikke skal foretas politiske budsjettjusteringer i løpet av budsjettåret 2009. utfordringer må således løses innenfor de opprinnelig tildelte rammer.

3 ØKONOMIPLAN OG ÅRSBUDSJETT

3.1 Kommunestyrets føringer for arbeidet med årsbudsjett og økonomiplan

Balanse 2010 startet sitt arbeid med å finne balanse mellom kostnader og inntekter for budsjettåret 2009. I den politiske opprinnelige forventningen, slik den ble vedtatt i kommunestyret, lå det et ønske om å redusere inntektsnivået gjennom redusert eiendomsskatt. Under arbeidet har det vært avklart i trepartsamarbeidet at hovedfokus settes på budsjettbalanse i 2009, hvor målsetningen om redusert eiendomsskatt er utsatt.

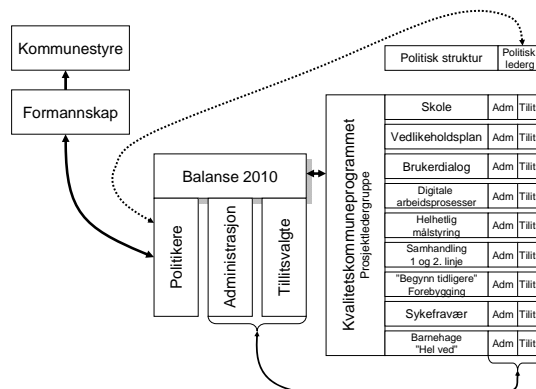
Dette har vært et krevende og omfattende arbeide, inkl. flere partssammensatte arbeidsgrupper, da det har medført et behov for å redusere kostnadene med tilnærmet kr 13 mill. Konsekvensene er redusert aktivitet innen de fleste tjenesteområder.

I trepartsamarbeidet har man søkt å finne frem til de endringer i budsjettet som er nødvendige for å ha et budsjett i balanse. Enigheten om løsningsvalg i styringsgruppen for Balanse 2010 er av den politisk nedsatte arbeidsgruppen brakt til formannskap/kommunestyre til vedtak i form av politisk vedtatte føringer for rådmannens forslag til budsjett. Kommunestyret vedtok disse føringene i sitt møte den 30. oktober 2008.

I tillegg til budsjettbalanse har trepartsamarbeide hatt fokus på kvalitetsmessig utvikling av tjenestene. Deltakelsen i kvalitetskommuneprogrammet er et viktig virkemiddel i så henseende.

Følgende legges til grunn for det videre budsjettarbeidet:

- Rådmannen bes legge frem et budsjett i balanse, balansert blant annet gjennom tiltak, tilnærmet slik de er beskrevet i saksutredningen med tilhørende konsekvensutredninger.
- Rådmannen gis fullmakt til å iverksette nødvendige tiltak, som beskrevet i saksutredningen, i 2008 for at budsjettforutsetningene som beskrevet skal bli realisert.
- Som en handlingsregel for budsjettåret 2009 innføres at det ikke gjøres noen politiske budsjettjusteringer i løpet av året.
- Lønnsvekst budsjetteres basert på lokalt anslag for lønnsvekst 5,5 % tillagt etterslep fra 2008 på 1,5 % = 7 %. Prisvekst budsjetteres til 3,6 % iht. statsbudsjettet.
- Låneopptak skal gjennomsnittlig i planperioden være på nivå med årets nedbetaling av gjeld eller lavere dersom lånene ikke er selvfinansierende.
- Rådmannen bes om å orientere kommunestyret før endelig inngåelse av kjøpsavtale for Roa videregående skole.

3.2 Generelt om økonomiplan

I henhold til kommunelovens bestemmelser skal økonomiplanen gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til rammebetingelser og interne forhold. Estimater er således gjort basert på den kunnskapen man i dag har.

Økonomiplanen er utarbeidet med utgangspunkt i årsbudsjett 2009 og følgende forutsetninger:

- Pris- og lønnsvekst (deflatoren) er budsjettert i henhold til Konjunkturtendenser for Norge og utlandet, frigitt av SSB oktober 2008
- Skatt og rammetilskudd er forutsatt videreført på samme nivå justert for deflator
- Eiendomsskatt er i planperioden opprettholdt på dagens nivå
- Momskompensasjon investeringer er fra og med 2010 forutsatt brukt til finansiering i investeringsbudsjettet. Det er etter loven tillatt å benytte deler av slik kompensasjon i drift under overgangsordningen, men det anses som sunt i forhold til Balanse 2010 å ikke benytte dette i drift
- Kutt-tiltakene fra 2009 er videreført i planperioden men gir et større handlingsrom pga. helårseffekt av tiltakene
- Endret marginavsetning gir redusert skatteinntekt på kr 2,5 mill i det året marginavsetningen endres. Fra 2010 er disse pengene lagt tilbake i driftsbudsjettet.
- Kapitalkostnader er innarbeidet i henhold til investeringsbehov i planperioden

3.3 Tabell med økonomiplan

Sektorer	2008	2009	2010	2011	2012	Funksjoner
Samfunn	6 693	7 327	7 593	7 849	8 115	100-110-301-302-303-325-329-360
Organisasjon	21 606	24 751	25 976	26 844	27 743	120-180
Kultur	10 449	9 391	9 682	10 022	10 374	231-370-375-377-380-383-385-390-392
Oppvekst	74 159	75 176	76 314	79 425	82 652	201-202-211-213-214-215
Omsorg	111 757	126 781	131 605	136 394	141 359	232-234-241-242-243-244-251-252-253-254-273-275-281-283
Teknisk - selvkost	-3 933	-4 657	-4 958	-5 248	-5 549	338-340-345-350-353-354
Teknisk - øvrig	28 075	33 476	36 868	37 839	38 844	121-130-190-221-222-223-261-265-315-330-333-334-335-339-381-386
Skatt, tilskudd og finansiering	-248 805	-272 245	-286 205	-295 775	-305 596	170-171-800-840-850-860-870-880
Resultat/underskudd (-)	0	0	-3 126	-2 649	-2 057	899

Funk	Detaljert økonomiplan	2008	2009	2010	2011	2012
100	Politisk styring	3 408	2 582	2 682	2 779	2 879
110	Kontroll og revisjon	0	833	864	895	926
120	Administrasjon	20 814	23 908	25 098	25 934	26 800
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	0	1 286	1 333	1 378	1 426
130	Administrasjonslokaler	1 593	1 658	1 751	1 784	1 818
170	Premieavvik	-6 038	-5 803	-6 035	-6 258	-6 490
171	Amort tidl års premieavvik	1 320	1 372	1 427	1 480	1 534
180	Diverse fellesutgifter	791	844	877	909	943
190	Interne serviceenheter	3 863	2 511	2 612	2 709	2 810
201	Førskole	846	1 381	1 696	1 992	2 300
202	Grunnskole	70 477	71 105	71 789	74 477	77 264
211	Styrket tilbud til førsk.barn	576	571	598	624	650
213	Voksenopplæring	1 305	1 343	1 409	1 471	1 535
214	Spesialskoler	102	97	107	115	123
215	Skolefritidstilbud	852	679	714	746	779
221	Førskolelokaler og skyss	-817	1 219	1 799	1 847	1 898
222	Skolelokaler	18 882	15 171	16 058	16 423	16 799
223	Skoleskyss	0	3 660	3 684	3 805	3 930
231	Aktivitetstilbud barn og unge	1 458	1 334	1 482	1 529	1 577
232	Foreb. - skole- og helsest.tj.	2 810	2 799	2 909	3 016	3 126
234	Aktivisering eldre og funk.hem	6 269	3 918	4 137	4 281	4 432
241	Diagnose, behandling, rehab.	12 262	14 180	15 059	15 588	16 136
242	Råd, veiledn.og sos.foreb.arb.	3 249	4 543	4 728	4 906	5 091
243	Tilb. til pers. med rusprobl.	448	489	508	527	546
244	Barneverntjeneste	2 086	2 112	2 196	2 277	2 361
251	Barneverntiltak i familien	934	973	1 009	1 044	1 081
252	Barneverntiltak utenfor fam.	4 802	5 456	5 661	5 861	6 068
253	Pleie, omsorg, hjelp i inst.	34 724	34 723	35 638	36 944	38 298
254	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	34 737	46 303	48 044	49 818	51 657
261	Botilbud i institusjon	2 564	2 294	2 378	2 427	2 478
265	Kommunalt disponerte boliger	-4 297	-1 687	-1 288	-1 343	-1 399
273	Kommunale sysselsettingstiltak	720	622	646	668	692
275	Introduksjonsprogram	4 090	5 644	5 861	6 071	6 288
281	Økonomisk sosialhjelp	4 189	4 578	4 750	4 918	5 092
283	Bist. etabl./oppr.h. egen bol.	437	441	458	475	492
300	Fysisk tilrett. og planlegging	0	0	0	0	0
301	Plansaksbehandling	1 093	1 075	1 118	1 160	1 203
302	Bygge-, delings-, seksjoneringssaker	-333	-75	-80	-86	-91
303	Kart og oppmåling	624	550	567	583	600
315	Boligb. og fysiske bom.tiltak	49	49	51	53	55
320	Kommunal næringsvirksomhet	0	0	0	0	0
325	Tilrettel.og bist.for næringsl	1 547	358	372	385	398
329	Landbruksforvaltning og -næringsutvikl.	0	1 268	1 315	1 362	1 410
330	Samferdselsbedrifter/transporttiltak	50	0	0	0	0
333	Komm.veger, nyanl.,drift,vedlh	2 267	2 183	2 536	2 609	2 683
334	Komm.veger, miljø- og trafikks	445	282	935	963	991
335	Rekreasjon i tettsted	50	105	109	113	117
338	Foreb. brann og andre ulykker	3	-3	-2	-2	-2
339	Beredsk.mot branner/andre ulyk	3 426	3 899	4 040	4 178	4 320

Funk	Detaljert økonomiplan forts.	2008	2009	2010	2011	2012
340	Produksjon av vann	376	439	451	463	476
345	Distribusjon av vann	-1 903	-2 529	-2 673	-2 814	-2 959
350	Avløpsrensing	4 605	5 283	5 434	5 584	5 740
353	Avløpsnett/innsaml. avløpsvann	-7 015	-7 847	-8 168	-8 480	-8 803
354	Tømming slamavsk., septikt. ol	1	0	0	0	0
360	Naturforvaltning og friluftsl.	354	736	754	772	791
365	Kulturminnevern	0	0	0	0	0
370	Bibliotek	1 598	1 867	1 939	2 008	2 079
375	Museer	228	294	305	315	325
377	Kunstformidling	720	661	686	710	735
380	Idrett	1 169	382	396	410	424
381	Kommunale idrettsbygg og -anlegg	0	625	641	657	673
383	Musikk og kulturskoler	1 308	893	768	801	835
385	Andre kulturaktiviteter	789	803	832	860	890
386	Kommunale kulturbygg	0	220	228	236	243
390	Den norske kirke	3 033	3 003	3 116	3 225	3 339
392	Andre religiøse formål	145	154	159	165	171
393	Kirkegårder/gravlunder/krem.	0	0	0	0	0
800	Skatt på inntekt og formue	-170 503	-177 966	-186 852	-193 026	-199 418
840	Stat.ram.tilsk.+øvr.gen.statil	-84 625	-91 505	-94 931	-98 271	-101 727
850	Gen.statstilskudd vedr.flykt.	-5 500	-7 673	-7 960	-8 240	-8 530
860	Motpost avskrivninger	-11 965	-14 527	-14 527	-14 527	-14 527
870	Renter/utbytte og lån	23 406	22 257	21 073	21 468	21 961
880	Interne finansieringstrans.	5 100	1 600	1 600	1 600	1 600
899	Årets regnsk.m. mer-/mindrefor	0	0	0	0	0
	Sum	0	0	-3 126	-2 649	-2 057

3.4 Generelt om årsbudsjett

Årsbudsjett 2009 er utarbeidet med utgangspunkt i justert budsjett per 01.01.08, justert for kjente endringer. Det er tatt høyde for delårseffekter og nye tiltak vedtatt i 2008 med effekt på budsjettet for 2009. Som eksempel kan nevnes psykiatritilbudet ved Kalvsjøstua som netto øker budsjettet med kr 3,7 mill.

Dette grunnlaget er justert i forhold til lønns- og prisvekst, jfr. kap. 2.5. Det er tatt høyde for at lønnsveksten lokalt blir 0,5% høyere enn forventet i statsbudsjettet. I tillegg er det tatt høyde for etterslepet på 1,5% knyttet til ikke kompensert lønnsoppgjør i 2008.

Totalt utgjør utfordringen ved videreføring kr 3,3 mill, mens vedtatte kostnadsendringer i 2008 med effekt for 2009 utgjør kr 5,7 mill. Nye behov er identifisert og lagt inn i budsjettet med kr 3,8 mill.

Total utfordring etter dette er kr 12,8 mill. Utfordringen er foreslått løst gjennom tiltak som beskrevet fra de 3 arbeidsgruppene nedsatt av Balanse 2010 er som følger:

Arbeidsgruppe koordinering	Tiltak
Reduksjon av møtehonorerar for politikere.	50 000
Politisk struktur, senket aktivitet	50 000
Landbrukskontoret minus 5%	65 000
Skatteoppkrever - 5%	65 000
Ingen gratis servering av mat i politiske møter.	90 000
Eiendomsskatt gjelde fullt ut også for landbrukseiendommer.	100 000
Holdningskampanje blant ansatte i forhold til strøm/energibruk	100 000
Støtten til oppkjøring av skiløyper kuttes	150 000
Administrative inntekter interkommunale samarbeider	150 000
Kirken	150 000
Kritisk gjennomgang av adm. funksjoner	200 000
Redusere flyktningtjenestens netto budsjett	200 000
Stengte svømmebassenger, reduserte driftsutgifter	200 000
Effektstyringsanlegg, besparing i strøm	200 000
Kultur generelt reduksjon tilsvarende økning 2007	400 000
Kulturskoletilbudet halveres – ikke helårseffekt i 2009	492 000
Sum tiltak	2 662 000

Innsparingstiltak fra arbeidsgruppe omsorg:

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Årsvirkning	Virkning 09	Beregning og kommentarer
1	Si opp avtalen med Lupro (effekt fra 01.04.09)	1 945 000	1 458 750	2 973 000 Årskostnad Avtalen sies opp 30.9.08 1 028 000 Må ha tilbake bemanning 1 945 000 Lokaler i kløvertun eller S.O. skole Avklares endelig etter evt. vedtak i kst.
2	Overgang fra 2 hvilende til 1 våken nattvakt på Lunner bofellesskap og Lunner omsorgsbolig. Overgangen betyr reduksjon på 1 årsverk	400 000	300 000	Avhengig av ferdigstilling av Kalvsjøstua pga ansattekalabal
3	Drift Bergosenteret	0	0	
4	Reduksjon av dagaktiviteten på Los med 1 årsverk (det er i dag totalt 2 årsverk)	420 000	420 000	1 stilling bevares pga. lov om aktivitetstilbud Medfører at det ikke tilbys dagopphold for hjemmeboende
5	Bortfall av transport til dagopphold	110 000	110 000	
6	Redusere 1,5 årsverk på kjøkken Los	630 000	630 000	Ikke levering til Bergo, ingen dagpasienter samt reduksjon
7	Redusert innkjøp mat	150 000	150 000	av 6 langtidsplasser.
8	Redusert hjemmehjelp med 1 årsverk ved å utføre renhold hver 3 uke mot dagens hver 2 uke	400 000	400 000	Gjennomgang av alle vedtak
9	Tilsynslegefunksjon reduseres fra 15 til 10 timer i uka	90 000	90 000	Budsjettet for dette ligger hos Fo
10	Reduksjon av 6 langtidsplasser. Dette gir en reduksjon på 4,7 årsverk x 420 000 (somatiske langtidsplasser) kr.1 974 000 - tapt inntekt 426 000 (effekt fra 01.04.09)	1 548 000	1 161 000	Ny turnus må legges. Må begynne i sept/okt 08 for å oppnå hel effekt 09 Betyr flere pasienter hos hjemmetjenesten og mulig og sterkt redusert tilbud pr. pasient.
11	Reduksjon i kontor for psyk helse	350 000	350 000	Færre klienter pga etablering av Kalvsjøstua
12	Redusert 0,5 årsverk merkantil funksjon leder Los	210 000	157 000	virkning fra 01.04.09

6 253 000 5 226 750

Midlertidige tiltak for å oppnå balanse i 2009

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Årsvirkning	Virkning 09	Beregning og kommentarer
1	Fjerne fysioterapitilbudet innenfor TT 3 timer pr uke og redusere fysioterapi Los med 10 timer Totalt 13 timer x kr. 570 pr uke x 45 uker		333 450	Sterkt redusert opptreningstilbud for pasienter på sykehjemmet og for brukere innen TT. (krever raske oppsigelser)

5 560 200

Innsparingstiltak fra arbeidsgruppe oppvekst:

Tiltak	Årsvirkning	Virkning 09	Merknader
Reduksjon innenfor undervisning*	6 400 000	3 297 455	All reduksjon unntatt reduksjon i driftsmidler gjøres fra 01.08.09. Driftreduksjon fra 01.01.09
Reduksjon innenfor grunnskole for voksne	200 000	200 000	gjøres fra 01.01.09
Reduksjon innenfor skyss			
Redusert svømmekjøring ved LUB	38 000		Svømmekjøring LUB, 3 måneder for 3. trinn
Redusert svømmekjøring ved Grua	22 000		Svømmekjøring Grua, 3 måneder for 3. trinn
Fjerning av Fysmus	15 000		Kr 1680 pr mnd
Fjerning av Fysmus, LUB	21 000		Kr 2400 pr mnd
Rideterapi	45 000		Kr 5000 pr mnd
Reduksjon av trafikkfarlige veier, Kalvsjø	37 000		Virkning fra høsten 09
	178 000	80 909	
Sum innsparing 2009	6 778 000	3 578 364*	Arbeidsgruppen er pålagt å spare ytterligere kr 1 mill i 2009

* Detaljer - reduksjon i undervisning

Fjerne egen bevilgning til PRA ved LUS og H.stua			2 424 000	Fra 01.08.09
Fjerne FYS/MUS og ridetilbud			116 000	Fra 01.08.09
Svømming lagt til ett årstrinn og kortere periode i året			60 000	Fra 01.08.09
Redusert komm. timetildeling med 40%			3 088 000	Fra 01.08.09
Redusert driftsmidler med 20%			712 000	Fra 01.01.09
			6 400 000	

3.5 Samletabell med årsbudsjett

Funksjon	Budsjett 2009				Justert budsjett 2008				Opprinnelig budsjett 2008			
	Lønn	A utg	Inntekt	SUM	Lønn	A utg	Inntekt	SUM	Lønn	A utg	Inntekt	SUM
100	1 523,8	1 071,0	-12,4	2 582,3	1 608,2	859,9	-12,0	2 456,1	1 671,3	1 748,9	-12,0	3 408,1
110	58,0	800,0	-25,0	833,0	45,5	730,8	0,0	776,3	0,0	0,0	0,0	0,0
120	20 561,1	14 099,6	-10 753,2	23 907,5	18 245,0	14 126,2	-9 982,4	22 388,8	16 327,3	13 708,6	-9 419,5	20 616,3
121	596,0	690,0	0,0	1 286,0	65,8	0,0	0,0	65,8	0,0	0,0	0,0	0,0
130	460,0	1 925,0	-727,0	1 658,0	579,9	1 855,4	-971,6	1 463,6	584,6	1 876,6	-921,6	1 539,5
170	-5 802,6	0,0	0,0	-5 802,6	-5 738,1	0,0	0,0	-5 738,1	-6 038,5	0,0	0,0	-6 038,5
171	1 371,8	0,0	0,0	1 371,8	1 320,4	0,0	0,0	1 320,4	1 320,4	0,0	0,0	1 320,4
180	814,4	33,5	-4,2	843,6	762,9	38,0	-4,1	796,8	761,0	34,4	-4,1	791,4
190	5 727,0	1 727,9	-4 944,2	2 510,7	6 921,7	1 717,3	-4 829,7	3 809,2	7 907,8	1 876,7	-5 921,1	3 863,4
201	26 082,9	14 799,7	-39 502,0	1 380,6	22 788,8	16 285,1	-38 377,3	696,6	20 147,6	14 431,3	-33 733,2	845,7
202	61 173,3	15 601,2	-5 669,8	71 104,8	68 551,9	9 208,3	-7 074,5	70 685,7	58 148,0	18 140,5	-5 919,1	70 369,3
211	2 148,1	329,0	-1 906,3	570,7	2 076,1	169,2	-1 727,9	517,4	1 068,3	1 099,9	-1 592,5	575,7
213	8 302,4	1 631,6	-8 591,0	1 343,0	6 759,2	1 878,1	-7 533,3	1 104,0	6 662,8	1 545,5	-6 903,2	1 305,1
214	3 343,0	754,2	-4 000,0	97,2	3 844,4	1 260,6	-5 076,0	29,0	3 918,5	1 259,9	-5 076,0	102,4
215	4 487,3	693,7	-4 501,7	679,4	4 244,8	522,7	-4 067,0	700,5	4 211,2	648,1	-4 007,0	852,4
221	1 052,3	1 389,8	-1 223,0	1 219,1	1 084,9	1 510,6	-3 348,5	-753,0	1 043,3	1 416,0	-3 548,5	-1 089,2
222	6 474,9	12 604,5	-3 908,0	15 171,4	5 868,4	12 690,8	-4 052,0	14 507,2	5 784,8	15 186,2	-2 254,4	18 716,6
223	0,0	3 660,1	0,0	3 660,1	0,0	3 436,6	0,0	3 436,6	0,0	0,0	0,0	0,0
231	717,1	1 010,8	-394,2	1 333,8	726,0	958,7	-261,2	1 423,6	678,0	1 069,8	-397,7	1 350,0
232	2 665,5	307,1	-173,9	2 798,7	2 653,5	295,2	-165,6	2 783,1	2 579,5	395,8	-165,6	2 809,7
234	1 154,8	2 904,2	-141,2	3 917,8	1 424,0	5 219,8	-558,5	6 085,4	1 927,1	4 649,2	-307,7	6 268,5
241	4 995,2	10 370,9	-1 185,9	14 180,2	5 042,2	11 325,3	-7 029,3	9 338,2	5 388,0	10 666,8	-3 063,3	12 991,5
242	6 367,6	1 853,1	-3 678,0	4 542,7	5 186,0	1 329,8	-3 144,1	3 371,7	4 688,3	1 048,5	-2 487,7	3 249,2
243	478,2	111,6	-101,2	488,6	434,1	106,2	-96,3	444,1	421,5	122,5	-96,3	447,7
244	2 077,3	61,0	-26,7	2 111,6	2 034,4	62,0	-25,1	2 071,3	1 975,2	135,8	-25,1	2 085,9
251	278,1	703,8	-8,5	973,5	259,7	671,9	-8,2	923,4	259,7	682,8	-8,2	934,3
252	1 589,4	3 882,9	-16,0	5 456,2	1 483,9	3 685,9	-15,5	5 154,3	1 483,9	3 333,2	-15,5	4 801,7
253	38 184,1	5 115,6	-8 576,2	34 723,5	37 364,1	6 018,1	-9 683,5	33 698,7	36 827,8	7 439,8	-9 651,5	34 616,0
254	48 056,7	4 713,6	-6 467,7	46 302,5	40 440,2	3 699,3	-6 953,6	37 185,9	37 716,2	5 063,3	-6 727,6	36 052,0
261	489,7	2 825,0	-1 021,1	2 293,6	427,6	2 760,1	-1 344,5	1 843,3	431,1	3 145,1	-1 962,5	1 613,8
265	6,2	488,4	-2 181,8	-1 687,2	27,4	508,6	-1 765,9	-1 229,9	27,6	741,5	-5 065,9	-4 296,8
273	0,0	622,4	0,0	622,4	0,0	588,5	0,0	588,5	0,0	719,6	0,0	719,6
275	3 000,6	2 723,5	-80,1	5 644,0	2 971,6	1 392,2	-123,9	4 240,0	2 700,0	1 513,8	-123,9	4 090,0
281	0,0	5 609,9	-1 031,8	4 578,2	0,0	5 172,8	-983,6	4 189,2	0,0	5 172,8	-983,6	4 189,2
283	411,6	490,5	-461,3	440,8	341,7	464,6	-438,6	367,7	392,1	484,0	-438,6	437,4
301	1 311,8	141,0	-378,1	1 074,6	1 406,6	104,4	-555,7	955,4	1 258,8	149,5	-315,7	1 092,6
302	1 054,6	384,7	-1 514,5	-75,2	939,3	335,3	-1 432,2	-157,6	929,4	169,9	-1 432,2	-333,0
303	1 483,7	616,1	-1 549,5	550,3	1 500,9	595,3	-1 553,9	542,4	1 347,6	610,1	-1 333,9	623,8
315	46,4	2,8	-0,1	49,1	30,7	2,8	-0,1	33,4	44,2	4,8	-0,1	49,0
325	0,0	358,3	0,0	358,3	0,0	393,8	-155,0	238,8	0,0	1 547,1	0,0	1 547,1
329	0,0	1 268,0	0,0	1 268,0	0,0	1 308,3	0,0	1 308,3	0,0	0,0	0,0	0,0
330	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	50,0

Funksjon		Budsjett 2009				Justert budsjett 2008				Opprinnelig budsjett 2008			
		Lønn	A utg	Inntekt	SUM	Lønn	A utg	Inntekt	SUM	Lønn	A utg	Inntekt	SUM
333	Komm.veger, nyanl.,drift,vedlh	826,6	1 999,0	-642,4	2 183,2	564,2	2 295,1	-390,1	2 469,2	611,3	2 046,1	-390,1	2 267,3
334	Komm.veger, miljø- og trafikks	110,2	886,9	-715,5	281,6	107,4	958,8	-247,3	818,9	108,2	862,7	-580,3	390,6
335	Rekreasjon i tettsted	0,0	105,5	0,0	105,5	0,0	99,8	0,0	99,8	0,0	49,8	0,0	49,8
338	Foreb. brann og andre ulykker	441,9	157,3	-602,0	-2,9	415,1	155,9	-570,0	1,0	496,1	81,4	-574,9	2,6
339	Beredsk.mot branner/andre ulyk	1 814,6	2 138,0	-53,9	3 898,8	1 717,9	1 338,5	-52,0	3 004,4	1 703,4	1 775,0	-52,0	3 426,4
340	Produksjon av vann	106,5	1 359,4	-1 027,0	438,9	103,6	1 158,6	-871,7	390,5	100,2	1 112,6	-836,7	376,1
345	Distribusjon av vann	1 459,4	3 125,6	-7 113,6	-2 528,6	1 338,5	3 489,7	-6 681,6	-1 853,4	1 268,1	3 260,7	-6 431,6	-1 902,9
350	Avløpsrensing	846,6	4 436,5	0,0	5 283,1	760,3	4 546,0	0,0	5 306,3	754,6	3 850,9	0,0	4 605,5
353	Avløpsnett/innsaml. avløpsvann	1 343,8	2 259,2	-11 450,0	-7 847,0	1 435,5	1 968,6	-10 511,2	-7 107,1	1 375,8	2 120,6	-10 511,2	-7 014,8
354	Tømming slamavsk., septikt. ol	0,0	950,0	-950,0	0,0	0,0	1 026,3	-1 025,7	0,6	0,0	1 026,3	-1 025,7	0,6
360	Naturforvaltning og friluftsl.	335,1	404,3	-3,8	735,6	322,1	99,7	-3,7	418,1	324,7	33,1	-3,7	354,1
370	Bibliotek	1 387,0	521,9	-41,4	1 867,4	1 169,8	510,5	-64,8	1 615,5	1 111,2	552,1	-64,8	1 598,4
375	Museer	0,0	294,3	0,0	294,3	0,0	283,1	-55,0	228,1	0,0	228,1	0,0	228,1
377	Kunstformidling	0,0	660,8	0,0	660,8	0,0	719,9	0,0	719,9	0,0	719,9	0,0	719,9
380	Idrett	0,0	381,8	0,0	381,8	0,0	460,2	0,0	460,2	392,1	1 312,3	-562,7	1 141,7
381	Kommunale idrettsbygg	305,5	854,7	-535,0	625,2	389,1	837,9	-535,7	691,3	0,0	0,0	0,0	0,0
383	Musikk og kulturskoler	0,0	893,0	0,0	893,0	0,0	1 308,3	0,0	1 308,3	0,0	1 308,3	0,0	1 308,3
385	Andre kulturaktiviteter	0,0	803,3	0,0	803,3	0,0	788,6	0,0	788,6	0,0	788,6	0,0	788,6
386	Kommunale kulturbygg	53,4	209,0	-42,0	220,4	0,0	76,0	0,0	76,0	0,0	0,0	0,0	0,0
390	Den norske kirke	0,0	3 008,2	-5,0	3 003,2	0,0	3 033,5	-5,0	3 028,5	0,0	3 033,5	0,0	3 033,5
392	Andre religiøse formål	0,0	153,7	0,0	153,7	0,0	145,3	0,0	145,3	0,0	145,3	0,0	145,3
800	Skatt på inntekt og formue	0,0	0,0	-177 966,4	-177 966,4	0,0	0,0	-166 259,8	-166 259,8	0,0	0,0	-170 502,8	-170 502,8
840	Stat.ram.tilsk.+øvr.gen.statil	0,0	0,0	-91 505,0	-91 505,0	0,0	0,0	-82 349,0	-82 349,0	0,0	0,0	-84 625,0	-84 625,0
850	Gen.statstilskudd vedr.flykt.	0,0	0,0	-7 673,0	-7 673,0	0,0	0,0	-5 650,0	-5 650,0	0,0	0,0	-5 500,0	-5 500,0
860	Motpost avskrivninger	0,0	0,0	-14 526,7	-14 526,7	0,0	0,0	-14 526,7	-14 526,7	0,0	0,0	-11 964,8	-11 964,8
870	Renter/utbytte og lån	0,0	27 905,3	-5 648,0	22 257,3	0,0	25 268,0	-4 436,9	20 831,1	0,0	27 368,0	-3 961,9	23 406,1
880	Interne finansieringstrans.	0,0	1 600,0	0,0	1 600,0	0,0	2 284,2	-651,2	1 633,0	0,0	5 100,0	0,0	5 100,0
899	Årets regnsk.m. mer-/mindrefor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		261 772,7	173 483,4	-435 256,2	0,0	252 047,0	166 190,7	-418 237,7	0,0	232 839,8	178 662,8	-411 502,6	0,0

3.6 Obligatoriske skjemaer drift

1a, 1b blir lagt inn i dokumentet etter at budsjettet er vedtatt

4 SAMFUNN

4.1 Sentrale føringer

Samfunnsutviklingen, ”våre lokale svar på de globale spørsmålene”

KS har sagt at ”Samfunnsutvikling handler om å utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet til å drive offensiv lokal samfunnsutvikling med hele lokalsamfunnet som oppdragsgiver, og med innbyggerne, organisasjoner og næringsliv som partnere.” Lunner kommunes samfunnsutvikling vil finne sin løsning i spennet mellom disse aktørene.

Eksempler på kjente lokale utfordringer er;

- Klimaendringer som CO₂ forurensing skaper behov for å redusere dette gjennom energibærere som ikke er fossilt brennstoff for eksempel bioenergi og tilrettelegging for slike energibærere i private og offentlige hus.
- Livsfaseorientert arbeidsgiverpolitikk som sikrer kvalifisert arbeidskraft, herunder å legge til rette for et flerkulturelt arbeidsmarked med kommunen som en sentral aktør.
- Tilretteleggerrollen for det frivillige initiativ og arbeidsinnsats, både i forhold til offentlig tjenesteyting, kultur, idrett og samfunn.
- Kollektivløsninger som flytter energibruk fra individuelle til felles løsninger.
- Kulturminneforvaltning slik at også våre etterkommere kan leve det gode liv vi søker
- Løse godt balansen mellom sentrumsutvikling og det gode lokalsamfunn, herunder forholdet til Gran sentrum, lokalisering av tjenesteyting i sentrum eller i alle grender, og skolestruktur for ungdomsskoler.
- Infrastrukturbygging, både i form av bærekraftig realisering av R4 og tilgang til bredbånd for alle.
- Ungdomsgenerasjon som ikke finner gode svar i dagens tilbud med tilhørende utfordringer innen rus.
- Forstå sammenhenger slik at vi oppnår tverrfaglighet mer enn flerfaglighet, i hele oppveksten.
- Finne det rette balansepunktet mellom forventninger om tjenester levert av kommunen, det private initiativ, og finansieringen av disse.

Mange flere spørsmål kan stilles til hvilken utvikling av samfunnet som Lunner kommune ønsker.

FN har satt 8 utfordringer om samfunnsutviklingen på dagsordenen. Via gjennomgripende endring fra det lokale til det globale har vi alle en del i og et medansvar for de utfordringer som FN peker på. Vår lokale utfordring å skape en samfunnsutvikling som bidrar til realiseringen av disse målene.

Fattigdom

Mer enn 1, 2 milliarder mennesker lever i ekstrem fattigdom. Å leve i fattigdom kan bety at du aldri kan spise deg mett, ikke har mulighet til å gå på skole, eller at du ikke har tilgang på lege og medisiner når du er syk. Hvis fattigdommen er stor i et land, vil det også være vanskelig å få til en samfunnsmessig utvikling.

I Lunner kommune skaper dette to utfordringer. Også i Lunner er det viktig å ta utfordringen på alvor om forskjeller i samfunnet, legge til rette for at alle sikres sin rimelige andel av det gode liv. I tillegg utfordres vi på å avgjøre om vårt offentlige forbruk har i seg en bevissthet knyttet til etterspørsel fra fattige land. Her kan vi som kommune utgjøre en forskjell gjennom aktive og beviste valg.

Utdanning

Skrive- og lesekunnskaper er nødvendig for å få en jobb og inntekt, og står derfor sentralt i Tusenårsmålene. FN og verdens ledere har forpliktet seg til å jobbe for at alle barn skal gå minst fem år på skolen.

I dag er det en lovhjemlet rett til utdanning i Norge. Men også i vårt forsøk på å få frem enhetsskolen sitter vi igjen med utfordringer i å gi alle barn i Lunner samme mulighet til å erverve seg de grunnleggende fem basisferdigheter. Bevissthet og evne til å skape en skole med samme mulighetsrom for alle, slik at ingen kjeder seg i skolen da alle blir stilt forventninger til, i et felles landskap, er avgjørende for om også fremtidige generasjoner skal oppleve likeverd skapt gjennom like muligheter. Sosiale, demografiske og økonomiske forskjeller blir derfor viktige utfordringer å mestre for Lunnarskolen. Ressursfordeling mellom skolene, klassene og den enkelte elev, utnytting av kompetanse på tvers, flerfaglighet i læringsprosesser og tverrfaglighet i tilnærmingen blir sentrale virkemidler i arbeidet med å lykkes.

Likestilling

Mange av tusenårsmålene kan stå og falle på om kvinner får utdanning og at de blir inkludert der beslutninger tas.

Likestilling mellom kjønnene er kommet langt i Lunner, og man kan langt på vei si at rekrutteringsprosesser og karriereveier er kjønnsnøytrale. Samtidig gir verdiutfordringen likestilling andre spørsmål, for eksempel i vår evne til å legge til rette for andre demografiske forskjeller. .

Barnedødelighet og andre sykdommer.

42 millioner mennesker i verden lever med hiv/aids. 39 millioner av dem bor i utviklingsland. De fleste er mellom 15 og 40 år. Hvert år dør mer enn 500 000 kvinner i forbindelse med graviditet og barnefødsler. Hvert år dør 10 millioner barn av sykdommer som enkelt kan forebygges eller behandles. Det tilsvarer 30 000 barn hver dag, hvorav en stor del er under fem år.

Lunner kommune har en helsetjeneste som er blant den beste i verden. Vi har alle muligheter til å oppnå en helsemessig ivaretagelse av barn og unge. Samtidig står våre barn og unge ovenfor andre utfordringer, relatert til det samfunnet som finnes her hos oss. Derfor blir vårt arbeide viktig for forebygging for eksempel gjennom helsestasjon for ungdommen, rus under svangerskap, godt utbygd jordmortjeneste, smittevernsk kontroll relatert til veksten av Tuberkulose og fremveksten av Hepatitt B, ta barns psykiske helse på alvor og samarbeid med NAV for raskere tilbakevending til arbeidsliv av mor og far.

Bærekraftig utvikling.

Å sikre en miljømessig bærekraftig utvikling krever at man forvalter økosystemene slik at folks mulighet til å skaffe seg levebrød opprettholdes. Det vil også bidra til å nå de andre målene, fordi helsen, inntektene og mulighetene til fattige mennesker er svært påvirket av rovdrift på naturressurser. (Human Development Report 2003)

Lunner kommune handler varer og tjenester tilsvarende 100 millioner kroner per år. Her kan vi derfor gjøre egne aktive valg.

Lunner kommune representerer viktige vannkilder både for våre egne innbyggere og som en del av et større vassdrag.

Etableringsbistand og rammevilkår for næringsutvikling kan være virkemidler som gir like vilkår mellom "fattig" og rik.

Gjennom å være "Grønn kommune" kan vi skape en kommune som gjør det mulig for alle kommunens innbyggere å ta på alvor behovet for endringer i livsførsel.

Selv om vi i Lunner har kommet langt i et likelønnsperspektiv kan det være at vi i sterkere grad skal være en tilrettelegger for ikke vestlige innvandreres inntreden i næringslivet, ikke minst ved å være en

aktive etterspørere. Samtidig som vi tydelig etterspør slik arbeidskraft har vi mulighet for å være en pådriver i romslig aksept for kompetansefastsettelse etc.

I disse utfordringer for samfunnsutviklingen i Lunner kommune må det også for oss være viktig at det ligger noe vesentlig i bunn – nemlig erkjennelsen av at alle mennesker i verden har rett til et verdig liv. Det innebærer at det i alle prosesser må legges til rette for at enkeltmennesker kan få påvirke sin egen livssituasjon, være den som vet best om egne behov – og at dette tas hensyn til av dem som bestemmer. Verdighet er det motsatte av umyndiggjøring. Denne holdningen krever av oss at vi aldri mister enkeltmennesket av syne når vi arbeider, uansett om utfordringene er små eller store, lokale eller globale. Som arbeidsgiver har Lunner kommune en klar forventning til denne opplevelsen. Vi har kalt den C og ☺ Z (Se og bli sett). I det ligger det en erkjennelse i daglig praksis om betydningen av den enkelte, og den enkeltes ansvar for å bety en forskjell. Verdigrunnlaget for denne praksisen er Åpenhet, Dialog, Støtte og Lojalitet. Evner vi å finne løsninger på våre utfordringer gjennom dette verdigrunnlaget vil vi klare å skape et samfunn hvor de, som blir berørt er involvert, som er bærekraftig i sin form for det gode liv.

4.2 Lokale føringer

4.2.1 Kommuneplanen 2005-2016

Visjon for Lunner kommune:

Det gode liv lever vi bedre i Lunner! Nær naturen – nær byen!

I Lunner har vi en drøm om at alle skal leve et liv som er bedre enn det som er vanlig andre steder. Dette kan vi gjøre fordi vi lever så nær naturen og miljøet, samtidig som vi kan nyte godt av de godene som nærhet til storbyen gir oss. Ulempene ved å bo så nærme byen skal vi takle.

4.2.2 Mål

- Reell og kompetent politisk styring.
 - Alle skal gis mulighet til aktiv deltakelse i plan- og beslutningsprosesser. Det skal være ungdomshøringer i saker som angår ungdom spesielt.
 - Det skal være aktivt samarbeid mellom den kommunale forvaltningen og befolkningen for å fremme deltakelse og lokal mobilisering
- Lunner kommune skal være en god oppvekst- og bokommune.
- Natur- og kulturlandskapet skal forvaltes bærekraftig og gi grunnlag for livskvalitet.
- Roa skal være regionalt kommunikasjonsknutepunkt og skole- og kultursentrum. Regionalt handelssenter skal være Vassenden, i sameksistens med lokale handelsmiljøer.
- Nåværende grendestruktur, uavhengig av skolestruktur, skal opprettholdes og utvikles.
- Kommunen skal fortsette med utredning av mulighetene for kommunesammenslåing dersom vi opplever at våre innbyggere er best tjent med det, og rammebetingelsene legges bedre til rette for dette.
- Lunner kommune skal arbeide aktivt for å forebygge uønskede hendelser og krisesituasjoner. Dersom slike likevel skulle oppstå, skal en kriseplan iverksettes, herunder informasjon til pårørende og allmennheten.
- Kommunes virksomheter skal gå foran som et godt eksempel ved å velge miljøvennlige løsninger for sin drift.

4.2.3 Strategier

Miljøvern, natur- og kulturlandskap

- Grønnstrukturen på Hadeland står for identitet og særpreg som det er viktig å verne om. Dette innebærer bl.a. at det skal tas vare på viktige naturområder, og at det i regionen skal finnes varierte og lett tilgjengelige arealer for utøvelse av rekreasjon og friluftsliv:
- Kommunen skal legge til rette for bruk av miljøvennlige oppvarmingskilder både i bolig- og næringsbygg.
- Plan og bygningsloven og utbyggingsavtaler må brukes aktivt for å få etablert vannbåren varme i nye næringsbygg og større boligområder.
- Kommunen gjør ferdig hovedkartlegging av biologisk mangfold i 2005. Kartleggingen fortsetter som en kontinuerlig prosess. Denne informasjonen brukes som grunnlag for kommunal planlegging og forvaltning.
- Det er viktig å ivareta særpreget fra svunnen tid og tilpasse nye bygninger og anlegg i det gamle miljøet.
- Kommunen skal gå foran som et godt eksempel når det gjelder miljøvennlige løsninger.
- Det skal utarbeides en plan for estetisk utforming av bygg og friområder.

Universell utforming

- I plan- og byggesaksbehandling skal hensynet til universell utforming tillegges stor vekt.

Jordvern

- Utbygging bør i størst mulig grad foregå som fortetting i områder som allerede er bebygde eller på areal som er regulert til utbygging.
- Sentrumsnære utbyggingsarealer bør ha høy utnyttelsesgrad
- Det må jobbes mot å etablere klare og langsiktige grenser mellom landbruksområdene og tettstedene.
- Landbruksplanens arealklassifisering skal legges til grunn for arealdisponeringen.

Grende- og tettstedsutvikling

- Befolkningsveksten i grendene skal styres i forhold til vedtatte sektorplaner.
- Nye utbyggingsområder lokaliseres fortrinnsvis til tettstedene

Boligbebyggelse

- Boligbebyggelse skal fortrinnsvis lokaliseres nært knutepunkt for kollektivtrafikk og eksisterende tettsteder.
- Det skal gis åpning for spredt boligbygging i tilknytning til eksisterende bebyggelse der dette ikke kommer i konflikt med tungtveiende interesser (kulturlandskap, landbruk, estetikk, friluftsliv mv).
- Kommunen skal bruke utbyggingsavtaler aktivt for å kunne legge til rette for boligtilbud i alle deler av kommunen.
- Nye boligfelt skal planlegges i samarbeid med landskapsarkitekt.
- Ved planlegging av boligfelt, skoler og barnehager skal det være god og trygg atkomst til lek og aktivitet i varierte og sammenhengende grøntområder.

Fritidsbebyggelse

- Det må tilstrebes klare grenser mellom områder som tillates bebygde og landbruks-, natur- og friluftsområder.
- Fritidsbebyggelse skal ikke lokaliseres i større områder som ikke er berørt tidligere.
- Det skal så raskt som mulig utarbeides en egen strategi for utvikling av Mylla-området som attraktivt hytteområde der det legges spesiell vekt på å redusere belastningen på naturverdiene i

området.

- Standardheving på eksisterende hytter utenfor Marka og utenfor byggeforbudssonen langs vassdrag, godtas innenfor rammebetingelsene for ny bebyggelse i gjeldende kommuneplan.
- Fremføring av kjøreveg frem til eksisterende vegløse hytter godtas ikke dersom det ikke foreligger tungtveiende grunner. Slike godkjenninger skal opp til politisk behandling.

Byggesaksbehandling

- Det skal legges vekt på estetikk i henhold til veileder.
- Byggesak på nett etableres

Oppmålingsvirksomhet

Kommunen skal legge til rett for bruk av ny teknologi som bedrer effektivitet og service overfor kundene.

Tilrettelegging for miljø og friluftsliv

- Kommunen skal medvirke til at befolkningens muligheter for friluftsliv bedres, samt sikre allmennretten til å ferdes i skog og mark. Dette skal gjøres med bruk av økt kontrollaktivitet i forhold til å følge opp om lover og forskrifter, samt at bestemmelsene i kommuneplanen følges.
- Offentlige arealer som ligger sentralt til, bør opparbeides og pleies slik at de fremstår som tiltalende.
- Lunner Kommune markedsføres som en god og naturskjønn miljøkommune med gode muligheter for friluftsliv.

Tiltak for næringslivet

- Kommunen må på en planmessig måte øke sin innsats innen næringsutvikling:
 - Det skal legges til rette for nye arbeidsplasser i kommunen.
 - Kommunen skal arbeide for at det skapes et variert arbeidsmarked og gode tjenestetilbud innen rimelig pendleravstand fra Lunner.
 - Næringsarbeid (etablererveiledning, koordinering, markedsføring mv) bør i stor utstrekning skje regionalt. Kommuneadministrasjonen skal etablere et fast kontaktpunkt mot det regionale nivået.
 - Kommunen skal kunne tilby næringsarealer på Harestua, Grua sør og Roa.
 - Arbeidsplassene i jord- og skogbruket skal videreutvikles, både innenfor tradisjonelle og nye næringer.
 - Kommunens hjemmesider skal brukes aktivt som informasjonskanal for næringsetablering og kommunikasjon (synliggjøre utviklingsmulighetene i kommunen).
 - Det skal legges vekt på ungdom som ressurs og som fremtidig kapital.
 - Kommunen skal arbeide for at det etableres en møteplass for næringslivet og det offentlige.

Grendeutvikling, befolkningsutvikling og boligbygging

- Lunner kommune skal legge til rette for grendeutvikling gjennom gode etableringsordninger og gode kommunikasjonsmuligheter, mens nye utbyggingsområder lokaliseres til tettstedene:
 - Kommunen skal tilrettelegge for byggeklare tomter som muliggjør vedtatt befolkningsutvikling.
 - Kommunen skal støtte arbeidet med å etablere samlingspunkt i nærmiljøet
 - Kommunen må markedsføres som en god kommune å bo i med nærhet til store naturområder og ren luft.

Roa som kommunesenter

- Det skal legges til rette for næringsutvikling nært sentrum.
- Det skal arbeides for å få til en miljøprioritert gjennomkjøring på fv.16.

- Grøntområdet langs Vigga skal fremstå som ryddig og tilgjengelig.
- Kantvegetasjonen skal bevares

4.3 Målsettinger og tiltak for 4-års-perioden

Fremdrift i forhold til sektorplaner vanskeliggjør utfylling av dette avsnittet. Budsjettdokumentet for 2010 vil bli fremlagt i en form som baserer seg på den nye strukturen.

4.4 Funksjoner

100 Politisk styring

Innhold

- Folkevalgt organ (godtgjørelse, representasjonsutgifter, partistøtte mv)
- Regionrådet
- Valg
- Ungdomsråd

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 877	1 995	12	3 860
2008	1 608	860	12	2 456
2009	1 524	1 071	12	2 582

- Kostnader knyttet til valg kr 290' i 2007 og kr 250' i 2009. Stortingsvalg rimeligere enn lokalvalg.
- 2 mnd. etterlønn til avgått ordfører i 2007
- Kostnader til kontrollutvalg og revisjon var tidligere budsjettet under denne funksjon, men er fra 2008 budsjettet under funksjon 110
- Det er ikke budsjettet med møtegodtgjørelse til ungdomsrådet
- Reduksjon møtehonorar politikere kr 50'
- Ingen matservering politiske møter kr 90'
- Politisk struktur, senket aktivitet kr 50'

110 Kontroll og revisjon

Innhold

- Revisjon
- Kontrollutvalg

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	0	0
2008	46	731	0	776
2009	58	800	25	833

- Kostnader til kontrollutvalg og revisjon er budsjettet i henhold til budsjettvedtak i kontrollutvalget. Disse var tidligere budsjettet under funksjon 100, men er fra 2008 budsjettet under denne funksjon

301 Plansaksbehandling

Innhold:

Kommuneplan – arealdelen.
Regulerings- og bebyggelsesplaner

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	836	345	418	763
2008	1 407	104	556	955
2009	1 312	141	378	1 075

302 Bygge- og delesaksbehandling og seksjonering

Innhold:

Byggesaksbehandling

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	892	126	943	75
2008	939	335	1 432	-158
2009	1 055	385	1 515	-75

303 Kart og oppmåling

Innhold:

Oppmålingsvirksomhet
Kartverk inkl. GIS (Geografiske informasjonssystemer) og GAB (Grunneiendom, Adresse, Bygning).
Adressering
Utslippssaker
Fradeling

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 158	557	1 104	611
2008	1 501	595	1 554	542
2009	1 484	616	1 550	550

325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet

Innhold:

- Bistand ved næringsetablering
- Utbyggingsområder for næringslivet
- Landbruksforvaltning var tidligere budsjettert under denne funksjon men er fra 2008 budsjettert under funksjon 329

Tjenesten hører inn under rådmann og ordfører (jfr K-vedtak)

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	1390	0	1 390
2008	0	394	155	239
2009	0	358	0	358

329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling**Innhold:**

- Landbruksforvaltning inkl. bygdeutviklingsmidler er lagt til felles landbrukskontor for Hadeland. Dette var tidligere budsjettert under funksjon 325 men er fra 2008 budsjettert under denne funksjon

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	0	0
2008	0	1 308	0	1 308
2009	0	1 268	0	1 268

- Det er budsjettert med en reduksjon på 5%

360 Naturforvaltning og friluftsliv**Innhold:**

Tjenesten omfatter:

- Naturvern
- Miljøvern
- Forurensning
- Naturressursforvaltning
- Fiskeforvaltning
- Viltforvaltning
- Fallvilt

Tjenesten er organisert under Arealforvaltning

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	293	29	4	318
2008	322	100	4	418
2009	335	404	4	736

- Økte utgifter i 2009 skyldes
 - Vanndirektiv kr 250 000
 - Biologisk mangfold kr 40 000
 - Oslomarkas fiskeadministrasjon kr 10 000

5 ORGANISASJON

5.1 Sentrale føringer

5.1.1 Likestilling

Likestilling betyr at kvinner og menn, jenter og gutter, skal ha de samme muligheter, rettigheter og plikter på alle livets områder. Dette innebærer:

- Samme muligheter og rettigheter til å delta og øve innflytelse i beslutningsprosesser på alle samfunnsarenaer.
Minst 40% kvinner i politiske maktposisjoner i 2012
- Reelt like muligheter til lønnet arbeid og økonomisk selvstendighet gjennom hele sitt livsløp
- Lik lønn for likt arbeid eller arbeid av lik verdi i samme virksomhet
- Samme ansvar, rett og mulighet til å gi og få omsorg, både i familien og i institusjonaliserte tjenester
- Forholdet mellom kjønnene skal bygge på toleranse, mangfold og gjensidig respekt for individenes fysiske og psykiske integritet. Likestilling forutsetter frihet fra vold, seksuelle overgrep, utnyttning, trakassering og tvang.
- Like muligheter til utdanning, til fysisk og psykisk utfoldelse, til å utvikle og utnytte sine evner, interesser og ambisjoner.
- Likebehandling i forhold til lovverket
- Positiv særbehandling for å rette opp forskjeller mellom menn og kvinner
- Inkludere kjønnsperspektivet og integrere likestilling i alle arbeidsfelt og på alle nivåer
- Det skal som hovedregel tilsettes i full stilling, med mindre omfanget av arbeidet eller en vurdering av arbeidssituasjonen tilsier noe annet.
- Deltidsansatte har fortrinnsrett til utvidet stilling fremfor at arbeidsgiver foretar ny ansettelse i virksomheten. Ved ledig stilling skal deltidsansatte ved intern utlysning i kommunen tilbys utvidelse av sitt arbeidsforhold inntil hel stilling, dersom vedkommende er kvalifisert for stillingen.
- Rett til fleksibel arbeidstid dersom dette kan gjennomføres uten vesentlig ulempe for virksomheten

Offentlige myndigheter skal legge til rette for dette. Kommunen har ansvar for å ivareta likestilling som:

Politisk arena

Det er et grunnleggende demokratisk prinsipp at de som blir berørt av et vedtak skal ha innflytelse i beslutningsprosessen. En representativ sammensetting øker sjansene for at alles interesser og behov er en del av den politiske dagsorden.

Arbeidsgiver

Den beste måten å kunne rekruttere og beholde medarbeidere på, er å kunne tilby nyskapende og spennende arbeidsplasser.

En likestillingsbevisst arbeidsgiver sikrer likebehandling av arbeidstakerne og tar samtidig hensyn til deres individuelle forskjeller. Organisasjonen arbeider for å skape kjønnsblandede fagmiljøer som stimulerer kreativitet, gir bedre arbeidsmiljø, reduserer sykefraværet og bedrer produktiviteten.

Tjenesteprodusent

Kommunens tjenester griper direkte inn i menn og kvinners liv og legger premisser for hva som er mulig for den enkelte. Kommunens tjenester må derfor være tilpasset kvinner og menns, jenter og gutters ulike behov og interesser.

Kilde: KS mars 2006 – Likestilling i kommunalt planarbeid.
Likestillingssenteret – Likestillingsveileder for kommunesektoren
Kommunal hovedtariffavtale
KS: Et demokrati i balanse er et kjønnsbalansert demokrati

Eksempler på aktuelle lover:

Forvaltningsloven/offentlighetsloven (offentleglova)
Likestillingsloven
Arbeidsmiljøloven
Folketrygdloven
Kommuneloven
Introduksjonsloven
Diskrimineringsloven
Opplæringsloven
Barnehageloven

5.1.2 Etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid

Offentlighet, innsyn og åpenhet er forutsetninger for et velfungerende demokrati. Skal allmennheten ha tillit til kommunen, må folkevalgte og kommunal forvaltning vise åpenhet så vel utad mot innbyggerne så vel innad i egen virksomhet. Prinsippene om åpenhet og innbyggernes kontroll med forvaltningen forutsetter også at allmennheten får innsyn i kritikkverdige forhold i forvaltningen.

Alle har et selvstendig ansvar for å bidra til at kommunens tillit og omdømme blir ivaretatt. Dette gjelder folkevalgte, ansatt i kommunalt eid eller drevet selskap eller er ansatt i kommuneadministrasjonen eller i tjenesteytende virksomhet.

Det er gjennom handlinger det blir synliggjort hvilke etiske holdninger de ansatte har. Utfordringene kan møtes ved å bygge en kultur basert på ytringsfrihet og åpenhetskultur.

Kilde: KS prosessveileder i arbeidet med ”Etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid i kommunen”.

ET MER INKLUDERENDE ARBEIDSLIV

Utviklingen de seinere år med stadig flere som går ut av arbeidslivet på langvarige trygdeordninger er problematisk både for individer, virksomheter og samfunnet. Sykefravær, uføretrygd og tidlig pensjon bidrar også til å svekke tilgangen på arbeidskraft til alle deler av arbeidslivet.

Partene (arbeidsgiverorganisasjonene, staten og arbeidstakerorganisasjonene) er enige om at IA-avtalen er et tjenlig virkemiddel for å få et mer inkluderende arbeidsliv og forebygge overgangen fra arbeid til trygd. Partene i arbeidslivet har sammen med myndighetene et særlig ansvar for holdningsskapende arbeid og for å snu utviklingen. IA-arbeidet har vist at når innsatsen rettes mot individnivå, virksomhetsnivå og nasjonalt nivå basert på samarbeid og konsensus, kan det oppnås resultater. Regjeringen og partene i arbeidslivet er derfor enige om å videreføre samarbeidet for å styrke arbeidslinjen i arbeidslivet.

Intensjonsavtalen varer til 31.12.2009 og skal bidra til:

- at en får et mer inkluderende arbeidsliv til beste for den enkelte arbeidstaker, arbeidsplass og samfunnet
- reduksjon i sykefravær og uføretrygd
- at den enkeltes ressurser og arbeidsevne utvikles og benyttes i aktivt arbeid

IA-samarbeidet er et virkemiddel for å nå overordnede mål i sysselsettings-, arbeidsmiljø- og inkluderingspolitikken. Samarbeidet skal utfylle og forsterke andre generelle virkemidler av juridisk og/eller økonomisk karakter. Gjennom samarbeidet skal de ulike partene bidra til at den enkelte arbeidsplass kan delta i et forpliktende løft for å nå de felles målene.

Som **overordnede nasjonale mål**, er partene enige om at IA-samarbeidet skal bidra til

- Å forebygge sykefravær, øke fokuset på jobbnærværet og hindre ”utstøting” fra arbeidslivet
- Å øke rekrutteringen til arbeidslivet av personer som ikke har et arbeidsforhold

Konkretisering av målene

- sykefraværet skal reduseres med minst 20% i forhold til sykefraværet i 2. kvartal 2001
- flere med redusert arbeidsevne skal komme i arbeid
- den reelle pensjoneringsalderen skal økes
- Redusere andel personer som går fra arbeid til passive ytelser
- Øke andel langtidssykemeldte som starter opp yrkesrettet (ekstern) attføring i sykemeldingsperioden
- Øke andelen med redusert funksjonsevne som går fra trygdeytelser til arbeid
- Øke forventet pensjoneringsalder for personer over 50 år med minimum 6 måneder for perioden 2001 – 2009
- IA-virksomheter skal åpne opp for opplærings- og opptreningsplasser (IA-plasser) for personer med redusert funksjonsevne

Konkretiseringen av målformuleringene er inntatt i tillegg av 6. juni 2006 til intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv av 14. desember 2005.

ARBEIDSGIVERSTRATEGI MOT 2020

Kommunesektorens samlede utfordringer kan oppstilles slik:

- **Kompetanse** – økt behov for spesialist kompetanse og dyktige generalister
- **Strammere arbeidsmarked** – demografiutfordringer tilsier at flere er på vei ut enn inn av arbeidsmarkedet. Høy gjennomsnittsalder gjør at kommunene må erstatte mange medarbeidere om kort tid.
- **Stor avgang fra sektoren** – lav avgangsalder, høyt antall uføre
- **Lav arbeidskraftutnyttelse** – høyt sykefravær, stor andel deltidsansatte, liten rekruttering av medarbeidere med innvandrerbakgrunn til høyere fag- og lederstillinger, liten rekruttering av medarbeidere med redusert funksjonsevne
- **Dårlig omdømme** – påvirker unges utdanningsvalg og generell rekrutteringsevne
- **Lite mangfold i toppledelsen**
- **Flyttestrøm fra mange av distriktene**

Gapet mellom ressurser og forventninger, og mellom behov og tilgang på kvalifisert arbeidskraft, utfordrer kommunene til utvikling og nyskaping (innovasjon).

Mål for arbeidsgiverstrategien

Utfordringene ovenfor leder til følgende målformuleringer:

- 1) Kommunene møter behovene med forbedret kvalitet og effektivitet, og utvikler nye løsninger i samarbeid med brukere, innbyggere og partnere.
- 2) Kommunene har god evne til å beholde og utvikle medarbeidere, og god konkurransevne i arbeidsmarkedet.

Strategiske grep

Det ligger en attraktiv identitet og en offensiv arbeidsgiverpolitikk i følgende fire perspektiver på kommunens oppdrag, organisasjon, medarbeiderrolle og lederskap:

1. Det unike oppdraget

- Utvikle demokrati og deltagelse
- Være lokalsamfunnsutvikler
- Ansvarlig for grunnleggende velferdstjenester
- Sikre innbyggernes rettigheter

2. Den åpne organisasjonen

- Demokratisk og gjennomiktig
- Offentlighet, ytringsfrihet og varslingskultur
- Navigere ved hjelp av dialog med brukere, innbyggere og partnere
- Inngå partnerskap og nettverk
- Søker drivkrefter for å utvikle organisasjonen

3. Kompetente medarbeidere

- Selvstendige kunnskapsmedarbeidere
- Myndiggjort i lys av fag, erfaringer, holdninger, verdier, delegasjon og tillit
- Selve forutsetningen for å skape kvalitet
- Forvalter sin viten til organisasjonens beste
- Initierer utvikling

4. Helhetlig og utfordrende lederskap

- Helhet – samspill mellom politisk og administrativt lederskap
- Helhet – administrativt lederskap på tvers
- Utfordrende – delegerer og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte
- Utfordrende – invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse

Innsatsområder

1. Mangfold og inkludering
2. Identitet og omdømme
3. Medinnflytelse og medbestemmelse
4. Motivasjon og lønnspolitikk
5. Læring og utvikling
6. Politikk og administrasjon
7. Etikk og samfunnsansvar

Sentrale føringer for øvrig:

KS- Hovedavtale for kommunesektoren

KS- Hovedtariffavtale for kommunesektoren (inkludere tjenestepensjonsordning og AFP, gruppelivs- og yrkesskadeforsikring)

KS- Sentrale særavtaler

5.2 Lokale føringer

5.2.1 Kommuneplan 2005-2016

Mål

- Lunner Kommune skal være en moderne, tilpasningsdyktig og effektiv service- og tjenesteyter overfor befolkningen, med kvaliteter og kostnader som kan konkurrere med eksterne leverandører.
- Forvaltningsoppgaver skal løses på en slik måte at rettssikkerhet og likebehandling ivaretas for alle.
- Vedtatt arbeidsgiverdokument skal legges til grunn for kommunens personalpolitikk
- Kommunen skal føre en personalpolitikk som gir god trivsel.
- Kommunen må videreutvikles til å bli en stadig mer profesjonell og effektiv serviceorganisasjon.

Strategier

- Arbeidstakere skal få anledning til å holde seg faglig à jour gjennom nødvendige kurs og etterutdanning.
- Det skal utarbeides opplærings- og utviklingsplaner som ivaretar arbeidsgivers og medarbeidernes behov for kompetanseutvikling.
- Seniorpolitikk skal ha spesielt fokus.
- Administrasjonen utformer tjenestetilbudet i tråd med gjeldende delegasjonsreglement.
- Det skal legges stor vekt på tverrfaglighet
- Det skal utarbeides kvalitetsstandarder og serviceerklæringer for alle hovedtjenester. Der det er aktuelt skal serviceerklæringene klargjøre skille mellom tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse.
- Helse, miljø- og sikkerhetstiltak (HMS-tiltak) skal prioriteres høyt og settes i system.
- Den løpende økonomirapporteringen og styringen skal prioriteres høyt.
- Den kommunale virksomheten skal drives effektivt, og økonomistyringen skal utføres slik at det oppnås balanse mellom tjenesteyting, kostnader og inntekter.
- Det skal utarbeides administrative rutiner for en regelmessig sammenligning av effektivitet med andre kommuner og med det private.
- Politisk oppnevnt kontrollutvalg skal revidere kommunens måloppnåelse for tjenesteproduksjonen etter vedtatt instruks og egne vedtak for forvaltningsrevisjon
- Alle saker som ikke har prinsipiell betydning skal i henhold til delegasjonsreglementet avgjøres av administrasjonen. Klager på slike saker behandles heller ikke politisk før oversendelse til statlig klageorgan, med unntak av klager etter plan- og bygningsloven. Kommunen skal i saksbehandlingen legge stor vekt på å holde regelbundne tidsfrister.
- Alle saker som er knyttet til eksisterende ubebygde tomter for boliger og fritidsbebyggelse i LNF-områder behandles av utviklingsutvalget før vedtak fattes. Klager på slike saker skal behandles politisk før oversendelse til statlig klageorgan.
- Administrasjonen rapporterer til det folkevalgte organ angående saker som det kan være tvil om kan være av prinsipiell betydning eller ikke.
- Alle avgjørelser i personalsaker skal tas på administrativt nivå i tråd med delegasjonsreglementet.
- Større utviklingsarbeid skal skje prosjektbasert.
- Omstillingsprosesser skal gjennomføres smidig på en måte som ivaretar de ansattes rettigheter på en tryggende måte. Måloppnåelsen skal evalueres løpende, og eventuelle forbedringstiltak iverksettes.

5.2.2 Lokale arbeidsgiverpolitiske dokumenter

Lokale føringer er nedfelt i følgende dokumenter, reglementer og retningslinjer:

- Lunner kommunens arbeidsgiverpolitikk og verdigrunnlag
- Lønnspolitisk plattform
- Arbeidsreglement
- Ansettelsesreglement med prosedyre
- Permisjonsreglement
- Regler for stipendordning til ansatte
- Lønnsoprykksordning for ansatte som tar utdanning
- Reglement for tjenestetelefon
- Regler for gaver og oppmerksomhet til ansatte
- Regler for forskudd på lønn
- Retningslinjer for fleksibel arbeidstidsordning
- Rammeavtale om turnusordninger (ønsketurnus)
- Internkontroll HMS
- Introduksjonsprogram for nyansatte
- Retningslinjer for ”Medarbeidersamtale”

5.3 Målsettinger og tiltak for 4-års-perioden

Fremdrift i forhold til sektorplaner vanskeliggjør utfylling av dette avsnittet. Budsjettdokumentet for 2010 vil bli fremlagt i en form som baserer seg på den nye strukturen.

5.4 Funksjoner

120 Administrasjon

Innhold

- Rådmann og kommunalsjefer
- Plan, utvikling og faglig samordning (PUF)
- Fellestjenesten utenom bibliotek (funksjon 370)(administrasjon, økonomi, servicetorg og IKT)
- Opplæringskontor for fagopplæring :
Felles opplæringskontor for Jevnaker kommune, Solhaugen Miljøhjem og Lunner kommune.
Kontoret administrerer lærlingordningen og fagopplæring for voksne arbeidstakere.
- Bedriftshelsetjenesten
- Frikjøp tillitsvalgte:
Avtalefestet ordning med frikjøp av ressurs tilsvarende 1,6 årsverk.
Det er også en god del andre frikjøp av tillitsvalgte hvor kommunen får refundert sine lønnsutgifter fra organisasjonene. Disse frikjøpsordningene kommer i tillegg til den fri tillitsvalgte må ha for å kunne delta i møter, tilsetninger osv.
- Skatteoppkrever

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	17 425	12 943	10 241	20 126
2008	18 245	14 126	9 982	22 389
2009	20 561	14 100	10 753	23 908

- Omstillingskostnader kr 150' og tiltak IA kr 100' redusert i forhold til budsjett 2009
- Innsparing på kr 200' knyttet til en kritisk gjennomgang av administrative funksjoner
- Økte administrative inntekter kr 150' knyttet til fakturering mot interkommunale samarbeider og selvkostområder
- Reduksjon på 5% knyttet til skatteoppkreverfunksjonen
- Økte utgifter i 2009 skyldes
 - Økte lisensutgifter Fellestjenesten kr 600'
 - Unique rekruttering – engangskostnad kr 250'
 - Frikjøp verneombud kr 100'

180 Diverse fellesutgifter

Innhold

- Overformynderi.
- Utgifter til avtalefestet pensjon (AFP)
Dette er kommunens andel av pensjonsutbetalinger til medarbeidere som i alderen 62 – 64 år tar ut AFP. KLP står for utbetalingene, med delvis refusjon fra kommunen.
- Reservert tilleggsbevilgning

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	639	30	4	664
2008	763	38	4	797
2009	814	34	4	844

- Det er ikke budsjettet med reservert tilleggsbevilgning

6 KULTUR

6.1 Sentrale føringer

Kulturloven, som trådte i kraft 1. juli i år, sier følgende om det offentlige plikter:

§ 4. Fylkeskommunens og kommunens oppgåver

Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.

§ 5. Felles oppgåver

Staten, fylkeskommunen og kommunen skal syta for

- a. at kulturlivet har føreseielege utviklingskår,*
- b. å fremja profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbodet og leggja til rette for deltaking i kulturaktivitetar,*
- c. at personar, organisasjonar og institusjonar har tilgang til informasjon om ordningar med økonomisk støtte og om andre verkemiddel og tiltak.*

Videre er kommunen pålagt å ha musikk- og kulturskole i følge opplæringsloven:

§ 13-6. Musikk- og kulturskoetilbod

Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoetilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.

Som det går frem, er det runde formuleringer som gir kommunene relativt stor frihet i å utforme sitt eget tilbud innen kulturområdet.

Når det gjelder idrett, er det kommunes plikt å legge til rette for at idrettslag og andre kan nyte godt av statens spillemidler, gjennom å behandle Kommunedelplan for idretts- og fysisk aktivitet.

6.2 Lokale føringer

6.2.1 Kommuneplan 2005-2016

Mål

- Kultur- og organisasjonslivet skal være grunnlag for samhørighet og identitet.

Strategier

Fritidstiltak for barn og unge

- Det skal legges til rette for et allaktivitetshus for ungdom sentralt i nordbygda og i sørbygda.
- Fritidstiltak for uorganisert ungdom skal styrkes.
- Det skal tilrettelegges for etablering av møtesteder/fritidsklubber i grendene.
- Frivillige lag og organisasjoner (ungdoms- og idrettsarbeid) skal styrkes ved hjelp av kommunale

tilskudd, veiledning og informasjon.

- Kommunen skal tilrettelegge for aktivitet og fysisk fostring.
- Barn og unges delaktighet i lokalsamfunnet og ansvar for egne aktiviteter skal styrkes.
- Det skal arbeides med å videreutvikle tilbudet i den interkommunal musikkskolen med bredt tilbud.
- Ungdom skal gis et ansvar for å råde over egne ressurser gjennom ungdomsrådet.
- Nærmiljøanlegg i eksisterende skolekretser skal opprettholdes.
- Allerede eksisterende tilbud/tiltak skal videreutvikles. MOT og SLT (samordning av lokalt kriminalitetsforebyggende tiltak) er eksempler på dette.
- Det skal arbeides for å få egen ungdomsleder i kommunen.
- Kommunen skal i løpet av 4 års perioden frem til neste revisjon av arealdelen, i samarbeid med Lunner skytterlag, søke å avklare spørsmålet om ny lokalisering av skytebanen.

Spesielle tiltak for eldre

- Kommunen skal legge til rette for at private lag og foreninger kan yte frivillig hjelp til eldre, inkludert etablering av servicesentral.
- Det må arbeides kontinuerlig for å bedre de eldres livskvalitet.

Kultur

- Det bør innledes et nært samarbeid til interkommunal musikkskole for å sikre kvaliteten på musikkundervisningen i grunnskolen.
- Samarbeidet mellom vennskapskommunene skal videreutvikles
- Kommunen skal styrke frivillige lag og foreninger som arbeider med kulturaktiviteter ved hjelp av for eksempel tilskudd, lokaler, plass på kommunens hjemmeside og merkantile tjenester.
- Det skal arbeides videre med utbygging av eksisterende kirkegårder og anleggelse av ny urnelund på Harestua.
- Lunner kirkelige fellesråd skal sikres midler til forsvarlig vedlikehold av kirkene i kommunen (Lunner kirke, Oppdalen kapell, Grua kirke og Harestua kapell)
- Verdifulle kulturminner, kulturlandskap, veger og gutuer skal kartlegges og søkes vernet. Informasjonen skal brukes som grunnlag i kommunal planlegging og forvaltning.
- Nye lokaler for bibliotek skal innpasses i forbindelse med rehabiliteringen av Frøystad.
- Bevisstgjøring av kvalitetene ved vår historie, kultur og natur.
- Kommunen skal arbeide for å lokalisere et regionalt kulturbygg i området rundt rådhuset på Roa

6.3 Målsettinger og tiltak for 4-års-perioden

Fremdrift i forhold til sektorplaner vanskeliggjør utfylling av dette avsnittet. Budsjettdokumentet for 2010 vil bli fremlagt i en form som baserer seg på den nye strukturen.

6.4 Funksjoner

231 Aktivitetstilbud barn og unge

Innhold

- Fritidsklubb for ungdom
Klubbkvelder to ganger pr uke i skoleåret. Dette arbeidet er inkludert i kultursamarbeidet med Gran kommune.
- Fagerheimen
Her arbeides det med forebyggende barne- og ungdomsarbeid og integrering av mennesker fra ulike kulturer. Det er foreldre/barn-grupper, guttegrupper/jentegrupper og flerkulturell kvinnegruppe. Formålet er bl.a. å øke sosiale ferdigheter, skape nettverk, få nye opplevelser og skape interesse for ulike aktiviteter. Arbeidet utføres innenfor sosialtjenestens ressurser.
- Ungdomskontakt

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 123	1 002	313	1 812
2008	726	959	261	1 424
2009	717	1 011	394	1 334

- Nytt tiltak Ungdomskontakt er lagt inn med kr 50'. Dette er knyttet til prosjektet "Barn og unge velger positiv livsstil"

370 Bibliotek

Innhold:

Bibliotekstjenesten består av hovedbibliotek på Roa med filial på Harestua, samt barnebokstue på Grua. På Harestua og Roa er det kombinasjonsbibliotek av skolebibliotek og folkebibliotek. Tjenesten er organisert i Fellestjenesten.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 026	562	86	1 502
2008	1 170	511	65	1 615
2009	1 387	522	41	1 868

375 Museer

Innhold:

Tilskudd til Randsfjordmuseene AS og Hadeland Bergverksmuseum.
Tjenesten inngår i Gran og Lunner kulturkontor.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	274	55	219
2008	0	283	55	228
2009	0	294	0	294

377 Kunstformidling

Innhold:

Kulturmidler til sang/musikk, kulturell skolesekk, kulturell spaserstokk og kulturpris/idrettsstipend. Inngår i Kulturkontoret for Gran og Lunner.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	577	0	577
2008	0	720	0	720
2009	0	661	0	661

380 Idrett

Innhold:

- Tilskudd til idrettslag
- Drift av Rundelen minnesmerke
- Tilskudd til drift av badeplasser

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	364	1071	538	897
2008	0	460	0	460
2009	0	382	0	382

- Bortfall støtte til oppkjøring av skiløyper kr 150'
- Lunnerhallen, Frøystad og Skøienhallen tidligere budsjettert her. Nå budsjetteres disse på funksjonene 381 og 386.

383 Musikk- og kulturskoler

Innhold:

Lunner kommune kjøper tjenester fra Gran kommune.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	1 255	0	1 255
2008	0	1 308	0	1 308
2009	0	893	0	893

- Reduksjon i forbindelse med kutt-tiltakene

385 Andre kulturaktiviteter og utgifter til kulturbygg

Innhold:

- Kulturkontoret – 1 stilling.
- Tilskudd vennskapskommunesamarbeid, jfr. Egen avtale.
- Tilskudd 17. mai.
- Kulturmidler.
- Tilskudd til informasjonstiltak

Med unntak av vennskapskommunesamarbeid inngår dette i Gran og Lunner kulturkontor.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	792	0	792
2008	0	789	0	789
2009	0	803	0	803

390 Den norske kirke

Innhold:

Overføringer til drift av statskirken i Lunner.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	2863	0	2 863
2008	0	3 034	5	3 029
2009	0	3 008	5	3 003

- Tilskuddet økt med kr 50' som kompensasjon for lavere statstilskudd til Fellesrådet. Dette er siste år i en nedtrappingsplan fra staten.
- Tilskuddet redusert med kr 200' i forbindelse med kutt-tiltak for å balansere budsjettet

392 Andre religiøse formål

Innhold

Tilskudd til livssynorganisasjoner som ikke tilhører den norske kirke.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007		139		139
2008		145		145
2009		154		154

7 OPPVEKST

7.1 Sentrale føringer

7.1.1 Barnehage

”Barnehageforliket” som ble inngått av et bredt utvalg av politiske partier på Stortinget i 2003, satte i gang en prosess i forhold til utvikling av barnehagesektoren. Det arbeidet som fulgte skulle ivareta tre hovedområder:

- Barnehageplass til alle som ønsket det.
- Maksimalpris på foreldrebetalingen
- Høy kvalitet på barnehagetilbudet.

Stortinget har gitt sterke føringer for utviklingen av norsk barnehagesektor gjennom ny Lov om barnehager og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Hovedessensen av dette bygger i stor grad oppunder det som er hovedbudskapet i gjeldende barnehageplan – nemlig at hvor god en barnehage skal bli i stor grad avhenger av de voksne som jobber der og deres kunnskap om, og engasjement i barns utvikling.

Lover, forskrifter mv.

Stortinget kunngjorde den 08.08.2008 følgende lovendring gjeldende fra 01.01.2009.

§ 8 annet ledd skal lyde:

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. § 12a. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.

Ny § 12a skal lyde:

§ 12a. Rett til plass i barnehage

Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt.

Lunner kommune har per august 2008 full barnehagedekning, dette til tross for at det står 22 barn på venteliste nord i kommunen. Som det fremkommer av ny lov vil dette også være tilfelle fra 01.01.09. Årsaken til dette er at det var ledig kapasitet ved nye Eventyrskogen barnehage per august 08 og at loven krever at tilbudet skal gis i kommunen og ikke i nærmiljøet. Ingen av de 22 takket ja til tilbud ved Eventyrskogen.

Utover høsten 2008 har det stadig blitt tatt inn nye barn ved Eventyrskogen. Kapasiteten her vil ikke kunne være tilstrekkelig til at vi kan tilby de som står på venteliste i nord plass fra august 2009.

Det er derfor avgjørende at det foreslåtte prosjektet ved Kalvsjø barnehage vedtas og fullføres innen august 2009. Videre vil det også etter all sannsynlighet bli mangel på plasser i sør. Byggingen på Hanaknemoen har så vidt kommet i gang, og det forventes at byggingen her vil fortsette utover 2009. Det er derfor sannsynlig at vi ikke kan nå full barnehagedekning fra august 2009.

I investeringsbudsjett for 2009 er det ikke foreslått prosjekter utover utvidelsen av Kalvsjø barnehage. Følgende alternativer er mulige løsninger hvis opptaket våren 2009 viser at vi vil få underdekning av plasser.

Alternativ 1:

Leie barnehagemoduler og plassere disse midlertidig inne på området ved Eventyrskogen barnehage.

Alternativ 2:

Ta i bruk Harestua omsorgssenter/kapell på dagtid.

Ved å avvente opptaket våren 2009, videre ved behov vurdere et av alternativene vil kommunen ha kontroll på full barnehagedekning fra august 2009. Mest sannsynlig også for 2010 og 2011.

Fremtidige løsninger

De økonomiske nedgangstider vil antagelig bremse boligbyggingen i det nærmeste året og kanskje også noe lenger. Imidlertid er det grunn til å tro at vi vil få behov for ytterligere barnehageutbygging innen 3 til 4 år, etter all sannsynlighet sør i kommunen.

Et mellomalternativ for å utsette noe kan være:

Ved å bygge en ny hytte på 75-80 kvm i tillegg til den som allerede er satt opp kan det lages en mer fast uteenhet ved Eventyrskogen. Eventyrskogen er i dag dimensjonert til 81 barn. Ved å definere både dagens hytte på 36 kvm og en evt. ny hytte til oppholdsareal kan barnehagen nå en total kapasitet på 108 barn. Denne økningen vil dermed kunne ta av for bygging på Hanaknemoen og andre områder på Harestua i 1 til 2 år, før en eventuell større utbygging må komme. En hytte på 75 – 80 kvm. vil ha en kostnad på ca kr 1,5 mill.

Varige nye løsninger kan være flere, men behovet vil trolig oppstå i perioden 2011-2013. Alternativene kan være det private markedet ved de større aktørene eventuelt at kommunen selv bygger en ny barnehage til på Harestua syd eller i nærheten av Hananknemoen, evt. også på Grua i forbindelse med etableringen av Hadelandsparken. Kommer utbyggingen raskt både på Harestua og Grua kan det sågar være nødvendig å bygge 2 barnehager.

Finansiering av nye barnehager

Det er ventet at det nasjonale målet om full barnehagedekning nås i løpet av 2010. Det er bebudet at driftstilskuddene til barnehage da legges inn i den ordinære ramme. Det er knyttet spenning til om det vil bli overgangsordninger for de kommuner som fortsatt er i vekst. Om Lunner kommune må etablere nye barnehager uten å få driftstilskudd for nye plasser vil dette bli en mye større utfordring enn i dag.

Stortinget vedtok 17. juni 2005 ny Lov om barnehager gjeldende fra 01.01.06. Den innebærer flere endringer som har fått betydning for barnehagesektoren. En av disse er ny § 3 – Barns rett til medvirkning.

I tillegg har Lov om barnehager fått flere nye forskrifter som berører kommunen som barnehagemyndighet:

Forskrift om *saksbehandlingsregler* ved opptak i barnehage har som formål å sikre at opptak i barnehagene skjer på en måte som ivaretar søkerens rettssikkerhet og en forsvarlig og effektiv saksbehandling. Forskriften sier også at barnehagens vedtekter skal definere barnehagens opptakskrets og opptakskriterier. Opptakskriteriene skal være objektive og etterprøvbare.

Forskrift om *foreldrebetaling* i barnehager omfatter maksimalpris på foreldrebetaling, samt bestemmelser om søskenmoderasjon.

1. trinn i maksimalpris på foreldrebetaling ble innført fra 01.05.04. Maksprisen ble da satt til kr 2 750 per måned i foreldrebetaling.
2. trinn i maksimalpris ble innført 01.08.05. Prisen ble da satt til kr 2 250. (Fra 01.01.07 ble denne prisen prisjustert og lagt på kr 80, slik at gjeldende makspris for en fulltids barnehageplass er kr 2 330). Det er gitt anledning til å ta ekstra betalt for måltider – kostpenger. I forbindelse med

dette fastsatte Stortinget også en sentralt bestemt størrelse på søskenmoderasjon – 30% moderasjon for barn 2 og 50% for barn 3 osv. Moderasjon skal gis dersom søsken har plass i samme kommune – uavhengig av om de går i ulike barnehager og med ulike barnehageeiere.

I teksten til statsbudsjettet for 2009 er følgende kommentert i forhold til maksimalpris. Prisen på kr 2330 skal fryses inntil prisveksten har nådd et nivå som tilsvarer at man har nådd det opprinnelige målet om en makspris på kr 1 750 per måned. Altså når kr 2 330 prisjustert er på samme nivå som kr 1 750 når maksimalpris ble vedtatt for noen år siden.

Forskrift om *rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* har som målsetting å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn og barnehagens egenart som arena for omsorg og oppdragelse, lek og læring skal bevares. Barnehageloven og rammeplanen gir noen nye utfordringer for barnehagene:

- Barn har fått en lovfestet rett til medvirkning i barnehagens daglige virksomhet.
- Barnehagen har fått et tydeligere samfunnsmandat.
- Barnehagen har fått en ny og utvidet innholdsbestemmelse.
- Det legges større vekt på å skape sammenheng mellom barnehagen og skolen.
- Hele personalets ansvar for barna presiseres i større grad enn før.

Forskrift om *likeverdig behandling i forhold til offentlige tilskudd* har som formål å sikre at godkjente barnehager behandles likeverdig i forhold til offentlige tilskudd. Økonomisk likeverdig behandling er både et mål i seg selv og et virkemiddel for å nå full barnehagedekning, lavere foreldrebetaling og kvalitet i barnehagetilbudet.

7.1.2 Skole

Skolesektoren er et område som er sterkt styrt av sentralt gitte lover, forskrifter og fagplaner. I tillegg blir skolen preget av sentralt initierte satsingsområder.

Lover, forskrifter, mv.

Svært mye av det drift av skole må forholde seg til er forankret i Opplæringslova og Forskrifter til Opplæringslova. Barns rettigheter i forhold til omfanget av opplæringa er bl.a. styrende for hvilke minimumsressurser skolene må tildeles. Dette blir kommunene kontrollert på hvert år av Fylkesmannen og Utdanningsdirektoratet gjennom rapportering i GSI. Det samme gjelder rettigheter knyttet spesialundervisning/spesiell tilrettelegging.

Innholdet i skolen er styrt av føringene som ligger i Læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Satsingsområder.

De sentrale myndigheter setter også i gang tiltak som etter en stund blir forventet som en del av den ordinære driften. I initieringsperiodene gis det øremerkede tilskudd, som kommunen må rapportere bruken av. Eksempler på dette er årlig tildelig av kompetansehevingsmidler med føringer på hvordan de skal brukes, og innføring av skolefrukt for elever i 1-10 og 8-10 skoler.

7.2 Lokale føringer

7.2.1 Kommuneplan 2005-2016

Mål

- Barn og ungdom skal sikres et godt oppvekstmiljø
- Lunner kommune skal være en god oppvekst- og bokommune

Strategier

Barnehager

- Lunner kommune skal ha full barnehagedekning innen 01.08.07. Det skal legges til rette for familiebarnehager for barn under tre år.
- Åpningstidene skal i stor grad være tilpasset brukernes behov.
- Bemanning:
 - Det skal arbeides for å rekruttere flere menn til arbeid i barnehagene
 - Det skal tilrettelegges for rekruttering av førskolelærere.
 - Bemanningen skal gradvis økes slik at en ved slutten av perioden har 3 ansatte pr. avdeling med 18 barn i full tid.
 - Det skal arbeides for å få til en fast vikarordning.
- Faglig innhold:
 - Det skal legges vekt på mer frilek, rollelek og fysiske aktiviteter.
 - Det skal legges vekt på uteaktiviteter og kontakt med og opplæring/opplevelse i naturen.
- Utemiljøet ved barnehagene skal stimulere til lek og fysisk aktivitet.
- Lunner kommune skal arbeide for at private på lik linje med offentlige barnehager skal ha tariffavtale og like arbeidsforhold.

Skoler

- Barneskolene i nordbygda skal samles på Solheim (Lunner barneskole).
- Bemanning:
 - Rektorene gis mulighet for å prioritere ledelse og utviklingsarbeid.
 - Det bør tilsettes miljøarbeidere ved alle skoler.
 - Det skal arbeides for økt pedagogtetthet i grunnskolen.
- Faglig innhold:
 - Alle grunnskoleelever skal ivaretas gjennom et godt skoletilbud.
 - Det skal utvikles et pedagogisk veiledningsmiljø, og det skal stilles faglig kvalitetskrav til undervisningen.
 - Satsingen på dataopplæring i ungdomsskolen skal fullføres etter vedtatt plan. Dataopplæringen på barnetrinnet skal styrkes.
- Elever i grunnskolen skal gis kjennskap til hvordan næringsliv og lokalsamfunnet for øvrig fungerer.
- Hjelp til barn/elever ved bruk av forebyggende tiltak:
 - Alle elever har rett til tilpasset undervisning.
 - Spesialpedagogisk hjelp skal gis så tidlig som mulig.
 - Det gis tilbud om intensiv opplæring til elever som strever med lesing og skriving.
- Tilbud til elever med spesielle behov:
 - Elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av undervisningen, skal sikres spesialpedagogiske ressurser.
 - Alle elever har rett til å være inkludert ved sin skole, men elever som ikke kan få

tilfredsstillende tilbud ved skolen skal i perioder få et alternativt opplegg i hele, eller deler av skoletiden. Dette kan gjelde elever med psykososiale problem, atferdsvansker etc.

- Utemiljøet ved skolene skal stimulere til lek og fysisk aktivitet. Skolen skal ha fokus på mobbing, rus og voldsbbruk, og ha tiltak mot dette ved å videreføre de holdningsskapende undervisningsopplegg det i dag jobbes ut fra..
- Det tverrfaglige samarbeidet mellom skolen og familie- og oppvekstenheten skal videreutvikles.
- Tilbud om skolefritidsordning (SFO) skal gis økonomisk støtte fra kommunen
- Samarbeidet med lag og foreninger for eksempel skolekorps, idrettslag osv, skal styrkes.
- Grunnskolen i Lunner skal forbli reelt gratis for elever og deres foresatte.

7.3 Målsettinger og tiltak for 4-års-perioden

Fremdrift i forhold til sektorplaner vanskeliggjør utfylling av dette avsnittet. Budsjettdokumentet for 2010 vil bli fremlagt i en form som baserer seg på den nye strukturen.

7.4 Funksjoner

201 Førskole

Innhold

Private og kommunale barnehager i kommunen

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	18 585	14 344	32 728	202
2008	22 789	16 285	38 377	697
2009	26 083	14 800	39 502	1 381

- Avsetning bundet driftsfond kr 1,5 mill lavere enn i 2008
- Flere barn gir høyere inntekter, men også høyere utgifter til lønn mv

202 Grunnskole

Innhold

Tjenesten omfatter all opplæring av barn i grunnskolealder. Dette inkluderer i tillegg til undervisning og administrasjon i skolen, assistenter, morsmålsundervisning, kontorteknisk personale/kontordrift, skolemateriell, utstyr med mer. Tjenesten omfatter også pedagogisk psykologisk tjeneste til grunnskolen

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	66 630	8 747	6 483	68 893
2008	68 552	9 208	7 075	70 686
2009	61 173	15 601	5 670	71 105

- Spes ped 2. halvår er budsjettet med kr 7,2 mill som reservert tilleggsbevilgning sentralt. Denne vil bli budsjettjustert til lønn på de enkelte ansvar når utfordringene for 2. halvår er kjent
- Kutt innenfor undervisning kr 4,3 mill – herav 712' på drift og resten på lønn
- Redusert inntekt skyldes forventet lavere refusjoner lønn

211 Styrket tilbud til førskolebarn

Innhold

Tjenesten inneholder tilrettelagte tilbud til funksjonshemmede (inkl. skyss, der dette er en del av tilretteleggingen av tilbudet), spesialtilbud, tospråklig assistanse, materiell anskaffet til enkeltbarn eller grupper. I tillegg kommer pedagogisk psykologisk tjeneste rettet mot førskolebarn. PP-tjenesten er felles for Jevnaker og Lunner kommuner, med Lunner som arbeidsgiverkommune.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	2 137	59	1 648	548
2008	2 076	169	1 728	517
2009	2 148	329	1 906	571

213 Voksenopplæring

Innhold

Gran og Lunner voksenopplæring gir grunnskoleopplæring til voksne som:

- Har rett på opplæring etter §4A-1 i Opplæringsloven (Ordinær eksamensrettet opplæring. I Gran og Lunner gis slik opplæring i norsk og engelsk)
- Har rett på opplæring etter §4A – 2 i Opplæringsloven (Spesialundervisning. Vi har kun ansvar for slik opplæring i Lunner kommune)
- Har rett på opplæring etter §4A – 2 i Opplæringsloven (Elever som får et behandlingstilbud på enten Røysumtunet eller DPS – Hadelands, jfr. § 13 – 3a i Opplæringsloven. Denne opplæringen finansieres av fylket)
- Har rett på norskopplæring med samfunnskunnskap for flyktninger og innvandrere
- Morsmålsopplæring innvandrere

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	6 399	1 340	6 663	1 076
2008	6 759	1 878	7 533	1 104
2009	8 302	1 632	8 591	1 343

- Økte inntekter som følge av økning i antall elever
- Reduksjon i forbindelse med kutt-tiltak for å balansere budsjettet kr 200'

214 Spesialskoler

Innhold

Solhaugen er en grunnskole for ungdom ved Solhaugen Miljøhjem. Skolen har i 2007/2008 3 elever. Spesielle kjennetegn ved skolen er metoden ”Dialektisk ikke avvisning”. Dette innebærer i korte trekk at elevene ikke skal oppleve å bli avvist av de voksne, verken på skolen eller på miljøhjemmet.

Spesielle kjennetegn ved skolen:

- Tilrettelegger for individuell mestring
- Styrker elevenes selvbylde gjennom ekstratimer i mestrings- og interessefag
- Elevbedrift, tema- og prosjektundervisning
- Miljølære, uteskole
- 1:1 undervisning og smågrupper på 2 – 3 elever

Solhaugen skole har fra og med skolestart i august 2008 hatt en dreining i sin elevgruppe. Antallet elever fra Solhaugen Miljøhjem tradisjonelle drift er synkende. Grunnen til dette er usikkerhet rundt statens føringer for finansiering av barnevernsplasseringer i fremtiden. Fylker og kommuner er dermed avventende med plasseringer.

I tillegg har Solhaugen Miljøhjem blitt mottaksenhet for unge asylsøkere. Ved Enger i Søndre Land og ved avd. Haugen på Grindvoll er det henholdsvis 12 og 5 unge asylsøkere. Disse barna får i dag sin undervisning ved Solhaugen skole. Det er inngått en avtale med Søndre Land kommune for undervisning av de 12 som bor ved Enger. Denne elevgruppen er en helt ny, men også spennende og utfordrende, gruppe å undervise.

Det råder imidlertid noe usikkerhet rundt denne elevgruppen, for det første om Solhaugen Miljøhjem fortsatt vil bli mottak og dernest hvorvidt strømmen av asylsøkere vil fortsette på samme nivå.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	3 744	869	4 830	-217
2008	3 844	1 261	5 076	29
2009	3 343	754	4 000	97

215 Skolefritidsordning

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	3 739	661	3 843	558
2008	4 245	523	4 067	701
2009	4 487	694	4 502	679

8 OMSORG

8.1 Strategiske valg med begrunnelse

Lunner omsorgssenter

- Lunner kommune skal ha ett sykehjem, beliggende slik som i dag som en del av Lunner omsorgssenter.
- Omsorgssenteret skal i planperioden utvides med bemannet bokollektiv for demente for minimum 7 pasienter og dagtilbud for hjemmeboende demente. Denne etableringen må gi mulighet for utvidelse med ytterligere 7 plasser i neste planperiode.
- Hjemmebaserte tjenester skal prioriteres.
- For å møte økningen i antall eldre som kommer på kommuneplanperioden, bygges bemannede omsorgsboliger i tilknytning til omsorgssenteret.
- Dagtilbudet ved sykehjemmet skal tilby aktiviteter både for pasienter i sykehjemmet og hjemmeboende.
- Dagaktivitetstilbudet for eldre og uføre ved Bergo-senteret videreføres i kommunal regi.

Begrunnelse:

Ved å samle pleie og omsorgstjenestene og bygge omsorgsboliger som bemannes i tilknytning til Lunner omsorgssenter vil en i kommuneplanperioden ha tilstrekkelig antall institusjonsplasser i kommunen. Spisskompetanse og bemanning vil på denne måten kunne brukes på en optimal måte. Ved å etablere bokollektiv for demente i tilknytning til sykehjemmet reduseres presset på plasser i institusjon og både bokollektiv for demente og bemannende omsorgsboliger vil gjøre seg nytte av de fellesarealer og den servicen som finnes ved omsorgssenteret. Bokollektiv for demente foreslås etablert med 7 beboere i hver enhet, da dette er det ideelle antallet for denne gruppa.

Ved å øke kapasiteten ved Lunner omsorgssenter med bokollektiv for demente og bemannede omsorgsboliger, bør det vurderes tilbud til eldre psykisk utviklingshemmede ved sykehjemmet. At hjemmebaserte tjenester prioriteres bidrar til at brukerne kan bo lengst mulig hjemme. At alle som ønsker det har et dagaktivitetstilbud er forebyggende og bidrar til trivsel og sosialt fellesskap.

Tilrettelagte tjenester

- Barnebolig og avlastning skal samlokaliseres i lokalene til nåværende Furumo barnehage. Dette skal gi tilbud til to barn i barneboliger og 6 plasser for avlastning.
- Utvidelse av boliger for psykisk utviklingshemmede/funksjonshemmede skjer ved bygging av boliger og fellesareal på tomt nær Røyskattlia på Harestua. Dette gir botilbud til 5 personer.
- Det vurderes om alle dagtilbud skal gjennomføres i egen regi.
- Det etableres differensiert dagtilbud for psykisk utviklingshemmede ved Kløvertun.
- Utrede tilbud til eldre psykisk utviklingshemmede, jfr. det som er beskrevet under Lunner omsorgssenter.

Begrunnelse:

Behovet for 2 barneboliger vil dekke dagens behov.

Avlastningstilbudet flyttes fra Haugentoppen på Grindvoll til Harestua. Dette for å gi et kvalitativt bedre tilbud. Framtidig bruk av Haugentoppen må avklares. Barnebolig og avlastning er begge tilbud til barn og unge og har behov for den samme kompetansen. Det finnes allerede et tilbud til 8 voksne i

Røyskattlia som ligger i samme området. Samlokalisering bidrar til et større fagmiljø, noe som letter rekrutteringen av kompetent personale og bidrar til ønsket stillingsstørrelse.

Både barnebolig og avlastning kan gjøre seg nytte av uteområde og lokaler slik barnehagen har brukt disse.

Lunner boligstiftelse eier tomt i nær tilknytning til Røyskattlia. Det må avklares om stiftelsen eller kommunen skal bygge bolig for psykisk utviklingshemmede. Praktiske forhold knyttet til merverdiavgift og tilskuddsordninger kan være avgjørende.

Lunner kommune kjøper i dag dagtilbud ved LUPRO. Dette er et godt tilbud, men det medfører at det innen boligdelen blir det mange deltidstillinger. Dersom både botilbud og dagtilbud var i kommunal regi, ville dette kunne gi større stillinger. Dette vil igjen ha positivt effekt i forhold til å rekruttere vernepleiere. I tillegg vil bemanningen kunne benyttes mer fleksibelt avhengig av behov.

Dagtilbudet på Kløvertun skal være et tilbud til de som ikke kan nyttegjøre seg av tilbudet ved Lupro eller Fossli. Dette vil kunne dreie seg om opptil 10 personer. Det vil være behov for noe ombygging av huset (tilgjengelighet og bad). Den totale bruken av Kløvertun til ulike aktiviteter må avklares.

Vi vil de nærmeste årene få flere eldre psykisk utviklingshemmede med alvorlige helseproblemer lik andre eldre. Det bør utredes hvor og hvordan deres tilbud til nødvendige helsetjenester skal være.

Psykisk helse

- I tilknytning til eksisterende psykiatribolig på Lunner, Lunner omsorgsbolig, bygges botilbud til ytterligere 5 brukere. I tillegg omdisponeres gradvis 5 trykdeboliger beliggende i tilknytning til Lunner omsorgsbolig til psykiatriboliger. Dette gir botilbud til 15 brukere.
- I tilknytning til ovennevnte botilbud bygges fellesareal som også benyttes til dagtilbud 5 dager i uken og kontorplass for kontoret for psykisk helse og bemanningen ved boligen.
- Midlertidig bruk av Kalvsjøstua for 5 personer med psykiske lidelser med behov for døgnbemanning.

Begrunnelse:

Lunner kommune har pr. i dag ikke kapasitet i forhold til personer med psykiske lidelser som trenger et botilbud med bemanning. Konkret er det på det nåværende tidspunkt 8 søkere til slik bolig.

Samlokalisering har både fordeler i forhold til effektiv ressursbruk og tilgjengelighet/utvikling av tjenestetilbudet. Et samlet tilbud vil være tilgjengelig 24 timer i døgnet for våre innbyggere med behov for denne tjenesten.

Det å samle tjenestetilbudet bidrar til et godt og større faglig miljø som letter rekruttering av fagpersoner og mulighet for ønsket stillingsstørrelse.

Det å ikke kunne gi nødvendig tilbud i kommunen, medfører kjøp av private plasser i dyre institusjoner. Ved å ha tilstrekkelig kapasitet i kommunen er dette kostnadsdempende.

Byggig av psykiatribolig er utsatt i påvente av omsorgsplanen. For å avhjelpe den akutte situasjonen, etableres et midlertidig døgnbemannet botilbud ved Kalvsjøstua.

Legetjenesten

- Fra og med 2010 økes tilsynslegefunksjonen ved Lunner omsorgssenter fra 15 timer/uke til 17,5 timer/uke.
- Fra og med 2012 økes tilsynslegefunksjonen ved Lunner omsorgssenter fra 17,5 timer/uke til 20 timer/uke.
- Det skal arbeides for å etablere interkommunal redningsentral som inkluderer legevaktordning.

Begrunnelse:

Sosial- og helsedirektoratet har sendt krav til kommunene i rundskriv I-4/ 2007 om å fastsette en lokal norm for legetjenesten i sykehjem med bakgrunn i dagens regelverk. Det forventes at kommunen fastsetter sin lokale norm i løpet av 2007. I tillegg er det forventet at det er fattet et politisk vedtak om legedekning i kommunens sykehjem.

Det er ikke utarbeidet norm for legetjenesten ved sykehjemmet. Sykehjemspasientenes behov for gode helsetjenester har vesentlig øket i forhold til for noen år siden. Beboerne har høy gjennomsnittsalder og som regel alvorlige helseproblemer. Sykehusopphold er blitt stadig kortere og det er ikke uvanlig at pasienter overføres fra sykehus til sykehjem med et behov for videreføring/oppfølging av relativt kompliserte medisinske behandlinger. Lunner kommune har meddelt fylkesmannen at tilsynslegefunksjon bør økes til 20 timer pr. uke i den nærmeste 5 års perioden.

Vaktbelastning for legene som deltar i legevakt blir mindre ved en interkommunal ordning. Det gir også trygghet da andre vaktmannskaper og hjelpepersonell er til stede samtidig. Dette vil kunne lette rekruttering til legestillinger i kommunen.

8.2 Tiltaksplan

Tiltak	2009	2010	2011	2012
Psykiatriboliger med fellesareal inkl. kontoret for psykisk helse				
Driftsutgifter/bemanning	x	x	x	x
Barneboliger og avlastning med fellesareal	Forutsettes bygget av stiftelsen			
Driftsutgifter/bemanning	x	x	x	x
Omsorgsbolig demente med fellesareal ved LOS				
Driftutgifter/bemanning				
Boliger med fellesareal for TT på Harestua				
Driftutgifter/bemanning				
Ombygging Los - dagtilbud				
Dagtilbud Søndre Oppdalen skole, evt. Kløvertun.	x			
Utvidelse tilsynslegefunksjonen, fra 15 til 17,5 t/uke fra 2010 til 20 t/uke fra 2012				

- Psykiatribolig med fellesareal foreslås utsatt til 2013. Dette med hensyn til fremskriving av handlingsprogram hensyntatt balanse 2010. Driftsutgifter bemanning er tatt med i budsjett fra og med 2009 i og med drift av Kalvsjøstua som midlertidige psykiatriboliger.
- Barneboliger og avlastning er vedtatt i omsorgsplanen. Det forutsettes at Boligstiftelsen står for ombygging av de gamle lokalene til Furumo barnehage i løpet av 2009 til dette formålet. Driftsutgifter knyttet til bemanning for 2 brukere er tatt med i budsjett 2009. Driftsutgiftene må beregnes opptrappet fra slutten av planperioden mht ytterligere brukere. I påvente av at boligen skal ferdigstilles vil tilbudet til de 2 nevnte brukere bli gitt på annen måte fra og med 01.01.09 blant annet i form av økt avlastning.
- Omsorgsbolig demente med fellesareal ved Los foreslås til andre eller tredje år i neste planperiode, dvs. 2014 eller 2015. Dette med hensyn til fremskriving av handlingsprogram hensyntatt balanse 2010.
- Boliger med fellesareal foreslås til andre eller tredje år i neste planperiode, dvs. 2014 eller 2015. Dette med hensyn til fremskriving av handlingsprogram hensyntatt balanse 2010.
- Ombygging Los – dagtilbud. Dagtilbudet ved Los er foreslått halvert i balanse 2010. Ombygging er dermed i denne omgang foreslått tatt ut. Når omsorgsplanen rulleres må dette vurderes på nytt mht når tiltaket evt. legges inn igjen med bakgrunn i fremskriving av behov.

- Dagtilbud Søndre Oppdalen skole, evt Kløvertun. Foreslått i investeringsbudsjettet for 2009. Nødvendig ombygging i forbindelse med at kommunen tar tilbake arbeidstrenings/aktivitetstilbudet fra Lupro.
- Utvidelse av tilsynslegefunksjonen er foreslått med en annen utvikling i balanse 2010. Der foreslås det at dagens 10 timer pr. uke videreføres. Det er imidlertid viktig at en fremskriving foretas på nytt når omsorgsplanen skal rulleres. Kanskje må det økes til 15 timer igjen fra slutten av planperioden.

8.3 Målsettinger for tjenestene

Tjeneste: Omsorg i institusjon

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Tilbud for personer med behov for 24 timers bistand, som ikke kan bo i eget hjem	Tilbud om korttids- og avlastningsopphold for de som har behov	Tilbud for korttidsopphold innen 3 uker, for avlastning innen 4 uker	Avvik
	Tilbud om langtidsopphold til de som har behov	Max 3mnd ventetid (etter fattet vedtak)	Avvik
	Individuelt tilbud ihht kv.forskriften om enerom ved langtidsopphold	Alle har tilbud om enerom	Avvik
	Brukerinnflytelse	Påvirke tilbudet/ innhold > 3,5 Tilfredshet i forhold til aktivitetstilbud > 2,5	Brukerundersøkelse Pårørendeundersøkelse
	Brukerne skal få kvalitativt gode tjenester	Kvalifisert bemanning hele døgnet jfr. vedtatt standard. 40% av årsverkene med høyskoleutdanning og 50% av årsverkene med fagutdanning. Alle pasienter skal ha individuell tiltaksplan Fravær av avvik når det gjelder medisinerings	Antall døgn uten avvik Rapport lønssystem Rapport fra elektronisk pasientjournal Lokal registrering
	Tilsynslegetjeneste som sikrer forsvarlig oppfølging av den enkeltes helsetilstand	Tilgjengelig legetjeneste 20 min/uke pr. pasient, - totalt 60 t/mnd	Fravær av avvik, månedlig registrering

- Alle måltall i forhold til brukerundersøkelser er relatert til skala 1 - 4

Tjeneste: Hjemmebaserte tjenester

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Bistand som bidrar til at personer med behov for pleie etc blir boende i eget hjem/ utenfor institusjon	Trygghet/ forutsigbarhet	Alle opplever tilstrekkelig trygghet og forutsigbarhet ifht mottatt tjeneste > 3 Tilgjengelighet til tjenesten > 3,5 Fravær av søknader om institusjonsplass hvor søker ikke har et reelt behov	Brukerundersøkelse Brukerundersøkelse Antall avslåtte søknader
	Kvalitativt godt tilbud	Kvalifisert bemanning hele døgnet jfr. vedtatt standard. 40% årsverk med høyskoleutdanning og 50% årsverk med fagutdanning Andel pasienter hvor tiltak i individuell tiltaksplan gjennomføres > 80%	Antall døgn uten avvik Rapport lønssystemet Rapportering av avvik
	Brukerinnflytelse	I hvilken grad har du opplevd å påvirke innholdet i tjenesten du mottar > 3,5	Brukerundersøkelse

Tjeneste: Omsorg i bolig (TT)

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Mennesker med nedsatt funksjonsevne (fysisk og eller psykisk) får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre. Så lenge de kan nyttiggjøre seg tilbudet.	Tilbud til de som har behov	Ingen på venteliste	Avvik
	Individuelle tiltaksplaner følges opp	Ingen avvik	Lokal statistikk
	Riktig administrasjon av medikamenter	Ingen avvik	Registreringer
	Påvirkning på egen hverdag	>3,5	Bruker- og pårørendeundersøkelse
	Differensiert dagtilbud for alle	Andel brukere som benytter dagtilbudet >80%	Registrere bruk av dagtilbud
	Trivsel i dagtilbudet	>3	Bruker- og pårørendeundersøkelse
	Andel medarbeider med høyskoleutdanning	>40%	Lønssystemet

Tjeneste: Psykisk helse

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Tjenestetilbud til mennesker med psykiske lidelser, skal fremme uavhengighet, selvstendighet og evnen til å mestre eget liv	Trygghet og forutsigbarhet	Tilgjengelighet til tjenesten 24 timer Udekket behov for omsorgsbolig < 5 personer	Brukerundersøkelse Venteliste
	Aktivitetstilbud som bidrar til sosial trening og styrket egenomsorg	Andel brukere som benytter dagaktivitetstilbud > 25% Tilbud 5 dager pr. uke	Lokal statistikk Brukerundersøkelse
	Brukermedvirkning	Påvirkning av tjenestetilbudet >3,5	Brukerundersøkelse

Tjeneste: Sosialtjeneste

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til økt likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer. Bidra til at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre.	Sosialtjenesten skal gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer.	>3,5 i forhold til opplevd respektfull behandling	Brukerundersøkelse
	Økonomisk rådgivning	80% av de som henvender seg får bistand Tid fra henvendelse til saksbehandling starter < 14 dager	Rapportering i saksbehandlingssystem Egen statistikk
	Alle som har behov for det skal gis støttekontakt, brukerstyrt personlig assistanse, avlastning og omsorgslønn	Ingen klager som gis medhold av fylkesmannen	Telle antall klager som får medhold
	Bidra til å redusere fattigdom gjennom økonomisk sosialhjelp.	Alle som henvender seg skal få sin sak ferdigbehandlet innen 4 uker	Statistikk
	Alle som er brukere av tjenesten og ber om individuell plan skal få det.	100% måloppnåelse	Lokal statistikk

Tjeneste: Rus

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Forebygge og redusere misbruk av rusmidler	Alkoholpolitikk	Antall skjenkesteder =/< 15 Skjenketid til kl. 2.00 alt. kl. 1.00.	Antall gitte bevilgninger Vedtak
	Alle brukere skal ha en individuell plan	Andel brukere som når avklarte mål i	Avvik

		individuell plan > 25%	
--	--	------------------------	--

Tjeneste: Demensomsorg

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Gi individuelt tilpasset tilbud til pasienter med demenssykdom i og utenfor institusjon	Gi et spesialisert og kvalitativt godt omsorgstilbud	35 % av de ansatte har spesialkompetanse innenfor demens	Kompetanseoversikt Bruker/pårørendeundersøkelse
	Alle som har behov for avlastning, skal ha jevnlig tilbud	Tilbud innen 3 uker	Lokal statistikk
	Tilrettelagt dagtilbud for alle med behov inntil 5 dager per uke	Alle med behov får tilbudet	Lokal statistikk
	Bruker-/pårørendeinnflytelse	Påvirke tilbudet/innhold > 3,5 Tilfredshet i forhold til tjenestetilbudet > 3,5	Bruker- og pårørendeundersøkelse

8.4 Funksjoner

232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste

Innhold:

Tjenesten består av helsesøstertjenesten. Helsestasjonstjenesten omfatter jordmors svangerskapskontroller, foreldreforberedende kurs, helsestasjonskonsultasjoner, samt smittevernarbeid (bl.a. vaksinasjoner). Skolehelsetjenesten omfatter individuelle konsultasjoner og vaksinasjoner.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	2 469	282	160	2 591
2008	2 654	295	166	2 783
2009	2 666	307	174	2 799

234 Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede

Innhold:

- **Arbeidstilbud dag – psykisk utviklingshemmede**
15 tjenestemottakere får et varig tilrettelagt arbeidstilbud ved Lunner Produkter. 3 tjenestemottakere får et arbeidstilbud på Fossli. 1 tjenestemottaker er integrert ved ordinære arbeidsteder. Dagtilbudene blir gitt ved Lunner Produkter, VTAK (varig tilrettelagt arbeid kommunalt) og VTA (varig tilrettelagt arbeid) og ved integrering på ordinære arbeidsplasser. I forbindelse med arbeidet med balanse 2010 er avtalen med Lupro sagt opp. Fra 01.04.09 skal arbeidstilbudet til de nevnte 15 tjenestemottakere skje ved Kløvertun. På Fossli ved Skjerva får 3 brukere innenfor området et dagtilbud som bl.a. produserer ved. Dette tilbudet drives av Lunner kommune.
- **Støttekontakter for eldre og funksjonshemmede.** Organiseres i Familie og oppvekst.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 494	3 986	298	5 182
2008	1 424	5 220	559	6 085
2009	1 155	2 904	141	3 918

- Avtalen med LUPRO sagt opp med effekt fra 01.04.09, og det er lagt til et rimeligere alternativ. Dette gir netto en delårseffekt på kr 1,5 mill

241 Diagnose, behandling og rehabilitering

Innhold:

- **Legetjeneste**
Lunner kommune har i fastlegeordningen et utgangspunkt der det skal være avtale med 8 leger. To av disse hjemlene er for tiden uten avtale, en ved Harestua og en ved Roa. Kommunen har imidlertid langt på vei klart å rekruttere til den ledige hjemmelen ved Roa, slik at en avtale snart er på plass. Kommunen betaler basistilskudd i forhold til antall listepasienter den enkelte lege har. Det er to private legesentre i kommunen, ett på Harestua og ett på Roa. Legevakt og kommunal tjeneste i skolehelsetjeneste, helsestasjon, tilsynslegefunksjon ved Lunner omsorgsenter og andre lovpålagte kommunehelseoppgaver, er deltidsstillinger hvor kommunen er arbeidsgiver. Turnuskandidat hører også inn under kommunens arbeidsgiveransvar.
- **Fysioterapi**
Utgifter til private fysioterapeuter, samt kjøp av tjenester til kommunale fysioterapioppgaver. Det utbetales 7,5 driftstilskudd innenfor fysioterapitjenesten. I tillegg kjøpes timer for å dekke behov innenfor sykehjem og hjemmetjeneste, 30,5 timer pr uke. (Forslått midlertidig redusert i 2009 gjennom arbeidet i balanse 2010)
- **Psykisk helse**
Tjenesten bistår alle aldersgrupper som har eller har hatt en psykisk lidelse eller er i en krisesituasjon. I tillegg står tjenesten ansvarlig for drift av dagsenter "Møteplassen". Tjenesten inngår i Familie og oppvekst.
- **Ergoterapitjeneste**
Tjenesten bistår alle aldersgrupper, både i og utenfor institusjon. Tjenesten er organisert under Hjemmetjenesten

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	5 065	8 675	6 115	7 625
2008	5 042	11 325	7 029	9 338
2009	4 995	10 371	1 186	14 180

- Psykiatrimidler bokført på denne funksjon i 2008 med kr 5,9 mill og i 2007 med kr 4,9 mill. I 2009 er disse inkludert i rammetilskuddet.
- Tilsynslegefunksjon redusert fra 15 til 10 timer per uke, utgjør ca kr 90'
- Reduksjon i kontor for psykisk helse. Færre klienter pga. etablering av Kalvsjøstua. Utgjør ca kr 350'
- Midlertidig tiltak i 2009 i påvente av helårseffekt av øvrige tiltak: Fjerne fysioterapitilbudet ved TT og redusere fysioterapitilbudet ved LOS med totalt 13 timer per uke. Utgjør ca kr 333'.

242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid**Innhold:**

- Tjenesten består av sosialtjeneste og flyktningtjeneste. 2005 var første hele år med felles flyktningtjeneste for Lunner og Gran.
- Tilskudd til drift av Krisesenteret

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	4 785	919	2 506	3 198
2008	5 186	1 330	3 144	3 372
2009	6 368	1 853	3 678	4 543

- Økte utgifter i flyktningtjenesten pga flere flyktninger. Økte inntekter på funksjon 850 finansierer bl.a. dette.
- Flyktningtjenestens nettobudsjett redusert med kr 200'

243 Tilbud til personer med rusproblemer**Innhold:**

Utgifter til institusjonsopphold og behandlingstiltak, samt ettervern, for rusmisbrukere. Tilbudet hører inn under sosialtjenesten

Tjenestestedet er Familie og Oppvekst

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	421	163	94	490
2008	434	106	96	444
2009	478	112	101	489

244 Barneverntjenesten

Innhold:

Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid, samt bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Tjenestestedet er Familie og Oppvekst

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 814	70	25	1 859
2008	2 034	62	25	2 071
2009	2 077	61	27	2 112

251 Barneverntiltak i familien

Innhold:

Tjenesten omfatter hjelp til barn og unge med særlige behov for støtte eller der omsorgssvikt er konstatert, og barnet bor i sin opprinnelige familie. Støttekontakt er et eksempel på slik hjelp.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	234	669	8	895
2008	260	672	8	923
2009	278	704	9	973

252 Barneverntiltak utenfor familien

Innhold:

Hjelp til barn og unge med særlige behov for støtte eller der omsorgssvikt er konstatert, og der barn bor utenfor sin opprinnelige familie. Fosterhjem er et eksempel på slik hjelp

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1419	2197	15	3 601
2008	1 484	3 686	16	5 154
2009	1 589	3 883	16	5 456

253 Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon

Innhold:

- Lunner Sykehjem (del av Lunner omsorgssenter):
Lunner Sykehjem er opprinnelig budsjettert for 63 pasienter i 2005. Dette er foreslått redusert til 57 pasienter i forbindelse med arbeidet i balanse 2010
- Haugentoppen avlastningssenter (del av Tilrettelagte tjenester)
Avlastningssenteret gir avlastning til foreldre med særlig tunge omsorgsoppgaver. Brukerne er barn fra ca. 1 år og oppover til 18 år

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	38 422	5 397	9 334	34 485
2008	37 364	6 018	9 684	33 699
2009	38 184	5 116	8 576	34 724

- Reduksjon dagaktivitet LOS med 1 årsverk og bortfall av transport knyttet til dette ca kr 530'
- Reduksjon 1,5 årsverk kjøkken LOS ca kr 630'
- Redusert matinnkjøp LOS pga ingen levering til Bergo, ingen dagpasienter, samt reduksjon av 6 langtidsplasser ca kr 150'
- Reduksjon 6 langtidsplasser LOS, delårseffekt i 2009 ca kr 1,2 mill
- Redusert merkantil funksjon LOS med 0,5 årsverk. Delårseffekt ca kr 160'

254 Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende

Innhold:

Tjenesten omfatter hjemmesykepleie og hjemmehjelp, Lunner omsorgsbolig, boligfelleskapene og psykiatribolig.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	33 697	3 605	3 676	33 625
2008	40 440	3 699	6 954	37 186
2009	48 057	4 714	6 468	46 303

- Nye brukere barnebolig TT kr 2,5 mill
- Overgang fra 2 hvilende til 1 våken nattevakt Lunner bofelleskap og Lunner omsorgsbolig. Delårseffekt kr 300'
- Redusert hjemmehjelp med 1 årsverk

273 Kommunale sysselsettingstiltak

Innhold:

Gjelder driftstilskudd til Lunnerprodukter AS. Bedriften er tiltaksarrangør for tiltakene ASVO (Arbeidssamvirke i offentlig virksomhet) og AB (Arbeid med bistand) som omfatter sysselsetting av uførepensjonister og andre personer som mottar trygdeytelser.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	691	0	691
2008	0	589	0	589
2009	0	622	0	622

275 Introduksjonsprogram

Innhold:

Innholdsstønning med tilhørende støtteordninger for flyktninger som deltar i introduksjonsprogram (f eks barnehage, SFO m.m.)

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	2 480	1 302	290	3 492
2008	2 972	1 392	124	4 240
2009	3 001	2 724	80	5 644

- Økte utgifter på denne funksjon skyldes flere flyktninger og må ses i sammenheng med økt inntekt funksjon 850

281 Økonomisk sosialhjelp

Innhold:

Lån og bidrag som gis med hjemmel i lov om sosiale tjenester, inkl. bidrag til flyktninger

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	4 982	952	4 030
2008	0	5 173	984	4 189
2009	0	5 610	1 032	4 578

283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig

Innhold:

Tjenesten omfatter boligformidling og bostøtteordninger og Husbankens virkemidler som er startlån, bostøtte, boligtilskudd til tilpasning av bolig og boligtilskudd til etablering i bolig. Tjenesten administreres i Familie og oppvekst (sosialtjenesten).

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	497	448	526	419
2008	342	465	439	368
2009	412	491	461	441

9 TEKNISK

9.1 Sentrale føringer

Virksomheten innen vannforsyning og avløp er regulert gjennom mange lovverk med tilhørende forskrifter. Matloven og forurensingsloven er sentrale. Mattilsynet og fylkesmannen er tilsynsmyndigheter.

Det samme gjelder brannvern der brannloven er sentral, og Direktoratet for beredskap og samfunnssikkerhet er tilsynsmyndighet.

Vegvedlikehold har noe friere betingelser. Vegloven sier ingen ting om krav til standard. Det er anledning til å nedklassifisere kommunale veger til private, men i praksis er dette neppe særlig aktuelt. Det er heller ingen lovmessige krav til trafikksikringstiltak.

Innen det bygningsmessige kommer bl.a. arbeidsmiljøloven med sine mange detaljerte forskrifter inn i bildet.

9.2 Lokale føringer

9.2.1 Kommuneplan 2005-2016

Mål

Kommunale bygg

- Barn og personale skal sikres gode arbeidsforhold i egnede lokaler.
- Beboere i kommunale institusjoner og boliger skal ha et godt bomiljø.
- Kommunens bygninger og eiendommer skal vedlikeholdes slik at standarden ikke forringes.
- Det skal legges til rette for mest mulig bruk av vannbåren varme og bioenergi i kommunens egne bygg.

Kommunale veger

- Skolebarn skal sikres trygg skoleveg.
- Ved planlegging av boligfelt, skoler og barnehager skal det være god og trygg atkomst til lek og aktivitet i varierte og sammenhengende grøntområder.
- Standarden på de kommunale vegene skal tilsvare det øvrige, offentlige vegnettet.

Vannforsyning og avløp

- Lunner kommune skal gjennom en effektiv og sikker vannforsyning sikre at alle abonnenter tilknyttet kommunale vannforsyningsanlegg får
 - Nok vann
 - Vann av tilfredsstillende kvalitet
 - Tilfredsstillende sikkerhet i forsyningen
- Lunner kommune skal være behjelpelig med råd og veiledning slik at alle med private vannforsyningsanlegg også skal ha en tilfredsstillende vannforsyning.
- Vannkvaliteten i vassdragene skal forbedres slik at en i løpet av planperioden oppnår en vannkvalitet som er egnet i forhold til de foreliggende brukerinteresser.

Strategier

Kommunale bygninger benyttet i tjenesteproduksjonen

- Det skal utarbeides en vedlikeholdsplan for alle bygninger og utearealer som rulleres årlig.

Kommunale boliger

- Av hensyn til de boligsøkende bør alle offentlige boliger for vanskeligstilte samles på en hånd.
- Kommunen bør legge til rette for boligtilbud til unge som ønsker å etablere seg, og til eldre som ønsker en enklere botilværelse enn ansvar for store hus.

Andre eiendommer

- Bebygde kommunale eiendommer som ikke benyttes i tjenesteproduksjonen, bør selges. Ubebygde kommunale eiendommer som er regulert til bolig- eller næringsformål vurderes utbygd i regi av kommunen selv eller et kommunalt foretak (KF), eventuelt selges til private med vilkår om utbygging.

9.3 Målsettinger for tjenestene

Tjeneste: Bygningsmessig vedlikehold

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Opprettholde den tekniske verdien på kommunens bygningsmasse.	Vedlikehold skal utføres planmessig.	Vedlikeholdstiltak ikke hjemlet i vedlikeholdsplan < 40%	Avvik i forhold til årlig rullert vedlikeholdsplan.
	Brukertilfredshet	Score på medarbeiderundersøkelsen i forhold til fysiske arbeidsforhold (hele kommunen) => landsgjennomsnittet	Medarbeiderundersøkelsen

Tjeneste: Renhold

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Bidra til bedre inneklima og trivsel, samt bevaring av verdier.	Renhold i henhold til kvalitetsstandard (målt kval)	Score min 3 på kvalitetsrapport	Avvik i forhold til rapporten
	Renhold utført i henhold til bestemt frekvens (målt kval)	Gjennomføring av planlagt renhold > 96%	Lokal statistikk over avvik
	Renhold utført til brukerens tilfredshet (opplevd kval)	Ingen klager	Registrering av klager
	Effektiv ressursfordeling	Ressursbruk =< offentlige nøkkeltall	Beregning av ytelse pr. byggtipe (NS.....)
	Fysiske arbeidsforhold (medarbeidertilfredshet)	Score min. 4,5 på medarbeiderundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse

Tjeneste: Vaktmestertjeneste

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Drift av bygg og anlegg på en slik måte at de fungerer optimalt i forhold til tjeneste-produksjon og arbeidsmiljø.	Tekniske anlegg skal fungere tilfredsstillende.	Driftsstans pga. tekniske feil < 2 pr. år pr. anlegg.	Avviksrapportering.
	Drift av bygg og anlegg skal utføres på en slik måte at disse ikke forfaller ut over det som kommer av alder.	Tilstandsgrader skal ikke forverres.	Avvik tilstandsregistrering.
	Brukertilfredshet, se målsetting bygningsmessig vedlikehold.		

Tjeneste: Eiendomsforvaltning

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Forvalte kommunens bebygde og ubebygde eiendommer i henhold til politiske vedtak.	Kommunen skal ikke eie eiendommer /bygninger som kommunen kan klare seg uten.	I løpet av perioden 2009 – 2012 skal alt som er definert for slag være avhendet.	Reduksjon av eiendomsmassen.
	Avhending av eiendom skal skje til gjeldende markedspris.	Salgspris = markedspris	Avvik i forhold til takst eller bud
	Effektiv arealutnyttelse.	Alle arealer skal ha en planlagt bruk.	Avvik.

Tjeneste: Lån og tilskudd til egen bolig

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Bidra til at prioriterte grupper kan skaffe og beholde nøktern bolig	Flest mulig som fyller kriteriene for lån- og støtteordninger skal få dette innvilget.	Ingen klagesaker hvor klageren får medhold.	Antall aktuelle saker til klagenemda hvor vedtak blir endret.
	Kommunen skal ikke ha tap på startlån.	Tap på lån < 0,4% av lånemassen	Avskrevne lån
	Brukere skal oppleve å bli behandlet på en respektfull måte.	Brukertilfredshet > 4	Brukerundersøkelse

Tjeneste: Brann/redning

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Å sikre tilstrekkelig beredskap mot brann og ulykke for innbyggerne	Å kunne yte rask, effektiv og relevant hjelp i nødsituasjoner.	Oppfylle dimensjoneringsforskriftens krav.	Avvik fra forskrift
	Tilfredsstillende tjenester til en lavest mulig pris.	Lunner skal være blant de 20 billigste kommuner i landet målt i kr. pr. innbyggere	KOSTRA

Tjeneste: Veger

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Opprettholde den tekniske verdien på vegene og sikre framkommelighet og trafikksikkerhet.	Veganleggene skal ikke forringes.	Bevilgning på nivå med sammenligningsgruppen i KOSTRA	KOSTRA
	Best mulig framkommelighet innenfor gitte økonomiske rammer	Vegene skal brøytes etter avsluttet snøfall eller under snøfall når snødybden passerer 10 cm. Snøfall mindre enn 5 cm brøytes ikke.	Avvik registrert ved kontroll
	Vegbelysning i tråd med vedtatte retningslinjer.	Politisk vedtatte retningslinjer i løpet av 2009.	Protokoll
	Vegbelysningen har en forsvarlig kvalitet.	Oppfylle forskriftskravene til elektriske anlegg	Avvik

Tjeneste: Vannforsyning

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Å levere forskriftsmessig tilfredsstillende drikkevann innenfor forsyningsområdene	Nok vann	Alle eksisterende abonnenter skal være sikret nok vann til sitt normale forbruk. Restriksjoner i hagevanning aksepteres. Redusere utlekking.	Måle vannmengder. Logging i driftskontrollanlegg.
	Tilfredsstillende kvalitet	Kvalitetskravene i Drikkevannsforskriften skal oppfylles.	Kontrollprøver
	Tilstrekkelig sikkerhet	Uforutsette avbrudd skal utbedres innen 12 timer.	Logging i driftskontrollanlegg, avvik
	Økonomisk effektiv	Driftsutgifter pr. tilknyttet innbygger =< KOSTRA-gruppe 7.	KOSTRA
	Vann til alle	Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning => KOSTRA-gruppe 7	KOSTRA

Tjeneste: Kloakk

Hensikt	Målsetting	Ambisjon	Målemetode
Å transportere og behandle kloakken fra abonnentene på en måte som gir minst mulig ulempe for omgivelsene og miljøet.	All kloakk som tas imot skal renses tilfredsstillende.	Kravene i utslippstillatelsene skal oppfylles.	Kontrollprøver
	Det skal ikke forekomme utslipp av urensset kloakk.	Fravær av tilbakeslagsskader i hus. Redusere innlekking med 10%.	Vannmengdemåling. Registrering av overløp. Logging i driftskontrollanlegg.
	Økonomisk effektiv	Driftsutgifter pr. tilknyttet innbygger =< KOSTRA-gruppe 7.	KOSTRA
	Kloakk til alle	Andel av befolkningen tilknyttet kommunal kloakk => KOSTRA-gruppe 7	KOSTRA

9.4 Funksjoner

121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen

Innhold

- Eiendomsforvaltning

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	0	0
2008	66	0	0	66
2009	596	690	0	1 286

- Stilling som eiendomsforvalter (i påvente av tilsetting innleid hjelp etter behov)
- Har tidligere vært budsjettetert under 190-funksjonen og regnskapsmessig blitt fordelt på bl a skole- og barnehagebygg

130 Administrasjonslokaler

Innhold:

Denne tjenesten omfatter forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) av rådhuset og lokalet som leies av Roa legesenter. Den er organisert i tjenestestedet Vedlikeholdstjenesten.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	515	1821	775	1 560
2008	580	1 855	972	1 464
2009	460	1 925	727	1 658

190 Interne serviceenheter

Innhold

Tjenesten nyttes for samlet føring av utgifter og inntekter til FDV-avdelinger som betjener flere tjenester, samt materiallager og felles maskinpark. Det forutsettes at alle utgifter for service enheten skal fordeles fullt ut på de tjenestene som betjenes fra enheten.

Følgende inngår i tjenesten:

- Felles maskinforvaltning (driftskostnader til lastebil og traktor)
- Felles driftssentral (driftskostnader for "Volla": personalbygg, lager og verksted)
- Renhold (enheten utfører renhold i 31 bygg)
- Lærlingordningen (ordningen har i dag 27 lærlinger)

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	8 102	1 270	5 507	3 865
2008	6 922	1 717	4 830	3 809
2009	5 727	1 728	4 944	2 511

- Håndverkerlaget er budsjettmessig flyttet til funksjon 190 fra andre funksjoner. Kostnadene blir fordelt i forhold til hvor arbeidet blir utført
- Må ses i sammenheng med ny funksjon 121

221 Førskolelokaler og skyss

Innhold:

Lokaler og annen tilrettelegging for opphold og stimulering av førskolebarn.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	986	899	1 957	-72
2008	1 085	1 511	3 349	-753
2009	1 052	1 390	1 223	1 219

- Bortfall mva investeringer kr 2,2 mill
- Denne funksjonen hadde i 2008 kostnader knyttet til vedlikehold Harestua barnehage utover normalnivået. Dette er tatt ut igjen i budsjett 2009.

222 Skolelokaler

Innhold:

FDV av skolebyggene hører inn under tjenestested Vedlikehold

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	5 422	16 195	4 912	16 706
2008	5 868	12 691	4 052	14 507
2009	6 475	12 605	3 908	15 171

- 2007-tall må ses i sammenheng med funksjon 223, da disse tidligere ble budsjettert samlet på funksjon 222
- Momskompensasjon investeringer er budsjettert med kr 515' noe som ca tilsvarer nivået i 2008, mens nivået lå kr 1 mill høyere i 2007
- Rentekompensasjonsordninger utgjør en inntekt på kr 1,8 mill i 2008 og 2009, og kr 1,6 mill i 2007
- I 2008-tallene ligger en budsjettert innsparing knyttet til sykefravær på kr 100'. Den er reversert i 2009
- Reduserte utgifter til strøm knyttet til effektstyringsanlegg kr 200' og holdningskampanje kr 100'
- Reduserte utgifter knyttet til halvering av svømmebassengtilbudet kr 200'

223 Skoleskyss

Innhold:

Av kommunens barn i skolepliktig alder har 573 skoleskyss i 2008.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	0	0
2008	0	3 437	0	3 437
2009	0	3 660	0	3 660

- 2007-tall må ses i sammenheng med funksjon 222, da disse tidligere ble budsjettet der
- Reduksjoner knyttet til svømmekjøring, fysmus, rideterapi og trafikkfarlig vei. Delårseffekt kr 81'.

261 Institusjonslokaler

Innhold:

Tjenesten omfatter FDV av Lunner sykehjem og Haugentoppen avlastningssenter. Budsjettet ligger i hovedsak til Vedlikeholdstjenesten.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	382	2 587	1 120	1 849
2008	428	2 760	1 345	1 843
2009	490	2 825	1 021	2 294

- MVA investeringer redusert med kr 900'

265 Kommunalt disponerte boliger

Innhold:

Tjenesten omfatter FDV av trygdeboliger og omsorgsboliger. Tjenesten hører inn under Vedlikeholdstjenesten.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	26	759	3 269	-2 484
2008	27	509	1 766	-1 230
2009	6	488	2 182	-1 687

- Bortfall mva investeringer kr 2,8 mill

315 Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak

Innhold:

Utbyggingsområder/kostnader til boligformål og fysiske bomiljøtiltak, samt ordinære tilskudd, lån til boligbygging fra Husbanken som forblir i kommunen. Eksempler: trygdebolig, omsorgsbolig, PU og utleie av bolig.

Tjenesten hører inn under Familie og Oppvekst, Vedlikeholdsavdeling, Miljø og Aktivitet og Hjemmetjenesten.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	45	1	0	45
2008	31	3	0	33
2009	46	3	0	49

- Redusert lønn og andre utgifter fra 2007 til 2008 må sees i sammenheng med tilsvarende økning på funksjon 283

330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak

Innhold:

Tilskudd til bredbåndsutbygging.

Tjenesten hører inn under Teknisk rådgiver.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	0	0
2008	0	50	0	50
2009	0	0	0	0

- Engangsbevilgning i 2008 til utbygging av bredbånd

333 Kommunale vegger - drift, vedlikehold, fornyelse og nyanlegg

Innhold:

Tjenesten omfatter 72 km kommunal veg.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	484	2246	579	2 152
2008	564	2 295	390	2 469
2009	827	1 999	642	2 183

- MVA investeringer kr 280', var kr 40' i 2008

334 Kommunale vegger – drift, vedlikehold, nye miljøtiltak og trafikksikkerhetstiltak

Innhold:

- Miljø og trafikksikkerhetstiltak (organisert under tjenestested Arealforvaltning)
- Gangveger (organisert under tjenestested Teknisk drift)
- Gatelys (organisert under tjenestested Teknisk drift)
 - Kommunen har 1.400 gatelyspunkter. Mye av anleggene er gamle og dårlige. Kommunen kjøper tjenester av HE vedr. drift av gatelys.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	98	840	969	-31
2008	107	959	247	819
2009	110	887	716	282

- MVA investeringer er budsjettert med kr 625' noe som er kr 130' høyere enn i 2008

335 Rekreasjon i tettsted

Innhold:

Drift og vedlikehold av nærmiljøanlegg ved nedlagte grendeskoler.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	50	0	50
2008	0	100	0	100
2009	0	106	0	106

338 Forebygging av brann og andre ulykker

Innhold:

Til tjenesten hører feiervesenet. Den er organisert i Teknisk drift.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	399	75	479	-6
2008	415	156	570	1
2009	442	157	602	-3

- Budsjettert som selvkost

339 Beredskap mot brann og andre ulykker

Innhold:

Brannvesenet er organisert i Teknisk drift.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 447	1 426	50	2 822
2008	1 718	1 339	52	3 004
2009	1 815	2 138	54	3 899

- Ny brannordning fra 01.07.08. Halvårseffekt budsjettert med kr 250'. Helårseffekt i 2009.

340 Produksjon av vann

Innhold:

Gran og Lunner interkommunale vannverk. Omfatter anleggene på Grøa, basseng på Koperud og ledning frem til fordelingskum ved Svingen.

Tjenesten er organisert i Teknisk drift. Gran kommune refunderer i forhold til målt vannuttak.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	97	932	661	368
2008	104	1 159	872	391
2009	107	1 359	1 027	439

- Selvkostområde. Ses i sammenheng med funksjon 345

345 Distribusjon av vann

Innhold:

Kommunalt ledningsnett etter Svingen (Lunner, Grindvoll, Roa, Grua) og Harestua vannverk. Tjenesten er organisert i Teknisk drift.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 220	2 968	6 141	-1 954
2008	1 339	3 490	6 682	-1 853
2009	1 459	3 126	7 114	-2 529

- Selvkostområde. Ses i sammenheng med funksjon 340

350 Avløpsrensing

Innhold:

Renseanleggene på Volla, Grua, Harestua og Grindvoll. Tjenesten er organisert i Teknisk drift.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	741	3 705	0	4 445
2008	760	4 546	0	5 306
2009	847	4 437	0	5 283

- Selvkostområde. Ses i sammenheng med funksjon 353

353 Avløpsnett / innsamling av avløpsvann

Innhold:

Ledningsnett og pumpestasjoner. Tjenesten er organisert i Driftsavdelingen.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1 013	3 582	9 957	-5 362
2008	1 436	1 969	10 511	-7 107
2009	1 344	2 259	11 450	-7 847

- Selvkostområde. Ses i sammenheng med funksjon 350

354 Tømming av slamavskillere (septiktanker) og lignende

Innhold:

Tjenesten utføres i entreprise av Miljøservice as og dekkes av gebyrer.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	994	1 000	-6
2008	0	1 026	1 026	1
2009	0	950	950	0

381 Kommunale idrettsbygg

Innhold:

Lunnerhallen og Frøystad.

Tjenesten er organisert under Vedlikeholdstjenesten

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	0	0
2008	389	838	536	691
2009	305	855	535	625

- Tidligere budsjettert under funksjon 380

386 Kommunale kulturbygg

Innhold:

Skøienhallen

Tjenesten er organisert under Vedlikeholdstjenesten

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	0	0
2008	0	76	0	76
2009	53	209	42	220

- Tidligere budsjettert under funksjon 380

10 SKATT, TILSKUDD OG FINANSIERING

10.1 Regnskap per funksjon

170 Årets premieavvik

Innhold

Inntektsføring/utgiftsføring av beregnet premieavvik for året samt beregnet arbeidsgiveravgift av premieavviket.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	-1 449	0	0	-1 449
2008	-5 738	0	0	-5 738
2009	-5 803	0	0	-5 803

- Beregnet i henhold til prognoser fra KLP og SPK.

171 Amortisering tidligere års premieavvik

Resultatføring (amortisering) av premieavvik fra tidligere år.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	1224	0	237	987
2008	1 320	0	0	1 320
2009	1 372	0	0	1 372

- I henhold til vedtak utgiftsføres tidligere års premieavvik med 1/15 pr. år.

800 Skatt på inntekt og formue

Innhold:

Kommunens andel av innkrevde skatter.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	165 689	-165 689
2008	0	0	166 260	-166 260
2009	0	0	177 966	-177 966

- Skatt på inntekt og formue er budsjettert i henhold til KS-modellen, men skatt nedjustert med kr 2,55 mill knyttet til endret marginavsetning.
- Eiendomsskatt budsjettert på 2008-nivå men øket med kr 100' knyttet til at det er foreslått at eiendomsskatt også skal gjelde fullt ut for landbrukseiendommer

840 Statlige rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd

Innhold:

Statlig rammetilskudd og inntektsutjamning, samt generelle statstilskudd.

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	70 518	-70 518
2008	0	0	82 349	-82 349
2009	0	0	91 505	-91 505

- Rammetilskuddet er budsjettert i henhold til KS-modellen

850 Generelt statstilskudd vedr. flyktninger

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	5 480	-5 480
2008	0	0	5 650	-5 650
2009	0	0	7 673	-7 673

- Øket antall flyktninger
- Motsvares av økte kostnader på øvrige funksjoner knyttet til flyktingtjenesten (242,275,281)

860 Avskrivninger

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	13 045	-13 045
2008	0	0	14 527	-14 527
2009	0	0	14 527	-14 527

- Motpost til utgiftsførte avskrivninger.

870 Renter / avdrag

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	22 113	3 777	18 337
2008	0	25 268	4 437	20 831
2009	0	27 905	5 648	22 257

- Økte renteinntekter og -utgifter som følge av økt lånemasse og høyere bankinnskudd
- Det er budsjettert med betaling av minimum tillatte avdrag. Dette er beregnet å bli kr 1,6 mill høyere enn i 2008 pga at nivået i 2008 var unormalt lavt

880 Interne finansieringstransaksjoner

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	3 588	1 788	1 800
2008	0	2 284	651	1 633
2009	0	1 600	0	1 600

- Overføring til investeringsregnskapet
- Egenkapitalinskudd KLP kr 600'
- Formidlingslån kr 1 mill

899 Årets regnskapsmessige resultat

Budsjett:

År	Lønnsutg.	Andre dr utg	Inntekter	Netto
2007	0	0	0	0
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0

11 INVESTERING

11.1 Generelt om investeringer

Det vises til kommunestyrets foreløpige føringer i arbeidet med Handlingsprogram/økonomiplan 2009 – 2012 og årsbudsjett 2009 vedr. investeringsbudsjettet:

- Låneopptak skal gjennomsnittlig i planperioden være på nivå med årets nedbetaling av gjeld eller lavere dersom lånene ikke er selvfinansierende.

I forslag til investeringsbudsjett for 2009 med låneramme kr 24 mill, utgjør selvfinansierende lån kr 13 mill. Over 4-årsperioden er den totale låneramme kr 95 mill, hvorav selvfinansierende lån kr 52 mill. Gjennomsnittlig låneopptak per år er iht. foreløpige føringer.

Med selvfinansierende lån menes her lån innen vann- og avløpssektoren hvor selvkostberegninger kommer til anvendelse. I tillegg kommer investeringer i skolebygg som kommer inn under den nye finansieringsordningen og andre områder hvor en investering vil gi besparelser innen drift som er høyere enn de finansutgifter som påløper på låneopptaket.

Investeringsbudsjettet utarbeides med utgangspunkt i det enkelte prosjekt uavhengig av hvilket år det blir gjennomført. Det vil derfor være en viss usikkerhet knyttet til momskompensasjon investeringer avhengig av den faktiske gjennomføringen. Momskompensasjon investeringer er budsjettet med kr 3 mill som inntekt i driftsbudsjettet. Da er det ikke budsjettet noen overføring av slik kompensasjon til investeringsregnskapet. Beregningen er gjort med utgangspunkt i hvilke prosjekter som ikke er fullført tidligere år, samt en antagelse om gjennomføring av nye prosjekter i 2009

11.2 Investeringsbehov i 4-årsperioden

Prosj.	Tiltak	2009	2010	2011	2012	Ferdig- stillelse	Merknad
	Bygg og eiendommer						
901	Roa barnehage, ombygging	1 000	1 000			2010	Utskifting fasade/senking innetak/utskifting gulv mv
902	Effektstyringsanlegg LOS	300				2009	Videreføring av Enøk - plan
903	Utvendig oppgr. LUB iht vedlikeholdsplan	1 500	300	500	300		Årlig. Nødvendig oppgradering.
904	Kalvsjø barnehage - innredning underetasje	5 500				2009	Innredning underetasje
905	Oppgradering LUS/Frøystad	1 000			13 000	2012	Diverse oppgraderinger
906	TT dagaktiviteter, egenregi	400				2009	Oppgradering av lokaler til dagaktiviteter egen regi
907	Solskjerming Harestua skole	250					Gjelder både lysforhold og varme
908	Brannsikring kommunale bygg	400					Innvendige glass rådhuset/branntetting/dører skoler
909	Drenering Roalina 26	150					Inntrenging av vann på kontor i kjeller/utbedre skade
910	Kjøp av Roa vg skole	2 000			23 800	2012	
	Oppg fasader m/gesims Rådhuset		650	650	650	2010	Trinnvis oppgradering fasader m/gesims pr. år 4 år
	Gamleskolen barnehage, tilpasning/påbygg		2 000			2010	Garderobe- og soveforhold, uteareal m/leskur, gjerde
	Rådhuset, uteareal/p.plass		1 000			2010	Uteareal/p.plass er preget av sterk slitasje
	Adgangskontroll Rådhuset		300				Adgangskontroll 8 dører
	Drenering S. Oppdalen skole				500	2012	Inntrenging av vann på toaletter
	IKT						
911	IKT	1 200	1 600	1 600	1 600		Årlig. Nødvendig oppgradering.
912	Unique oppvekst	400				2009	Skole-/barnehageadm. program. Erstatte "Extens"
	Maskiner, utstyr og inventar						
814	Nye sykesenger LOS	200	200			2010	Innkjøpsavtale over 3 år
913	Bilpark vedlikeholdstjenesten	400				2009	Utskifting av 1994 modell
914	Utstyr/maskiner vedlikeholdstjenesten	200	200	200	200		Årlig. Renhold og øvrig vedlikeholdsutstyr
915	Innredning fellesareal Kalvsjøstua	100				2009	Møbler
916	Varebil teknisk drift	300				2009	Utskifting av 1996 modell
	Traktor teknisk drift		500			2010	Utskifting av 1997 model
	Inventar og IKT kommunestyresal			400		2011	Nye møbler og digitalisering
	Bil tilrettelagte tjenester			400		2011	Utskifting av 2002-modell
	Lastebil teknisk drift			700		2011	Utskifting av 1997 model

Prosj.	Tiltak	2009	2010	2011	2012	Ferdig- stilling	Merknad
	Veger						
917	Trafikksikkerhetsplan	300	300	300	300		Årlig. Tiltak ihh til plan
918	Oppgradering Nordstrand-Sliperiet	400				2009	Kraftig forverret i løpet av siste år
919	Oppgradering Sliperiet-Mylla	500				2009	Breddeutvidelse, rekkverk, asfalt
920	Oppgradering Tomtervegen, Lunner	400				2009	Gammel asfaltveg, nedslitt/nedkjørt, helrenovering
921	Asfaltering Grua	400				2009	Gjenstående boligveger Sveafeltet og Gruaenga
922	Oppgradering av vegbelysning	400	100	300	300	2012	Gjelder alle "tettsteder"
	Veger						
	Fast dekke			300	300		Årlig. Nødvendig oppgradering.
	Vann- og avløpsplan						
923	Utvidelse/opprusting Harestua RA	10 000	11 000			2010	Forprosjekt i 2006
924	Sanering eksisterende ledninger	1 000	1 000	1 000	1 000		Årlig. Nødvendig oppgradering.
925	Felles maskiner	200	200	200	200		Årlig. Nødvendig oppgradering.
926	Asfaltering veg/plass Volla RA	150					Utelatt i byggprosjektet. Trodde Rv4 skulle komme snart.
	Idrett og kultur						
927	Ballbinge Harestua skole	600				2009	Ny ballbinge ved Harestua skole
	Kirken						
928	Kjølerom Oppdalen kapell	180				2009	Det er for liten kapasitet i kommunen
929	Bil	300				2009	Brukt 4x til frakting av gravemaskin.
930	Senkeapparater kirkegårder	100				2009	Utskifting av 2 senkeapparater pga slitasje/elde
	Ny garasje Grua prestebolig		150			2010	Ny dobbeltgarasje med bod. Eksistende liten og dårlig.
	Utskifting av fasade Grua kirke		400			2010	Skifting av hele fasaden
	Prosjektering Grua kirkegård		350			2010	Oppstart av prosjektarbeid
	Utvidelse Grua kirkegård			2 000	2 500	2012	Nødvendig utvidelse
	Annet						
931	Egenkapitalinnskudd KLP	600	600	600	600		Årlig
999	Formidlingslån	1 000	1 000	1 000	1 000		Årlig
	Sum	31 830	22 850	10 150	46 250		

Prosj.	Tiltak	2009	2010	2011	2012	Ferdig- stillelse	Merknad
	Tiltak utenfor rammen.						
	Boliger m/fellesareal TT Harestua						Vedtatt i omsorgsplanen i 2010
	Omsorgsboliger demente m/fellesareal						Vedtatt i omsorgsplanen i 2010
	Barneboliger og avlastning						Vedtatt i omsorgsplanen, forutsettes bygd av boligst.
	Psykiatribolig						Bolig m/kontor og dagtilbud, utsettes til 2013
	Ventilasjonsanlegg Los						Avventes pga at kjøleanl. gir god effekt, 4.1 mill. 08 kr.
	Ombygging ny organisering Los						Avente behov etter nedskjæringer Los, ca. 1 mill.
	Kunstgressbane Frøystad						Sak f.skapet 01.11.2007, ca. 8.2 mill. 07 kr.
	Idrettsbygg/hall Harestua						Ksak 45/08, utredes med ramme 10 mill.
	Overbygg/p.plass/skilting m.v. LOS						Avvente andre prosjekter Los, siste prioritet, ca. 4 mill.
	Sum budsjettet	31 830	22 850	10 150	46 250	111 080	
	Selvfinansierende lån	-13 350	-12 200	-1 200	-25 000	-51 750	
	Andre lån	-10 580	-8 050	-6 350	-18 650	-43 630	gjennomsnittlig under kr 12 mill per år i 4-årsperioden
	Fond	-5 200	-1 000	-1 000	-1 000	-8 200	
	Tilskudd	-1 100				-1 100	
	Drift	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-6 400	
		0	0	0	0	0	

11.3 Investeringsbudsjett for året med finansiering per prosjekt

Ansvar	Tjeneste	Art	Prosj.	P.ansv.	Prosjektbeskrivelse	Budsjett 2009	Lån	Fond	Drift	Tilskudd	Salg eiendom	Total kostnad	Bevilget tidligere	Rest å bevilge
Bygg- og eiendommer.														
1040	221 1	0 230 1	901	GUK	Roa barnehage, ombygging	1 000	1 000					2 000	0	1 000
1040	261 1	0 230 1	902	GUK	Effektstyringsanlegg LOS	300	300					300	0	0
1040	222 1	0 230 1	903	GUK	Utvendig oppgr. LUB iht vedlikeholdsplan	1 500	1 500					1 500	Årlig	Årlig
1040	221 1	0 230 1	904	GUK	Kalvsjø barnehage - innr. underetasje	5 500	600	4 000		900		5 500	0	0
1040	222 1	0 230 1	905	GUK	Oppgraderinger LUS/Frøystad	1 000	1 000					14 000	0	13 000
1040	234 1	0 230 1	906	GUK	TT dagaktiviteter, egenregi	400	400					400	0	0
1040	222 1	0 230 1	907	GUK	Solskjerming Harestua skole	250	250					250	0	0
1040	130 1	0 230 1	908	GUK	Brannsikring kommunale bygg	400	400					400	2 200	0
1040	222 1	0 230 1	909	GUK	Drenering Roalinna 26	150	150					150	0	0
1040	222 1	0 285 1	910	GUK	Kjøp av Roa vg skole	2 000	2 000					25 800	0	23 800
IKT														
1040	120 3	0 200 3	911	SIH	IKT	1 200	1 200					1 000	Årlig	Årlig
1040	120 3	0 200 3	912	SIH	Unique oppvekst	400	400					400	0	0
Maskiner, utstyr og inventar														
1040	261 1	0 200 1	814	REB	Nye sykesenger LOS	200		200				600	200	200
1040	265 1	0 210 1	913	GUK	Bilpark vedlikeholdstjenesten	400		400				400	0	0
1040	222 1	0 200 1	914	GUK	Utstyr/maskiner vedlikeholdstjenesten	200		200				200	Årlig	Årlig
1040	265 1	0 200 1	915	AHF	Innredning fellesareal Kalvsjøstua	100		100				100	0	0
1040	333 1	0 200 1	916	INS	Varebil teknisk drift	300		300				300	0	0
Veger														
1040	334 3	0 230 3	917	INS	Trafikksikkerhetsplan	300	300					300	Årlig	Årlig
1040	333 1	0 230 2	918	INS	Oppgradering Nordstrand-Sliperiet	400	400					400	0	0
1040	333 1	0 230 2	919	INS	Oppgradering Sliperiet-Mylla	500	500					500	0	0
1040	333 1	0 230 2	920	INS	Oppgradering Tomtervegen, Lunner	400	400					500	0	0
1040	333 1	0 230 2	921	INS	Asfaltering Grua	400	400					400	0	0
1040	334 1	0 230 3	922	INS	Oppgradering av vegbelysning	400	400					1 100	0	700

Ansvar	Tjeneste	Art	Prosj.	P.ansv.	Prosjektbeskrivelse	Budsjett 2009	Lån	Fond	Drift	Tilskudd	Salg eiendom	Total kostnad	Bevilget tidligere	Rest å bevilge
Vann- og avløpsplan														
1040	350 1	0 230 3	923	INS	Utvidelse/opprusting Harestua RA	10 000	10 000					21 000	0	11 000
1040	353 1	0 230 3	924	INS	Sanering eksisterende ledninger	1 000	1 000					1 000	Årlig	Årlig
1040	353 1	0 200 1	925	INS	Felles maskiner	200	200					200	Årlig	Årlig
1040	350 1	0 230 2	926	INS	Asfaltering veg/plass Volla RA	150	150					150	0	0
Idrett og kultur														
1040	231 1	0 230 2	927	GUK	Ballbinge Harestua skole	600	400			200		600	0	600
Kirken														
1040	390 1	0 470 4	928	KNE	Kjølerom Oppdalen kapell	180	180					180	0	0
1040	390 1	0 470 4	929	KNE	Bil	300	300					300	0	0
1040	390 1	0 470 4	930	KNE	Senkeapparater til kirkegårder	100	100					100	0	0
Annet														
1040	180 6	0 529 1	931	KNE	Egenkapitalinnskudd KLP	600			600			800	Årlig	Årlig
1040	870 1	0 510 1	999	KNE	Formidlingslån	1 000			1 000			1 000	Årlig	Årlig

11.4 Kommentarer til budsjett

Prosjekt 901 – Roa barnehage, ombygging.

Utskifting av gulvbelegg og andre overflater, senking av tak innvendig som medfører endring av ventilasjon, belysning etc og oppgradering av tak utvendig (signaler på lekkasje), bedre isolasjon, vinduer og utvendig kledning.

Prosjekt 902 – Effektstyringsanlegg Los.

Videreføring av ENØK-plan. Energistyring.

Prosjekt 903 – Utvendig oppgradering LUB.

Nødvendig årlig oppgradering i h.h.t. vedlikeholdsplan. Foreslås økt for året 2009 da det er lekkasjer på hovedhuset som er et stort tak med omfattende arbeider.

Prosjekt 904 – Kalvsjø barnehage, innredning underetasje.

Vedtatt av kommunestyret i sak 74/07, Barnehageplan for 2007 – 2011.

Prosjekt 905 – Oppgradering LUS/Frøystad.

Diverse oppgraderinger. Gulvbelegg må byttes, overflater behandles, dører repareres for å gjøre 2. etg på SO fra dagens lagerbruk til bruksrom/undervisningsrom el.

Prosjekt 906 – TT dagaktiviteter, egenregi.

Investeringer i forbindelse med å overta aktivitetstilbud i kommunal regi. De to mest aktuelle stedene er lokalene til tidligere S. Oppdalen barneskole og Kløvertun, se P905.

Prosjekt 907 – Solskjerming Harestua skole.

Mulig vernesak hvis ikke dette blir utført, gjelder både lysforhold og varme.

Prosjekt 908 – Brannsikring kommunale bygg.

Dette gjelder spesielt hjørne vindusglass på rådhuset, samt gjenstående branntetting og oppkobling av dører til magnet for bevaring av dører på skoler.

Prosjekt 909 – Drenering Roalinna 26.

Drenering rundt Roalinna 26 pga inntrenging av vann på kontor i kjeller og utbedre skade.

Prosjekt 910 – Kjøp av Roa vg skole.

I forslaget til kjøpekontrakt heter det at kommunen skal betale kr. 2 mill. med 3 måneders forfall ved kontraktsinngåelse. Kjøpesummen, inkl renter og renter rente og omkostninger, er beregnet til 25.8 mill. Rest kjøpesum, 23.8 mill., er budsjettet i 2012.

Prosjekt i 2010 – Oppgradering av fasader og gesims rådhuset.

Dagens fasade er utslitt og krever jevnlig vedlikehold/utskifting, kan byttes til aluminium og bli tilnærmet vedlikeholdsfri.

Prosjekt i 2010 – Gamleskolen barnehage, oppgradering/påbygg.

Prosjektet gir 4 nye plasser og trengs av hensyn til både pedagogiske og bygningsmessige årsaker. Prosjektet omfatter tilbygg på 45-50m² (garderobe- og soveforhold), tilpassing av utearealet m/uteskur, gjerde og lekeapparater.

Prosjekt i 2010 – Rådhuset, uteareal/parkeringsplass.

Utearealet og parkeringsplassen er preget av sterk slitasje, det kan oppstå skade på biler og utstyr som kjøres i bilene. Avfallshåndteringen kan bli enklere ved at asfaltert område knyttes til leskur.

Prosjekt i 2010 – Adgangskontroll Rådhuset.

Utvidelse av adgangskontrollen på rådhuset. Utvidelsen omfatter 8 kortlesere, 1 undersentral og 1 strømforsyning med back-up. Det skal installeres elektrisk avlåsning for hvert dørmiljø.

Prosjekt i 2012 – Drenering S. Oppdalen skole.

Drenering rundt S. Oppdalen skole pga inntrenging av vann, samt utbedring av skade i kjeller ved toaletter. Skadevirkningen uten ny drenering kan utvides slik at man står uten toaletter ved SO innen kort tid.

Prosjekt 911 – IKT.

Nødvendig oppgradering og fornying av IKT- og telefonutstyr. Prosjektet er slått sammen med tidligere prosjekt for IKT-utstyr i skolen. Prosjektet redusert med kr. 400 tusen i 2009 som følge av tidligere merforbruk

Prosjekt 912 – Unique oppvekst.

Dataprogrammet inneholder 2 moduler, skole og barnehage.

Unique skole er et administrasjonsprogram for grunnskolen. Programmet er en integrert løsning med opplysninger om kommunens skoler, lærere, elever og foresatte. Det ivaretar alle ”harde fakta” i skolehverdagen som fravær, karakterer, beskjeder, timeplan, rapporter, lister, fakturering og variabel lønn. Unique barnehage er et fagsystem for administrasjon av barnehage og SFO.

Prosjekt 814 – Nye sykesenger Los.

Et 3-årig prosjekt for utskifting av sykesenger på Los.

Prosjekt 913 – Bilpark vedlikeholdstjenesten.

Den eldste bilen er fra 1994 og bør byttes. Den er ikke god på vinterføre og vaktmestere ser ut til å bli mer og mer ambulerende mellom kommunale bygninger.

Prosjekt 914 – Utstyr/maskiner vedlikeholdstjenesten.

Årlige oppgraderinger av maskiner og utstyr til renholds- og vedlikeholdsmessig bruk.

Prosjekt 915 – Innredning fellesareal Kalvsjøstua.

Kommunestyret har vedtatt etablering av psykiatritilbud i Kalvsjøstua og bevilget kr. 3.6 mill. til ombygging. Prosjektet inneholder et fellesareal som må møbleres.

Prosjekt 916 – Varebil teknisk drift.

Utskifting av bil – 1996-modell.

Prosjekt i 2010 – Traktor teknisk drift.

Utskifting av traktor – 1997-modell.

Prosjekt i 2011 – Inventar og IKT kommunestyresal.

Nye møbler og digitalisering.

Prosjekt i 2011 – Bil tilrettelagte tjenester.

Utskifting av bil – 2002-modell.

Prosjekt i 2011 – Lastebil teknisk drift.

Utskifting av lastebil – 1997-modell.

Prosjekt 917 – Trafikksikkerhetsplan.

Tiltak i h.h.t. til planen som er vedtatt av kommunestyret.

Prosjekt 918 – Nordstrand-Sliperiet.

Vegstandarden kraftig forverret siste år. Omgjøring av vegen til grusveg.

Prosjekt 919 – Sliperiet-Mylla.

Utbedringen omfatter breddeutvidelse, rekkverk og asfalt.

Prosjekt 920 – Oppgradering Tomtervegen, Lunner.

Gammel asfaltveg, nedslitt og nedkjørt, helrenovering.

Prosjekt 921 – Asfaltering Grua.

Gjenstående asfaltering boligveger Sveafeltet og Gruaenga.

Prosjekt 922 – Oppgradering av vegbelysning.

I k-sak 67/06 vedr. retningslinjer for anlegging, drift og nedleggelse av vegbelysning vedtok kommunestyret at vegbelysningen fortsatt skulle opprettholdes, vedlikeholdes og fornyes i dagens omfang.

Noe av foranledningen for saken var at kommunen har mange gamle anlegg som må fornyes for å være forskriftsmessige og som har store vedlikeholdsutgifter. Behovet går på utskifting av stolper og armatur, blanke ledningstrekk og rydding av skog og kratt. Gjelder alle "tettstedene" i kommunen.

Mye av forutsetningene har endret seg radikalt siden den eldste belysningen ble anlagt av velforeningene for 30-40 år siden og det bør derfor vurderes om en del kan kuttes ut. Detaljert forslag til hva som skal gjøres legges fram for politisk behandling dersom det blir bevilget midler.

Prosjekt i 2011 – Fast dekke.

Det har vært vanlig med en bevilgning til fast dekke hvert år, men pga av et stort løft i 2007 er det ikke foreslått bevilgning for perioden 2008/2011. Gjelder opprusting av kommunale veger.

Prosjekt 923 – Utvidelse/opprusting Harestua RA.

Tiltak i h.h.t. plan som behandles av kommunestyret.

Prosjekt 924 – Sanering eksisterende ledninger.

Årlig utskifting av gammelt ledningsnett.

Prosjekt 925 – Felles maskiner.

Årlige oppgraderinger av maskiner og utstyr til vedlikeholdsmessig bruk.

Prosjekt 926 – Asfaltering veg/plass Volla RA.

Ikke med i byggeprosjektet da man trodde ny Rv 4 skulle komme snart.

Prosjekt 927 – Ballbinge Harestua skole.

Ny ballbinge ved Harestua skole.

Prosjekt 928 – Kjølerom Oppdalen kapell.

Det er for liten kjølekapasitet i Lunner kommune. Bårerommet ved Oppdalen kapell er for varmt på sommeren. Evt sette inn kjøleagregat i eksisterende bårerom.

Prosjekt 929 – Bil.

Ny bil til frakt av gravemaskin. Må være en tung bil med firhjulstrekk for å trekke gravemaskinen rundt til de ulike kirkegårdene. Det er viktig at bilen til dette formålet er og stole på. Den gamle bilen er fra 1995, begynner å bli meget slitt, med komplikasjoner knyttet opp mot dette.

Prosjekt 930 – Senkeapparater kirkegårder.

Senkeapparatene er gamle og slitte og har i enkelte tilfeller virket svært dårlig slik at kistene har blitt senket nærmest sidelengs. Dette er uetisk og vanskelig for pårørende som fra før er i en vanskelig situasjon.

Prosjekt i 2010 – Ny garasje Grua prestebolig.

Eksisterende er en meget dårlig og liten enkeltgarasje. Ny dobbelgarasje med bod og støpt gulv.

Prosjekt i 2010 – Utskifting av fasade Grua kirke.

Skifting av utvendig kledning mv.

Prosjekt i 2010 – Prosjektering Grua kirkegård.

Start prosjektering utvidelse av Grua kirkegård.

Prosjekt i 2011 – Utvidelse Grua kirkegård.

Starte arbeidet med utvidelse av Grua kirkegård i 2011 med slutføring i 2012.

Prosjekt 931 – Egenkapitalinnskudd KLP.

Årlig innbetaling av egenkapitalinnskudd til KLP.

Prosjekt 999 – Formidlingslån.

Kommunens nettoutgift avdrag formidlingslån.

TILTAK UTENFOR RAMMEN.**Boliger m/fellesareal TT Harestua.**

Vedtatt i omsorgsplanen i 2010. Forutsettes utbygd av boligstiftelsen. Prinsippsak vil bli framlagt for politisk behandling våren 2009.

Omsorgsboliger demente m/fellesareal.

Vedtatt i omsorgsplanen i 2010. Forutsettes utbygd av boligstiftelsen. Prinsippsak vil bli framlagt for politisk behandling våren 2009.

Barneboliger og avlastning.

2 barneboliger og avlastning på Harestua i de tidligere lokalene til Furumo barnehage. Det gis inntil 20% tilskudd til godkjente anleggskostnader begrenset oppad til kr. 400 tusen pr. bolig. Forutsettes utbygd av boligstiftelsen. Prinsippsak vil bli framlagt for politisk behandling våren 2009.

Prosjekt – Psykiatribolig.

Bygging av psykiatriboliger m/kontor og dagtilbud. Forutsettes utbygd av boligstiftelsen. Prinsippsak vil bli framlagt for politisk behandling våren 2009.

Ventilasjonsanlegg Los.

Tiltaket i 2007 skulle vært å montere større varmpumper til kjøling om sommeren. I 2008 skal ventilasjonsanlegget i den eldste delen utbedres. Prosjektet var kostnadsberegnet til 2.5 mill, men forprosjektet viser en kostnad på 6.6 mill.

Ombygging ny organisering Los.

Behov for ombygging/tilpasninger i forbindelse med oppstart av dagaktivitetssenter.

Kunstgrasbane u/undervarme på Frøystad.

Anlegget ble forhåndsgodkjent av "Kulturdepartementet" høsten 2006, en godkjenning som har gyldighet i 2 år, dvs at byggearbeidet må være igangsatt høsten 2008. I og med at byggearbeidet ikke er igangsatt må anlegget søkes godkjent på nytt. Prosjektet er kostnadsberegnet til 8.2 mill, kommunens andel 4.45 mill.

Idrettsbygg/hall Harestua.

Ksak 45/08, utredet med en kostnadsramme på 10 mill.

Overbygg, parkeringsplass, skilting m.v. Los.

Overbygget trengs for at hjemmetjenesten vinterstid skal kunne ha snøfrie biler og dermed spare tid til tjenesteyting. I tillegg asfaltering, oppmerking og belysning av parkeringsarealer på begge parkeringsplassene. Skilting og opplysnings-/henvisningstavler er også en del av det som ønskes prosjektert.

11.5 Totalbudsjett per prosjekt

P	Tiltak	Budsjett 2005	Budsjett 2006	Budsjett 2007	Budsjett 2008	Budsjett 2009	Sum budsjettert	Lån	Fond	Salg	Tilskudd	Drift Annen	Senere år
417	Geodata	220 000	120 000	120 000	120 200		580 200	220 000	360 200				0
420	Opprusting Volla RA	7 000 000	9 500 000		2 541 000		19 041 000	15 541 000			3 500 000		0
501	Solheim, ombygging			210 000	250 000		460 000		250 000		210 000		0
502	Frøystad, ombygging	3 000 000	12 000 000				15 000 000	14 900 000				100 000	0
507	Rådhuset, kabling mv	150 000	750 000				900 000		900 000				0
515	Utskift. PCB-holdig armatur	800 000	400 000	400 000	-600 000		1 000 000	600 000	400 000				0
516	Fast dekke	200 000					200 000	200 000					0
522	Volla, tilkn. bebyggelse	1 000 000					1 000 000	1 000 000					0
527	Harestua RA, forprosjekt	200 000			60 000		260 000	200 000	60 000				0
528	Grua skole, ballbinge	600 000					600 000	400 000			200 000		0
533	Reg.plan Lunner b.skole	130 000		100 000			230 000	100 000		130 000			0
602	Oppgradering svømmehaller		600 000				600 000		600 000				0
603	Eventyrskogen barnehage		800 000	17 200 000			18 000 000	18 000 000					0
605	Roa boligfellesskap		6 500 000				6 500 000	5 200 000	325 000		975 000		0
606	Digitalisering arb.prosesser		500 000				500 000		500 000				0
609	Fast dekke		200 000				200 000		200 000				0
612	Delfinans. felles maskiner		200 000				200 000		200 000				0
613	Ledningsanl. Grua/Harestua		9 000 000	9 000 000	9 000 000		27 000 000	24 619 000	2 381 000				0
622	Asfaltering Skoleberget		200 000				200 000				200 000		0
702	Ombygging Fagertun bh			2 500 000	600 000		3 100 000	600 000	2 500 000				0
703	Ventilasjonsanlegg Los			500 000	2 000 000		2 500 000	2 500 000					0
707	Prosjektering div. Los			150 000			150 000	150 000					0
712	Utstyr/maskiner vedl.hold.tj.			300 000			300 000	300 000					0
713	Fast dekke			1 050 000			1 050 000	1 050 000					0
714	Trafikksikkerhetsplan			183 300			183 300	183 300					0
716	Gangveg Kalvsjø/Melbykr.			3 575 000			3 575 000	1 862 252	462 748		1 250 000		0
717	Delfinans. felles maskiner			200 000			200 000	200 000					0
718	Sanering eks. ledninger			1 000 000			1 000 000	1 000 000					0
719	Ledn.nett/pumpest. Harestua			5 800 000			5 800 000	4 400 000	1 400 000				0
720	Desinfeksjonsanl. vannv.			2 000 000	2 000 000		4 000 000	2 000 000			2 000 000		0
723	Utstyr og møbler Los			432 000	235 000		667 000	132 000	535 000				0

P	Tiltak	Budsjett 2005	Budsjett 2006	Budsjett 2007	Budsjett 2008	Budsjett 2 009	Sum budsjettert	Lån	Fond	Salg	Tilskudd	Drift Annen	Senere år
724	Kaldt lager LUB			750 000			750 000	750 000					0
725	GIS-løsning			438 000			438 000	438 000					0
801	Effektstyringsanl. Rådhuset				300 000		300 000	300 000					0
802	Utbed. Harestua barnehage				1 500 000		1 500 000	1 500 000					0
803	Harestua skole, nytt tak				150 000		150 000	150 000					0
805	Kjølerom kjøkken Los				300 000		300 000	300 000					0
806	Utvendig oppgradering LUB				300 000		300 000	300 000					0
807	Oppgradering uteareal LUB				300 000		300 000	300 000					0
808	Vaktmestere på nett				100 000		100 000		100 000				0
809	IKT				1 000 000		1 000 000	1 000 000					0
810	IKT-utstyr i skolen				600 000		600 000	600 000					0
811	Geovekstavtale				171 000		171 000		171 000				0
812	Fagsystem pleie- og omsorg				600 000		600 000	600 000					0
814	Nye sykesenger LOS				200 000	200 000	400 000		400 000				200 000
815	Utstyr/maskiner vedl.holdstj.				200 000		200 000		200 000				0
816	Avfallssortering på skolene				150 000		150 000		150 000				0
817	Trafikksikkerhetsplan				300 000		300 000	300 000					0
818	Sanering eksisterende ledn.				1 000 000		1 000 000	1 000 000					0
819	Delfinansiering felles mask.				200 000		200 000	200 000					0
820	VA Sørivegen				113 000		113 000	113 000					0
820	VA Sørivegen				112 000		112 000	112 000					0
821	Oppgr. Frøystad idr.anl.				150 000		150 000	150 000					0
822	Egenkapitalinnskudd KLP				799 800		799 800					799 800	0
823	Utbedringer Lunner kirke				350 000		350 000	265 000			85 000		0
825	Fortau skolevegen Harestua				500 000		500 000	500 000					0
826	Brannsikr./Oppussing S.O.sk.				150 000		150 000	150 000					0
829	Inventar og utstyr VO												0
830	Notus turnussystem				600 000		600 000	300 000	100 000			200 000	0
831	Ombygging av Kalvsjøstua				3 600 000		3 600 000	3 000 000			600 000		0
832	Likviditetsreserve				3 432 600				3 432 600				0
899	Formidlingslån				1 000 000		1 000 000					1 000 000	0
901	Roa barnehage, ombygging					1 000 000	1 000 000	1 000 000					1 000 000

P	Tiltak	Budsjett 2005	Budsjett 2006	Budsjett 2007	Budsjett 2008	Budsjett 2 009	Sum budsjettert	Lån	Fond	Salg	Tilskudd	Drift Annen	Senere år
902	Effektstyringsanlegg Los					300 000	300 000	300 000					0
903	Utvendig oppgradering LUB					1 500 000	1 500 000	1 500 000					0
904	Kalvsjø bh, innredning u.etg.					5 500 000	5 500 000	600 000	4 000 000		900 000		0
905	Oppgraderinger LUS/Frøystad					1 000 000	1 000 000	1 000 000					13 000 000
906	TT dagaktiviteter, egenregi					400 000	400 000	400 000					0
907	Solskjerming Harestua skole					250 000	250 000	250 000					0
908	Brannsikring komm. Bygg					400 000	400 000	400 000					0
909	Drenering Roalinna 26					150 000	150 000	150 000					0
910	Kjøp av Roa veg skole					2 000 000	2 000 000	2 000 000					23 800 000
911	IKT					1 200 000	1 200 000	1 200 000					0
912	Unique oppvekst					400 000	400 000	400 000					0
913	Bilpark vedlikeholdstjenesten					400 000	400 000		400 000				0
914	Utstyr/maskiner vedlikeh.tj.					200 000	200 000		200 000				0
915	Innr. fellesareal Kalvsjøstua					100 000	100 000		100 000				0
916	Varebil teknisk drift					300 000	300 000		300 000				0
917	Trafikksikkerhetsplan					300 000	300 000	300 000					0
918	Oppgr. Nordstrand-Sliperiet					400 000	400 000	400 000					0
919	Oppgr. Sliperiet-Mylla					500 000	500 000	500 000					0
920	Oppgr. Tomtervegen, Lunner					400 000	400 000	400 000					0
921	Asfaltering Grua					400 000	400 000	400 000					0
922	Oppgr. av vegbelysning					400 000	400 000	400 000					0
923	Utv./oppr. Harestua RA					10 000 000	10 000 000	10 000 000					11 000 000
924	Sanering eks. ledninger					1 000 000	1 000 000	1 000 000					0
925	Felles maskiner					200 000	200 000	200 000					0
926	Asfaltering veg/plass Volla RA					150 000	150 000	150 000					0
927	Ballbinge Harestua skole					600 000	400 000				200 000		0
928	Kjølørom Oppdalen kapell					180 000	180 000	180 000					0
929	Bil					300 000	300 000	300 000					0
930	Senkeapparater kirkegårder					100 000	100 000	100 000					0
931	Egenkapitalinskudd KLP					600 000	600 000					600 000	0
999	Formidlingslån					1 000 000	1 000 000					1 000 000	0
		13 300 000	40 970 000	58 008 300	33 984 600		146 262 900	118 157 552	15 727 548	130 000	10 148 000	2 099 800	28 500 000

11.6 Obligatoriske skjemaer investering

2a, 2b – blir lagt inn etter at budsjettet er vedtatt i k-styret

12 LÅNEOPPTAK

12.1 Vektet gjennomsnittlig avdragstid for budsjetterte låneopptak i 2009

Investering	Avdragstid	Beløp	Avdrag år 1	Avdrag år 1 v/sep lån
Roa barnehage, ombygging	40	1 000		25
Effektstyringsanlegg LOS	50	300		6
Utvendig oppgr. LUB iht vedlikeholdsplan	40	1 500		38
Kalvsjø barnehage - innr. underetasje	40	600		15
Oppgraderinger LUS/Frøystad	40	1 000		25
TT dagaktiviteter, egenregi	40	400		10
Solskjerming Harestua skole	40	250		6
Brannsikring kommunale bygg	40	400		10
Drenering Roalinna 26	40	150		4
Kjøp av Roa vg skole	40	2 000		50
IKT	5	1 200		240
Unique oppvekst	5	400		80
Trafikksikkerhetsplan	40	300		8
Oppgradering Nordstrand-Sliperiet	40	400		10
Oppgradering Sliperiet-Mylla	40	500		13
Oppgradering Tomtervegen, Lunner	40	400		10
Asfaltering Grua	40	400		10
Oppgradering av vegbelysning	40	400		10
Utvidelse/opprusting Harestua RA	20	10 000		500
Sanering eksisterende ledninger	40	1 000		25
Felles maskiner	10	200		20
Asfaltering veg/plass Volla RA	40	150		4
Ballbinge Harestua skole	40	400		10
Kjølørom Oppdalen kapell	50	180		4
Bil	10	300		30
Senkeapparater til kirkegårder	10	100		10
Totalt (opptak juni)	29	23 930	832	1 171

12.2 Låneopptak i 2009

Det budsjetteres med 1 låneopptak på kr 23 930 000 i løpet av 2009. Låneopptaket er forutsatt i juni, med en avdragstid på 29 år.

Startlån er en lånefinansiering for husstander med etableringsproblemer. Dette innebærer at kommunen tar opp lån i Husbanken for videreutlån. Det budsjetteres med låneopptak for videreutlån som startlån på inntil kr 4 mill i 2009 med en avdragstid på 20 år.

13 GEBYR OG EGENBETALINGSSATSER

13.1 Generelt vedr. gebyrer og egenbetalinger

Det blir beregnet renter på alle ubetalte kommunale krav. Renter blir beregnet med virkning 21 dager etter forfall og med sats for forsinkelsesrenter – for tiden 12,75%. Forsinkelsesrenten blir fastsatt i henhold til Finansdepartementet. Ny rente fastsettes i januar og juli.

13.2 Kommunaltekniske gebyr

(Eks. mva)	Enhet	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Endring
ENGANGSGEBYR VANN :								
Normal sats	Pr. enebolig(EB)	12 165	12 530	12 900	14 190	14 190	14 190	0 %
Lav sats *)	Pr. enebolig(EB)	5 850	6 025	6 200	6 820	6 820	6 820	0 %
ENGANGSGEBYR AVLØP:								
Normal sats	Pr. enebolig (EB)	15 410	15 870	16 350	16.840	17 345	17 345	0 %
Lav sats *)	Pr. enebolig (EB)	7 400	7 620	7 850	8.080	8 322	8 322	0 %
ÅRSGEBYR VANN:								
Abonnenter uten vannmåler	Pr. m3	9,50	9,80	8,60				
Abonnenter med vannmåler:								
Abonnementsgebyr	Pr. år	925	950	950				
Forbruksdel	Pr.m3	5,55	5,70	5,00				
Fra 2007:								
Abonnementsgebyr	Pr. år				800	800	800	0 %
Forbruksgebyr	Pr. m3				9,00	9,00	9,00	0 %
ÅRSGEBYR AVLØP:								
Abonnenter uten vannmåler	Pr.m3	16,50	17,00	14,00				
Abonnenter med vannmåler:								
Abonnementsgebyr	Pr. år	1 495	1 540	1 540				
Forbruksdel	Pr. m3	8,95	9,20	7,60				
Fra 2007:								
Abonnementsgebyr	Pr. år				1 200	1 236	1 236	0 %
Forbruksgebyr	Pr. m3				17,50	18,00	18,00	0 %
RENOVASJON:								
Boliger	Pr.år	1 565	1 690	1.730	1.730	1 780	2 080**	17%
Hytter	Pr.år	720	740	750	750	770	840 **	9%
SEPTIK-TØMMING:								
Septiktanker	Pr.m3	118	122	107	112	112	112	0 %
Tette tanker	Pr.m3	166	171	150	158	158	158	0 %
FEIING:								
	Pr. hus med pipe	152	156	156	156	190	190	0 %

*) Brukes i selvfinansierende boligfelt

***) Etter forslag fra HRA. Økning skyldes opprettelse av etterbruksfond Trollmyra og økte transportutgifter (restavfall sendes til forbrenning/energigjenvinning i stedet for å bli deponert på Trollmyra, samt høyere kostnadsøkning innen transport enn konsumprisindeksen)

13.3 Gebyrer for saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg

Rammer for gebyrberegning

- Samlede gebyrer skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader for saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg.
- Gebyrberegningen er basert på forskrift av 01.06.2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) og kommunal forskrift av 01.02.2007 om gebyrer for saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg (gebyrforskriften).

1. Saksbehandlingsgebyr

Saksbehandlingsgebyr betales i form av et engangsgebyr ved behandling av søknad om utslippstillatelse og ved endring/omgjøring av utslippstillatelse. Gebyret for hvert avløpsanlegg er:

Aktivitet	Anlegg som ikke overstiger 15 PE	Anlegg over 15 PE¹
Søknad om utslippstillatelse	kr. 2.500,-	kr. 8.500,-
Mindre endring av utslippstillatelse	kr. 1.600,-	kr. 2.500,-

¹) Med PE forstås den mengde organisk stoff som brytes ned biologisk med et biokjemisk oksygenforbruk over fem døgn (BOF₅) på 60 gram oksygen pr. døgn.

Større endring / omgjøring av utslippstillatelser følger samme satser som søknad om utslippstillatelse. Det er kommunen som avgjør hva som er mindre eller større endring.

2. Kontrollgebyr.

Kontrollgebyr betales årlig for alle avløpsanlegg som omfattes av forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg. Gebyret for hvert avløpsanlegg er:

Anlegg som ikke overstiger 15 PE	kr 180,-
Anlegg over 15 PE og under 2000 PE	kr 360,-

13.4 Betalingssetter barnehage

	Plass	Betaling	Over 250000	140000 - 249999	0 - 139999
5 dager	100 %	100 %	2 330	1 867	1 064
	90 %	92 %	2 144	1 718	979
4 dager	80 %	84 %	1 957	1 569	894
	70 %	76 %	1 771	1 419	809
3 dager	60 %	68 %	1 584	1 270	724
	50 %	60 %	1 398	1 120	639
2 dager	40 %	50 %	1 165	934	532
	30 %	42 %	979	784	447
1 dag	20 %	30 %	699	560	319

- Maksimalpriser kan ikke settes høyere enn kr 2 330 pr. mnd.
- Beregninger er gjort ut fra prinsippet om at en del utgifter er de samme uansett hvor mange dager som tilbys. Av den grunn vil de laveste tilbudene koste noe mer enn forholdet til full plass skulle tilsi (Gjøvik-modellen).
- Søskenmoderasjon er 30% for barn nummer to, 50% for barn nummer tre, osv. Moderasjonen gis til det barnet med lavest tilbud.

Kostpenger:

Kr 250 pr. måned for 5 dagers tilbud.

13.5 Betalingssetter skolefritidsordning

Gjennomsnittlig åpningstid:

Morgentilbud: 1,5 - 1,75 t.

Ettermiddagstilbud: 2,5 - 4,25 t

Søskenmoderasjon er 20% for barn med lavest tilbud.

Prisjustert for 2009 med 5,76% som tilsvarer deflatoren på vår utgiftsside.

Kostpenger (uendret):

1 dg/uke/mnd: kr 40

2 dg/uke/mnd: kr 80

3 dg/uke/mnd: kr 120

4 dg/uke/mnd: kr 160

5 dg/uke/mnd: kr 200

Timer pr. uke i skoleåret	Pr måned 2008	Pr måned 2009	Timepris 2009
1,75	kr 215	kr 228	kr 130
2,50	kr 269	kr 285	kr 114
3,25	kr 323	kr 342	kr 105
3,50	kr 341	kr 361	kr 103
3,75	kr 359	kr 380	kr 101
4,00	kr 377	kr 399	kr 100
4,25	kr 395	kr 418	kr 98
4,50	kr 413	kr 437	kr 97
4,75	kr 431	kr 456	kr 96
5,00	kr 449	kr 475	kr 95
5,25	kr 467	kr 494	kr 94
5,50	kr 485	kr 513	kr 93
5,75	kr 503	kr 532	kr 92
6,00	kr 610	kr 646	kr 108
6,25	kr 628	kr 665	kr 106
6,50	kr 646	kr 684	kr 105
6,75	kr 664	kr 703	kr 104
7,00	kr 682	kr 722	kr 103
7,25	kr 700	kr 741	kr 102
7,50	kr 718	kr 760	kr 101
7,75	kr 736	kr 779	kr 100
8,00	kr 754	kr 798	kr 100
8,25	kr 772	kr 817	kr 99
8,50	kr 790	kr 836	kr 98
8,75	kr 808	kr 855	kr 98
9,00	kr 826	kr 873	kr 97
9,25	kr 934	kr 987	kr 107
9,50	kr 952	kr 1 006	kr 106
9,75	kr 970	kr 1 025	kr 105
10,00	kr 987	kr 1 044	kr 104
10,00	kr 987	kr 1 044	kr 104
10,25	kr 1 005	kr 1 063	kr 104
10,50	kr 1 023	kr 1 082	kr 103
10,75	kr 1 041	kr 1 101	kr 102
11,00	kr 1 059	kr 1 120	kr 102
11,25	kr 1 077	kr 1 139	kr 101
11,50	kr 1 095	kr 1 158	kr 101
11,75	kr 1 113	kr 1 177	kr 100
12,00	kr 1 131	kr 1 196	kr 100
12,25	kr 1 149	kr 1 215	kr 99
12,50	kr 1 167	kr 1 234	kr 99
12,75	kr 1 185	kr 1 253	kr 98
13,00	kr 1 203	kr 1 272	kr 98
13,25	kr 1 221	kr 1 291	kr 97
13,50	kr 1 239	kr 1 310	kr 97
13,75	kr 1 257	kr 1 329	kr 97
14,00	kr 1 365	kr 1 443	kr 103
14,25	kr 1 382	kr 1 462	kr 103
14,50	kr 1 400	kr 1 481	kr 102
14,75	kr 1 418	kr 1 500	kr 102

Timer pr. uke i skoleåret	Pr måned 2008	Pr måned 2009	Timepris 2009
15,00	kr 1 436	kr 1 519	kr 101
15,25	kr 1 454	kr 1 538	kr 101
15,50	kr 1 472	kr 1 557	kr 100
15,75	kr 1 490	kr 1 576	kr 100
16,00	kr 1 508	kr 1 595	kr 100
16,25	kr 1 526	kr 1 614	kr 99
16,50	kr 1 544	kr 1 633	kr 99
16,25	kr 1 526	kr 1 614	kr 99
16,75	kr 1 562	kr 1 652	kr 99
17,00	kr 1 580	kr 1 671	kr 98
17,25	kr 1 598	kr 1 690	kr 98
17,50	kr 1 616	kr 1 709	kr 98
17,75	kr 1 634	kr 1 728	kr 97
18,00	kr 1 742	kr 1 842	kr 102
18,25	kr 1 760	kr 1 861	kr 102
18,50	kr 1 777	kr 1 880	kr 102
18,75	kr 1 795	kr 1 899	kr 101
19,00	kr 1 813	kr 1 918	kr 101
19,25	kr 1 831	kr 1 937	kr 101
19,50	kr 1 849	kr 1 956	kr 100
19,75	kr 1 867	kr 1 975	kr 100
20,00	kr 1 885	kr 1 994	kr 100
20,25	kr 1 903	kr 2 013	kr 99
20,50	kr 1 921	kr 2 032	kr 99
20,75	kr 1 939	kr 2 051	kr 99
21,00	kr 1 867	kr 1 975	kr 94
21,25	kr 1 975	kr 2 089	kr 98
21,50	kr 1 993	kr 2 108	kr 98
21,75	kr 1 921	kr 2 032	kr 93
22,00	kr 2 029	kr 2 146	kr 98
22,25	kr 2 047	kr 2 165	kr 97
22,50	kr 2 065	kr 2 184	kr 97
22,75	kr 2 083	kr 2 203	kr 97
23,00	kr 2 101	kr 2 222	kr 97
23,25	kr 2 119	kr 2 241	kr 96
23,50	kr 2 137	kr 2 260	kr 96
23,75	kr 2 155	kr 2 279	kr 96
24,00	kr 2 173	kr 2 298	kr 96
24,25	kr 2 191	kr 2 317	kr 96
24,50	kr 2 208	kr 2 336	kr 95
24,75	kr 2 226	kr 2 355	kr 95
25,00	kr 2 244	kr 2 374	kr 95
25,25	kr 2 262	kr 2 393	kr 95
25,50	kr 2 280	kr 2 412	kr 95
25,75	kr 2 298	kr 2 431	kr 94
26,00	kr 2 316	kr 2 450	kr 94
26,25	kr 2 334	kr 2 469	kr 94
26,50	kr 2 352	kr 2 488	kr 94
26,75	kr 2 370	kr 2 507	kr 94
27,00	kr 2 388	kr 2 526	kr 94

13.6 Betalingssatser hjemmetjenester

Satser pr. måned for hjemmehjelp (uavhengig av antall timer):

Antall G	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Under 1	0	0	0	0	0	0
Mellom 1 og 2	150	150	150	150	150	150
Mellom 2 og 3	545	560	575	595	615	615
Mellom 3 og 4	875	900	930	965	995	995
Mellom 4 og 5	1 200	1 235	1 270	1 315	1 355	1 355
Over 5	1 560	1 600	1 650	1 710	1 765	1 765

- Grunnbeløp (G) per 01.05.08 kr 70 256

Det er husstandens samlede nettoinntekt før særfradrag som danner grunnlaget for den enkelte abonnementsatts. Denne sats er uavhengig av antall timer hjelp i måneden, men med ett unntak. Kommunens selvkost pr. time er fra 1. januar 2008 kr. 235. Hvis antall timer en måned blir så få at en kommer over kr 235 pr. time (abonnementspris: antall timer = større enn kr 235) vil bruker i stedet for fullt abonnement betale timepris gange antall timer.

Ca. 70 % av brukerne er på sats 2, kr 150. Denne satsen er sentralt bestemt og kan ikke endres av oss.

Satser trygghetsalarm kvartalsvis:

2004	2005	2006	2007	2008	2009
kr 515	kr 515	kr 550	kr 570	kr 570	kr 570

Satser for matombringelse – pr. porsjon:

2006	2007	2008	2009
kr 40	kr 48	kr 48	kr 48

13.7 Gebyrregulativ sortierende under arealforvaltning

Gebyrregulativ sortierende under tjenestedet Arealforvaltning følger som vedlegg.

13.8 Husleie

Husleiene justeres i tråd med konsumprisindeksen av administrasjonen.

13.9 Leie av Lunnerhallen og andre kommunale lokaler

1. Utleie/ordensregler og utleiepriser for Lunner Kommunes bygg og utstyr vedtas med virkning fra 01.01.09.
2. Bygg og eiendomsavdelingen er den formelle utleier av kommunale bygg.
3. Inntekter fra utleie av kommunale bygg, inntektsføres Bygg og eiendomsavdelingen.
4. Inntekter fra utleie av utstyr og inventar som lånes ut og som skal benyttes utenfor kommunale bygg, inntektsføres den enhet hvor utleien gjøres fra.
5. Ved skoler skal det ikke beregnes leie fra lokale idrettslag og foreninger der aktiviteten er knyttet direkte opp mot idrettslagenes/foreningenes primære formål.
6. Det skal ikke beregnes leie for tilskuddsberettigede voksenopplæringsorganisasjoner som kommer inn under lov om voksenopplæring § 21.
7. Registrerte politiske partier skal ikke betale leie for nødvendig møtevirksomhet.
8. Ved Bergosenteret og Harestua omsorgssenter skal det ikke beregnes leie der aktiviteten er sammenfallende med utleierstedets formål.
9. Tjenesteleder har myndighet til å leie ut barnehager/SFO.
10. Leiepriser innarbeides i gebyr og egenbetalingssatser fra budsjett 2009.

Møterom	Utstyr	Utleieregler	Priser	Annet
Lunner rådhus:				
Kommunestyre-salen	Pc, Overheadprosj. m. lerret, flippover-tavle, Tv og videospiller	Det er utarbeidet utleie/ordensregler	kr 420 inkl. galleri og kantine	Nøkkel utlevers i Servicetorget mot kvittering
Kantine	-----”-----	-----”-----	kr 160	-----”-----
Møterom	-----”-----	-----”-----	kr 160	-----”-----
Utleie av inventar:			kr 20 pr. stk. kr 5 pr. stk.	
Bergosenteret:				
Kantine og aktivitetsdel		Det er utarbeidet utleie/ordensregler Nøkkel utlevers hos daglig leder på Senteret.	kr 650	Regning sendes etter beskjed fra daglig leder fra kommunen i slutten av hver måned
Peisestue		-----”-----	kr 160	-----”-----
Hele senteret ved spesielle arrang.		-----”-----	kr 1 400	-----”-----
Omsorgssenteret på Harestua:				
Forsamlingssal med kjøkken	Ikke opplyst hva slags utstyr.	Det er utarbeidet utleie/ordensregler. Nøkkel må hentes og kvitteres for i Servicetorget på Rådhuset.	kr 420	
Forsamlingssal		-----”-----	kr 160	
Hele senteret ved spesielle arrang ÷ vigslet del		-----”-----	kr 1 060	
Skolene:				
Data-rom m/maskiner			kr 650 pr. kveld	
Andre lokaler (privat formål)			kr 220 pr. kveld	
Bord (eksternt utlån) Stoler (eksternt utlån)			kr 20 pr. stk. kr 5 pr. stk.	

Møterom	Utstyr	Utleieregler	Priser	Annet
Lunnerhallen:				
Oppland fylkeskommune: Leieprisen er regulert i avtale. Avtalen har en klar beskrivelse av hvordan leieprisen skal reguleres: Driftsutgifter dividert med 3 000. Avtalen kan reguleres hvert år. Forrige regulering ble foretatt med virkning fra 1.1.2004. Leieprisen har vært regulert i intervall på 5 år og mer, det er derfor ikke aktuelt å regulere avtalen før tidligst med virkning fra 1.1.2009				
Treninger			kr 170 pr. time.	
Håndballkretsen			kr 385 pr. time.	
Messer/ show/ inntektsgivende arrangement			kr 620 pr time.	
Leie av kun vestibyle			kr 110 pr time	

- Endringer i satsene for utleie fremkommer ved bruk av konsumprisindeks fra desember 2002 til desember 2006, endringen utgjør 5,2%, dette er da avrundet opp til nærmeste runde tall.
- Foreslår at fremtidige endringer gjøres hvert femte år og da i samsvar med økning i konsumprisindeks de 4 forutgående år. Neste regulering vil da skje fra 1.1.13 med endring i indeks fra desember 2006 til desember 2011

13.10 Egenbetaling institusjonsopphold

1. Betaling for korttidsopphold i institusjon følger de til enhver tid anbefalte satser fra staten. Dette utgjør for tiden følgende:
 - Betaling for korttidsopphold er som før kroner 118 per døgn.
 - Betaling for dag/nattopphold er som før kroner 59 per døgn.
 - Avlastningsopphold er gratis.
2. Vederlag for langtidsopphold følger forskriften med de rom som gis for å utvise skjønn.
3. Samboere beregnes som om de var gifte når trygdeetaten har behandlet de som gifte.
4. Kontrollberegning foretas to ganger per år, i januar og august måned.

13.11 Bevillingsavgift og skjenkeavgift

Lunner kommune følger sentralt fastsatte satser. Pr dd. skal gebyret betales etter følgende satser:

Salg av øl: kr 0,16 pr. vareliter

Skjenking av alkoholholdig drikk:

Kr 0,31 pr. vareliter øl

Kr 0,73 pr. vareliter vin

Kr 2,71 pr. vareliter brennevin

Bevillingsgebyret utgjør pr. år minimum kr 1 000 for salg og kr 3 000 for skjenking. For bevilling som gjelder skjenking ved en enkelt anledning og ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 200 pr. gang.

Avlegging av prøver for salg, skjenking og servering: kr 300 pr. prøve.

13.12 Gebyr og satser for erstatning ved biblioteket

Purregebyr

Voksen 1.purring kr 20
 2.purring kr 30
3.purring - det sendes regning på materialets kostnad pluss eksp.gebyr på kr 150.

Barn 1.purring kr 10
 2.purring kr 20
3.purring - det sendes regning på materialets kostnad pluss eksp.gebyr på kr 150.

Erstatning.

- Alt nytt materiale dvs. inntil 2 år gammelt, erstattes med full pris.
- Eldre materiale:
 - Voksen bøker kr 300 eller prisen på boka hvis den er høyere
 - Barnebøker kr 200 eller prisen på boka hvis den er høyere
 - DVD kr 200
 - Lydbøker kr 300 eller prisen på boka hvis den er høyere.

Låneren kan også selv kjøpe inn det som er tapt eller ødelagt og levere et nytt eksemplar på biblioteket, hvis det lønner seg for låneren, men det må være samme bok, film, lydbok osv

13.13 Elevavgifter ved Kulturskolen

Satsene videreføres som høst 2008. Eventuell endring av satser gjeldende fra høsten 2009 vil bli fremlagt i egen sak.

Gruppeundervisning	kr 620 pr. semester
Individuell undervisning	kr 900 pr. semester
Lag og foreninger	kr 1 800 pr. semester A timer
	kr 6 800 pr. semester B timer

14 KOMMUNESTYRETS VEDTAK

vedtaket

15 VEDLEGG

15.1 Økonomiske oversikter

Drift og investering – blir lagt her etter vedtak av endelig budsjett i k-styret

15.2 Gebyrregulativ arealforvaltning

Lunner kommune ***Arealforvaltning***

Gebyrregulativ for saker sorterende under tjenestested Arealforvaltning

Gebyrer vedtatt av kommunestyret med hjemmel i:

- § 109 i plan og bygningsloven av 14. juni 1985
- § 52 i lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven) av 23. juni 1978, etter matrikkellovens §32 når denne trer i kraft
- § 7 i lov om eierseksjoner av 20. mars 1997

Alle gebyrer er rundet av til nærmeste 100 kr.

Regulativet ble vedtatt i kommunestyresak .../08 i møte ..12.2008 og gjelder fra den **1. januar 2009**. Regulativet erstatter tidligere regulativ.

Referanse:08/1992-1

Kap. 1 Byggesaksbehandling og bygningskontroll

Regulativet omfatter bygg og anlegg som bygningsmyndighetene er pålagt å godkjenne i henhold til plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77 ajourført med endringer senest ved lov av 12. mai 2006 med ikrafttredelse 1. januar 2007. Regulativet er hjemlet i plan- og bygningsloven §109.

For komplette søknader/meldinger som leveres Lunner kommune via Byggsøk gis det et avslag i gebyr på 30% av fullt gebyr. Dette gjelder ved første gangs innsending av den enkelte søknad/melding.

1	Søknad om tiltak etter PBL §93	Gebyr
	<i>Tiltak etter PBL §93 1. ledd litra a)</i>	
a)	Nybygg av boligbygg, 1. boenhet:	Kr. 10 900,-
	Tillegg pr. boenhet utover den første:	Kr. 4 700,-
	Nybygg av frittliggende garasjer, uthus og anneks:	Kr. 6 300,-
	Frittliggende garasjer, uthus og anneks når dette inngår i byggesak med bolig etter §93:	Kr. 2 800,-
	Nybygg fritidsbolig m/høg standard (med innlag vann):	Kr. 10 900,-
	Nybygg fritidsbolig m/lav standard (uten innlagt vann):	Kr. 7 700,-
b)	Tilbygg, påbygg, ombygging av boligbygg (gjelder også for tiltak som faller inn under §93 1. ledd litra f: oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i bolig):	Kr. 6 300,-
	Tilbygg, påbygg, ombygging av fritidsbolig:	Kr. 6 300,-
	Tilbygg garasje, uthus, anneks:	Kr. 3 100,-
c)	Nybygg, tilbygg, påbygg, ombygging av andre bygg for første påbegynte 100m ² bruksareal: Deretter pr. påbegynt 100m ² bruksareal:	Kr. 10 900,- Kr. 3 400,-
	For kaldt lager/vekshus/uisolerte lagerbygg og haller beregnes gebyret i trinn der første trinn er de første påbegynte 100m ² bruksareal: Deretter pr. påbegynt 500m ² :	Kr. 6 300,- Kr. 3 400,-
d)	Plassering av varig, midlertidig eller transportabel bygning, konstruksjon eller anlegg:	Kr. 2 400,-
	<i>Tiltak etter PBL §93 1.ledd litra b):</i>	
	Fasadeendring, vesentlig endring eller vesentlig reparasjon av tiltak:	Kr. 1 600,-
	<i>Tiltak etter PBL §93 1.ledd litra c):</i>	
	Bruksendring med og uten bygningsmessige arbeider, pr. bruksenhet:	Kr. 4 700,-
	<i>Tiltak etter PBL §93, 1.ledd litra d):</i>	
	Riving av tiltak nevnt under §93 1.ledd litra a):	Kr. 2 200,-
	Tillegg til første ledd ved behandling av søknad om riving av SEFRAK-registrert bygg:	Kr. 2 200,-
	<i>Tiltak etter PBL §93, 1.ledd litra e):</i>	
	Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske	Kr. 2 200,-

	installasjoner, herunder sentralvarmeanlegg, brennere, ildsted (åpent og lukket) pipe og lagertank for olje:	
	Tiltak etter PBL §93, 1.ledd litra g):	
	Oppføring av innhegning mot veg, skilt eller reklameinnretning, selvstendig tiltak (inngår ikke i §93 for øvrig)	
	Innhegning mot veg:	Kr. 800,-
	Skilt, reklame (pbl 107) uten godkjent plan: første skilt:	Kr. 800,-
	For tilleggsskilt i samme sak eller skilt i samsvar med godkjent plan, pr. skilt:	Kr. 400,-

	Tiltak etter PBL §93 1.ledd litra i):	
	Vesentlige terrenginngrep:	Kr. 4 700,-

	Tiltak etter PBL §93 1.ledd litra j):	
	Anlegg av veg eller parkeringsplass:	Kr. 4 700,-

2	Søknad om tiltak etter PBL §95b – enkle tiltak	
	For komplette søknader (ved førstegangsinnsendelse) som det kan fattes positivt vedtak etter PBL §95b, betales 80% av satsene etter pkt. 1.	

3	Igangsettingstillatelse i tillegg til rammetillatelse	
	Tillegg for hver igangsettingstillatelse	Kr. 1 900,-

4	Endring av tillatelse	
	Endrings- eller tilleggsmeldinger til byggesøknad (pr. ansvarsrett og endring/tillegg):	Kr. 1 900,-

5	Dispensasjoner	
	Dispensasjon fra PBL m/forskrifter og gjeldende arealplan: Dispensasjon fra regulert avkjørsel og regulert byggegrense langs veg som <u>ikke krever</u> høring etter pbl §7, pr. forhold:	Kr. 1 100,-
	Andre typer dispensasjoner som <u>ikke krever</u> høring etter pbl §7, 1. forhold Deretter pr. dispensasjonsforhold:	Kr. 3 400,- Kr. 1 100,-
	Dispensasjon som <u>krever</u> høring etter pbl §7: Deretter pr. dispensasjonsforhold:	Kr. 6 700,- Kr. 1 100,-

6	Godkjenning av ansvarsrett for foretak PBL §98	
	Ansvarsrett der det foreligger sentral godkjenning av foretaket:	Kr. 400,-
	Lokal godkjenning av foretak og godkjenning av ansvarsrett der det ikke foreligger sentral godkjenning/personlig godkjenning/godkjenning selvbygger:	Kr. 1 000,-

7	Meldingssaker	
	Driftsbygninger i landbruket over 200m ² , jfr. PBL §81: Driftsbygninger under 200m ² :	Kr. 7 800,- Kr. 2 200,-
	Riving av driftsbygning:	Kr. 1 600,-
	Arbeid i tilknytning til midlertidige eller transportable	Kr. 1 600,-

	konstruksjoner og anlegg etter PBL §85:	
	Mindre byggearbeider på boligeiendom etter PBL §86a): Mindre rivetiltak på boligeiendom etter PBL § 86a):	Kr. 2 200,- Kr. 1 600,-
	Mindre byggearbeider etter PBL §86a), tilbygg eller frittliggende bygg på inntil 15m ² totalt areal. Veranda under 50m ² . Evt. rivearbeider er inkludert i gebyret	Kr. 800,-

8	Avslag på byggesøknad og byggesaker som ikke kommer til utførelse	
	Dersom byggesøknad fører til avslag eller ikke kommer til utførelse, skal det betales 80% av fullt gebyr. Tilsvarende gjelder meldepliktige saker der utførelse forbys.	

9	Behandling av ulovlig byggearbeid	
	For arbeid som igangsettes før svar på melding er gitt ilegges et tilleggsgebyr for kommunens merarbeid pålydende:	Kr. 2 200,-
	For søknadspliktige tiltak som igangsettes før igangsettningstillatelse er gitt, ilegges et tilleggsgebyr for kommunens merarbeid pålydende:	Kr.10 000,-
	For arbeid som utføres i strid med melding eller gitt tillatelse, ilegges et tilleggsgebyr for kommunens merarbeid pålydende:	Kr. 20 000,-

10	Midlertidig brukstillatelse/ferdigattest	
	Ferdigattester som rekvireres innen fastsatt frist i midlertidig brukstillatelse, belastes <u>ikke</u> med gebyr. Hvis ikke settes gebyret til kr. 1 700,- for kommunens merarbeid.	
	Ved innflytting i bygg før midlertidig brukstillatelse/ferdigattest er gitt, gis et gebyr på kr. 3 700 pr. enhet for kommunens merarbeid.	

11	Fornyelse av gitt tillatelse	
	25% i tillegg til det opprinnelige gebyr, regnet etter gjeldende satser på fornyelsestidspunktet. Søknad om fornyelse må være innsendt før opprinnelig frist for tiltaket er utløpt.	

Kap. 2 Kart og oppmålingsarbeider

1	Gebyr for kart- og delingsforretninger over arealer til utbyggingsformål	Gebyr
	Areal i m ²	
	Fra – til	
	0 1999	kr 14 400
	2000 – 2999	kr 15 200
	3000 – 3999	kr 16 200
	4000 – 4999	kr 16 800
	5000 – 6999	kr 17 900
	7000 –10000	kr 19 000
	Over 10 000 kvadratmeter kr 18700 + kr 1200 pr. 5 daa intervall.	

2	Gebyr for kartforretning over grense og grensejustering	
	Alternativ I	
	Grenselengde i meter	
	Fra til	
	0 49	kr 2 600
	50 99	kr 4 600
	100 199	kr 6 800
	200 299	kr 9 800
	300 399	kr 11 700
	400 500	kr 13 600
	Alternativ II	
	Antall grensepunkter	
	1	kr 2 600
	2	kr 3 500
	3 til 6	kr 4 200
	7 til 10	kr 5 100
	11 til 15	kr 5 800
	16 til 20	kr 6 500
	Det rimeligste av Alt I eller Alt II skal brukes.	

3	Gebyr for kartforretning over punktfeste:	
	For kartforretning over punktfeste betales 50% av minstegebyret for kart- og delingsforretning dersom oppmåling i marken er nødvendig. Dersom dette er unødvendig betales kr. 1 600,-	

4	Gebyr for påvisning i marka i samsvar med tidligere målebrev:	
	For første punkt betales kr 1200,- og deretter kr. 400,- pr. punkt.	
5	Gebyr for kart- og delingsforretning over større sammenhengende arealer:	
	For kart- og delingsforretning over større sammenhengende arealer til landbruksformål, fritids- og andre allmenntilgjortige formål, betales etter anvendt tid (se pkt. 6)	
6	Gebyr beregnet på grunnlag av anvendt tid:	
	Gebyr for oppmålingsarbeider som ikke kan beregnes etter foranstående satser, beregnes etter anvendt tid. Timeprisen skal beregnes etter 1,20/00 av brutto årslønn for den enkelte arbeidstaker. Minstegebyr er kr. 2500,-	
7	Gebyr for register brev	
	For utarbeidelse av registerbrev betales:	
	Berører den enkelte sak flere registernummer, kommer det et tillegg på kr. 400,- pr. registernummer.	Kr. 1600,-
8	Gebyr for kart- og delingsforretning der deler av arbeidet utføres av andre, jfr. forskriftene kap. 3.3	
	For forretninger der den tekniske delen utføres av andre enn Arealforvaltningen, betales halvt gebyr etter pkt. 1, 2 og 3 dersom annet ikke er avtalt, jf. Forskriftenes kap. 17,2.	
9	Ekspedisjonsgebyr	
	Når rekvirenten samtidig er bestyrer og gjør det tekniske arbeidet, jfr. kap. 3.3. eller forestår arbeidet for registerbrev, bortfaller vanlig gebyr. Det betales da et ekspedisjonsgebyr på kr. 1 600,- + kr. 400,- for hvert ekstra registernummer dersom ikke annet er avtalt. Dette gjelder for eksempel ders NSB, Statens vegvesen og lignende er bestyrer.	

Kap. 3 Seksjonering

1	Saksbehandling av begjæring om seksjonering	3 x rettsgebyret	Rettsgebyret fastsettes av Justisdepartementet ved hvert årsskifte. I 2008 var rettsgebyret på kr. 860,-
2	Ved befarung	2 x rettsgebyret i tillegg til behandlingsgebyret	
3	Innkrevning av tinglysningsgebyr. Tinglysningsgebyr betales til kommunen, som videresender gebyret til Statens kartverk		Tinglysningsgebyret fastsettes av Justisdepartementet. Pr. 1. januar 2008 var tinglysningsgebyret kr. 1 548,-.
4	Gebyr ved avslag	50%	Tinglysningsgebyr betales ikke.

Kap. 4 Plan og delesaker, konsekvensutredninger m.v.

Etter dette regulativet skal det betales gebyr for:

- Behandling av private forslag til regulerings og bebyggelsesplaner (PBL § 30)
- Konsekvensutredninger i de tilfeller der kommunen er ansvarlig myndighet (PBL kap VIIa)
- Mindre vesentlige reguleringsendringer (PBL § 281 nr 2)
- Dispensasjoner fra plan og bygningslov m/forskrift, arealplaner (PBL § 7)
- Delesaker (PBL § 63, jf. § 93 1.ledd litra h)

1) Privat forslag til bebyggelsesplan, reguleringsplan, eller vesentlig endring av gjeldende bebyggelses- eller reguleringsplan (pbl §§28 og 30):

Gebyr	Enkel sak	Mer omfattende sak	Komplisert sak
Basisgebyr	kr. 42 000,-	kr. 60 000,-	kr. 80 000,-
Tillegg for rammeavklaring	kr. 2000,-	kr. 6 400,-	Etter medgått tid og til sakkyndig bistand. Minstegebyr: kr. 10 000,-
Tillegg for bearbeiding	Etter medgått tid og til sakkyndig bistand. Minstegebyr: kr. 2 000,-	Etter medgått tid og til sakkyndig bistand. Minstegebyr: kr. 4 200,-	Etter medgått tid og til sakkyndig bistand. Minstegebyr: kr. 8 200,-

Basisgebyr dekker kostnadene frem til saken er å anse som en "offentlig" plansak (når kommunen legger planen frem til offentlig ettersyn).

Dersom kommunen som ledd i saksbehandlingen fram til saken blir en "offentlig" plansak, må bruke tid på **avklaringer av rammer** som er uavklart i forhold til lov, forskrift, overordnet plan eller vedtak gjort i medhold av disse, skal det betales et tilleggsgebyr:

Enkel sak: Få og små manglende rammeavklaringer i forhold til gjeldende plan(er). (Inntil ett dagsverk).

Mer omfattende sak: I samsvar med overordnet plan, men manglende detaljavklaringer (Fra 1–4 dagsverk tilleggsarbeid for kommunen).

Komplisert sak: Forslag i strid med overordnet regelverk, plan eller offentlig vedtak.

Dersom kommunen som ledd i saksbehandlingen fram til saken blir en "offentlig" plansak, må bruke tid på **bearbeiding** av planpresentasjon, skal det betales et tilleggsgebyr som angitt i tabellen. Bearbeidingsgraden defineres slik:

Enkel sak: Noen mindre justeringer må utføres.

Mer omfattende sak: Kommunal bearbeiding av planforslaget som krever fra 1 – 4 dagsverk.

Komplisert sak: Stor grad av kommunal bearbeiding av planforslaget kreves.

2) For søknad om endring av godkjent plan, skal det betales følgende gebyr:

Basisgebyr:

Klasse 1: Mindre vesentlige endringer: kr. 6 000,-

Klasse 2: Vesentlige endringer se pkt 1)

I tillegg skal det for klassene kreves gebyr for tilleggsarbeid etter tabellen i pkt. 1).

3) Konsekvensutredning etter PBL kap. VIIa

Hvor kommunen er godkjenningmyndighet for søkers konsekvensutredninger (jf. vedlegg I og II i Forskrift om konsekvensutredninger etter plan og bygningslovens kapittel VII-a), betales gebyr etter brukte timeverk og utgifter som kommunen måtte ha hatt til sakkyndig bistand. **Minstegebyr pr. utredet forhold: Kr. 6.000,-.**

4) Delesak etter pbl §63, jfr. §93, 1. ledd litra h)

	Søknad i regulert område (regulerings- eller bebyggelsesplan)		Merknad
A	Deling i samsvar med grenser fastsatt i godkjent regulerings- eller bebyggelsesplan:	Kr. 2 400,-	Kr. 2400,- betales for parsell nr. 1. Tillegg på kr. 500,- pr. parsell utover dette.
B	Andre grenser enn i godkjent plan eller der disse ikke er fastlagt i regulerings- eller bebyggelsesplan		
	Byggetomt herunder også tilleggsareal til eksisterende byggetomt:	Kr. 5 400,-	Kr. 5 400,- betales for parsell nr. 1. Tillegg på kr. 800,- pr. parsell utover dette.
	Andre formål:	Kr. 3 200,-	Kr. 3 200,- betales for parsell nr. 1. Tillegg på kr. 800,- pr. parsell utover dette.
C	Søknad i uregulert strøk		
	Byggetomt herunder også tilleggsareal til eksisterende byggetomt:	Kr. 5 400,-	Kr. 5 400,- betales for parsell nr. 1. Tillegg på kr. 700,- pr. parsell utover dette.
	Andre formål:	Kr. 3 200,-	Kr. 3 200,- betales for parsell nr. 1. Tillegg på kr. 800,- pr. parsell utover dette.
E	Innebærer søknaden dispensasjonsvurdering etter pbl §7, skal det i tillegg betales gebyr etter pkt. 5)		
	For delingssak som også krever godkjenning etter jordloven, kreves det gebyr fra Landbrukskontoret for Hadeland		

5) Dispensasjoner etter pbl §7

Dispensasjon fra PBL m/forskrifter og gjeldende arealplan: Dispensasjon som <u>ikke krever</u> høring etter pbl §7, 1. forhold: Deretter pr. dispensasjonsforhold:	Kr. 3 400,- Kr. 1 100,-
Dispensasjon som <u>krever</u> høring etter pbl §7: Deretter pr. dispensasjonsforhold:	Kr. 6 700,- Kr. 1 100,-

6) Særskilte betalingssetser ved planbehandling

- 50% av gebyret skal være betalt før 1. gangsbehandling av planen.
- Restbeløpet skal være innbetalt før planen kan legges fram for sluttbehandling i kommunestyret.
- Gebyret avspeiler kommunens utgifter knyttet til saksbehandlingen og refunderes ikke selv om planforslaget forkastes eller avvises. Forøvrig vises det til kap. 6.

Kap. 5 Gebyr for kopiering av geodata

1	For papirkopi av grunnbasen betales følgende:	
	A0	kr. 600
	A1	kr. 400
	A2	kr. 100
	A3 i farge	kr. 50
	Det gis 20% rabatt for påfølgende kopier.	
2	Dersom det skal utarbeides egne temakart betales det etter medgått tid i tillegg til papirkopiene	Kr. 500 pr. time
3	For kopi av digital kartbase levert på SOSI-format, betales et administrasjonsgebyr på:	Kr.900,-
	Kartutsnitt i pdf-format tilrettelagt for A4 sendes gratis	

Kap. 6 Almennelige bestemmelser

6.1 Generelt

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder for alle byggesaker, plansaker (se for øvrig egne bestemmelser i kap.4 pkt. 6), delesaker, oppmålingstjenester, seksjoneringssaker m.m. med mindre annet er bestemt under det enkelte kapittel i regulativet.

6.2 Betalingsbestemmelser

Alle som får utført tjenester etter dette regulativ, skal betale gebyr etter satser som framgår av regulativet. Alle gebyrer skal betales etter faktura utsendt fra Lunner kommune.

6.3 Beregningstidspunkt

Gebyrtsatsen beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig planforslag, søknad, tilleggs- eller endringssøknad, melding, rekvisisjon eller bestilling foreligger.

6.4 Betalingstidspunkt

Gebyret skal som hovedregel betales før en tjeneste utføres. Dersom kommunen har en forfalt fordring overfor søker/forslagsstiller/rekvirent, kan det kreves at gebyr for den nye saken er betalt før behandling av denne blir påbegynt. Gebyret for ulike sakstyper forfaller for øvrig til betaling slik:

A. Planforslag og konsekvensutredninger:

Se kap. 4 pkt. 6. For mindre vesentlige endringer skal gebyr være betalt før vedtak fattes.

B. Byggesaker

Gebyr for meldingspliktige saker forfaller til betaling pr. 30 dager

Gebyr for søknadspliktige tiltak skal betales før saken behandles.

Gebyr for ansvarsrett gitt enkeltvis forfaller pr. 30 dager.

C. Deling og grensejustering

Gebyret betales før saken behandles.

D. Dispensasjonssaker

Gebyret betales før saken behandles

E. Oppmålingsarbeider

Gebyret betales før forretningen berammes eller annet arbeid igangsettes.

F. Seksjoneringssaker

Gebyret betales før saken behandles

6.5 Prisregulering

Satsene blir regulert den 1. januar hvert år i forbindelse med kommunens budsjettbehandling.

Ved årlig justering avrundes gebyrsatsene til nærmeste 100 kroner. Nytt gebyrregulativ

kunngjøres i lokalavisen og på kommunens hjemmesider.

6.6 Timepris

For gebyr som ikke kan fastsettes på annen måte, eller skal beregnes etter medgått tid, jfr.

regulativet, skal det brukes en timesats på kr. 530,- dersom timesats ikke er angitt under det enkelte kapittel i regulativet.

6.7 Avbrutt arbeid/trukket sak

Når en tiltakshaver/forslagsstiller/rekvirent er årsak til at kommunens arbeid blir avbrutt, skal det betales en forholdsmessig andel av tilhørende gebyr tilsvarende det kommunen har utført eller må utføre, basert på timepris i h.h.t. 6.6 dog begrenset oppad til 75% av satsene. Denne generelle bestemmelsen kommer ikke til anvendelse der regulativet inneholder detaljerte kriterier for slike forhold.

6.8 Søknad om reduksjon av gebyr

Etter søknad om reduksjon av gebyr, kan rådmannen fastsette lavere gebyr dersom gebyret anses som åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen har hatt med saken.

6.9 Klageadgang

Gebyrfastsettelse i hht. gebyrregulativet er ikke et enkeltvedtak og kan ikke påklages.

Skjønnsmessig avgjørelse basert på søknad om reduksjon av gebyr etter kap. 6.8, kan påklages til fylkesmannen for saker etter plan- og bygningsloven og til kommunens klagenemnd for saker etter forurensningsloven eller delingsloven.

6.10 Merverdiavgift

Med mindre annet er angitt under det enkelte kap i regulativet (gjelder bl.a. kartsalg), skal det ikke beregnes merverdiavgift av gebyrene, jf Skattedirektoratets rundskriv av 6. mars 1970 til skatteinspektørene.

6.11 Generelt

Kommunen kan engasjere nødvendig sakkyndig bistand til vurdering av søknaden eller deler av den på tiltakshavers regning. Tiltakshaver kan selv sørge for de nødvendige utredninger. Det samme gjelder for kontroll.

GEBYRREGULATIV FOR SAKSBEHANDLING OG KONTROLL AV MINDRE AVLØPSANLEGG I LUNNER KOMMUNE

Vedtatt av Lunner kommunestyre den ..12.2008 som sak .../08med ikrafttredelse fra 01.01.2009.

Rammer for gebyrberegning

- Samlede gebyrer skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader for saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg.
- Gebyrberegningen er basert på forskrift av 01.06.2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) og kommunal forskrift av 01.02.2007 om gebyrer for saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg (gebyrforskriften), sist endret av kommunestyret 24.04.2008.

3. Saksbehandlingsgebyr

Saksbehandlingsgebyr betales i form av et engangsgebyr ved behandling av søknad om utslippstillatelse og ved endring/omgjøring av utslippstillatelse. Gebyret for hvert avløpsanlegg er:

<i>Aktivitet</i>	<i>Anlegg som ikke overstiger 15 PE</i>	<i>Anlegg over 15 PE¹</i>
Søknad om utslippstillatelse	kr. 2.500,-	kr. 8.500,-
Mindre endring av utslippstillatelse	kr. 1.600,-	kr. 2.500,-

¹) Med PE forstås den mengde organisk stoff som brytes ned biologisk med et biokjemisk oksygenforbruk over fem døgn (BOF₅) på 60 gram oksygen pr. døgn.

Større endring / omgjøring av utslippstillatelser følger samme satser som søknad om utslippstillatelse. Det er kommunen som avgjør hva som er mindre eller større endring.

4. Kontrollgebyr.

Kontrollgebyr betales årlig for alle avløpsanlegg som omfattes av forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg. Gebyret for hvert avløpsanlegg er:

Anlegg som ikke overstiger 15 PE	kr 280,-
Anlegg over 15 PE og under 2000 PE	kr 560,-

Referanse:08/1992-2